

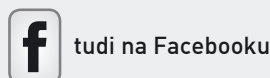
LETNIK XXI, ŠT. 1 /2021

BOVEC, KOBARID, TOLMIN
ISSN 2350-4420

SOČA SNIK

Publikacija Posoškega razvojnega centra

- PRC podaljšal vodilno vlogo v regiji
- Kako do ustreznega znanja in kompetenc?
- Predstavili zamisel o prvi EKOregiji
- Novice iz občinskih uprav

Posoški razvojni center

V našem koščku raja

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 2350-4420

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Zanj:
Simon Škvor, direktor Posoškega
razvojnega centra

Naslov:
Uredništvo SOČAsnika
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-502 (glavna urednica)
05/38-41-510 (pomočnica urednice)

E-pošta:
socasnik@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/socasnik
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Mateja Kutin

Pomočnica urednice:
Tatjana Šalej Faletič

Izbor vsebin občinskih strani:
Nataša Hvala Ivančič (za Občino
Kobarid), Milan Štulc (za Občino Bovec),
Tanja Volarič Karlo (za Občino Tolmin)

Oglasno trženje:
05/38-41-510 (Tatjana Šalej Faletič)
Cenik oglasov najdete na spletni strani:
www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-
oglasovanja

Lektoriranje:
Polona Hadalin Baša, Špela Kranjc (strani
Občine Tolmin)

Fotografija na naslovnici:
Gregor Kavc

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje, tehnična priprava in tisk:
Gaya d.o.o.

Naklada:
7.300 izvodov

Distribucija:
SOČAsnik se brezplačno distribuira po
vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Publikacijo sofinancirajo:
Občina Bovec, Občina Kobarid in
Občina Tolmin

Letnik XXII, št. 1, 2021

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

V dne, ko zaključujemo letošnje prvo številko *SOČAsnika*, razmišljam, kako se nam je življenje v zadnjem letu zavrtelo. Ker razmere niso dovoljevale ali pa so oteževale raziskovanja izven meja občin, regije, države, sem se v zadnjem letu pogosto potikala po bližnji okolici, pogosto tisti, ki jo imam na doseg noge. Ponovno sem odkrivala pozabljene koticke, hodila po že mnogokrat prehojenih poteh, raziskovala nove. Uživala sem v lepota naše doline in si polnila izpraznjene baterije. Včasih mora biti človek prisiljen, da se odloči in prosi čas preživlja v domačem okolju. V predkoronskih časih so nas želje navadno nosile dalje, čez meje občine in naprej čez državne. Zdelo se nam je, da je tam vse boljše, lepše in zanimivejše. Ko so nam tuji govorili, da živimo v najlepših krajih, smo bili sicer počaščeni, a kljub vsemu smo rinili drugam, ker je bilo tu vse tako – vsakdanje.

Prav je, da širimo svoja obzorja v takem in drugačnem pomenu. In

prav je, da (po)gledamo čez planke in meje. Po navadi nam šele pogled od zunaj razkrije pravo vrednost določene stvari. Tako je tudi z lepota in ponudbo domačih krajev. Turisti so opazili naš košček raja, ki se že ponša, na primer z zlatim znakom »Slovenia Green Destination« in kot Evropska destinacija odličnosti. Ko se je v začetku leta razširila vest, da je med kandidatki, ki se potegujejo za naziv najboljših evropskih destinacij v letu 2021, ki jih mora obiskati vsak popotnik, tudi dolina Soče kot edina iz Slovenije, smo bili veseli. Še bolj pa smo se razveselili, ko se je naša kandidatka zavihtela na deveto mesto. To pa ni le nagrada za naravne lepote, saj je to le predispozicija za razvoj turizma, ker je danes gostu treba ponuditi veliko več. Roko na srce, veliko smo naredili v zadnjih dveh desetletjih, kolikor bolj od blizu spremljam stvari – tako posamezniki kot društva, občine in še posebej turistične organizacije. Zaslužni so vsi, ki skrbijo ne le za turistični razvoj, ampak tudi za krajino, njen izgled in

urejenost. Težko bi našli vse, ki so pripomogli, da se je v teh letih urejala infrastruktura in nadgrajevala ponudba. A na koncu poti še nismo. Če poudarim samo javni prevoz, ki je najbolj pereča težava prav v višku turistične sezone, lahko rečem, da bo še nekaj Soče preteklo, preden bo urejen tako, kot si želimo. Smo pa na pravi poti in upam, da nam bo uspelo.

Kljub vsemu ne morem mimo nečesa, kar zaboli. Spomnim se časov, ko so po drevesih visele plastične vrečke in so bile grape zasute s smetmi. Tega danes skorajda ni več. Stvari so se spremenile z ozaveščenjem in urejenostjo komunalnih storitev. A vendar še vedno naletim na odvržene pločevinke, plastiko, ki leži v naravi, gradbeni material, kakšen nedelujoč avtomobil ... Žalostno, da se kljub vsemu to danes še vedno dogaja. Ko bomo čez slab mesec na koledarju zagledali napis svetovni dan Zemlje, pomislimo na to, da imamo samo en planet. Poskrbimo zanj!

Mateja Kutin, glavna in odgovorna urednica

Utrinki

MINISTRSTVU POSLALI POBUDO ZA NADGRADNJO JAVNEGA PREVOZA

Direktor Posoškega razvojnega centra (PRC) **Simon Škvor**, pet županov in županja – **Uroš Brežan**, **Tina Gerbec**, **Marko Matajurc**, **Valter Mlekuž**, **Gašper Uršič** in **Tomaž Vencelj** – so na Direktorat za trajnostno mobilnost in prometno politiko pri Ministrstvu za infrastrukturo naslovili pobudo za nadgradnjo javnega prevoza v dolini Soče. Javni prevoz postaja v svetu, počasi tudi v Sloveniji, del osnovnega standarda območij, katerih razvoj temelji na zavedanju prepleta narave in človeka.

Med občutljiva naravna okolja sodi tudi Posočje. To relativno redko poseljeno območje postane v času turistične sezone zaradi slabo razvitega javnega prevoza pogosto ujetnik osebnih vozil obiskovalcev.

V okviru strateškega čezmejnega projekta Crossmoby PRC pripravlja regijsko celostno prometno strategijo za območje Julijskih Alp. Analiza je potrdila, da je dostopnost doline Soče z javnim prevozom v primerjavi z gorenjskim delom Julijskih Alp relativno podhranjena, kar je bilo tudi izhodišče za pobudo direktoratu. Podhranjenost se še posebej kaže v poletnem času. Pomanjkanje linijskega prevoza

so v zadnjih letih skušali reševati z različnimi sezonskimi prevozi, vendar ti ne morejo biti nadomestilo zanj.

Podpisniki so direktoratu predlagali, da naj se pri opredeljevanju potreb in podeljevanju novih koncesij za javni potniški promet, ki jih bo ministrstvo prek javnega razpisa podeljevalo letos, posebej upošteva ustrezna frekvenca povezav doline Soče z Novo Gorico in Ljubljano (preko Idrije in Predela), primerljivo s standardom, ki ga ima gorenjski del Julijskih Alp, kjer je približno vsako uro na voljo povezava z Ljubljano. Poleg tega naj se upošteva vpliv poletne turistične sezone na povpraševanje

Iz vsebine

SOČA SNIK

BOVEC • KOBARID • TOLMIN

POSOŠKI RAZVOJNI CENTER
TRG TIGROVCEV 1
5220 TOLMIN

OGLAS V SOČASNIKU **BO PONESEL VAŠE IME** V VSA POSOŠKA GOSPODINJSTVA – IZKORISTITE TUDI **MOŽNOST OBJAVE BARVNIH OGLASOV.**

Vse o oglaševanju v našem periodičnem tiskanem mediju z naklado 7.300 izvodov najdete na spletni strani www.prc.si, lahko pa se obrnete tudi na Tatjano Šalej Faletič (05/38-41-510, tatjana.sf@prc.si).

REZERVIRAJTE SI SVOJ OGLASNI PROSTOR

IN NAGOVORITE 7.300 GOSPODINJSTEV!

▶ POSTANITE NAROČNIK/-ICA e-SOČAsnika

Vsi, ki želite postati naročniki **e-SOČAsnika**, nam prek povezave <https://bit.ly/2GBGraz> posredujte vaš e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naš spletni medij.

Uredništvo

4 Severnoprimska MRRA: PRC podaljšal vodilno vlogo v regiji v novo programsko obdobje

6 Svetovanje za nove možnosti in priložnosti (1): Učne ure novih okoliščin

8 Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc v dolini Soče II: (B)analiziranje koronskega leta

9 Projekt WALKofPEACE: Vojaška pokopališča in baza padlih vojakov na soški fronti

Iz občinskih uprav

- 10 Občina Bovec
- 18 Občina Kobarid
- 25 Občina Tolmin

32 LAS Dolina Soče: Bomo prepoznali neizkoriščene potenciale in jih znali obrniti sebi v prid?

34 Knjižna polica

35 Javni razpisi

▶ IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE

Naslednja številka bo izšla predvidoma v začetku junija. Če bi želeli v SOČAsniku objaviti prispevek, nam besedilo posredujte do 7. maja oziroma se o roku dogovorite z urednico.

Na spletni strani www.prc.si/socasnik/dodatno/objava-prispevka sta na voljo obrazec in podrobnejša navodila za vpis besedil, ki bi jih želeli objaviti. Objavili bomo samo tista, ki jih boste skladno z uredniško politiko poslali v okviru dane aplikacije, posredovane **fotografije** pa naj bodo v visoki resoluciji (vsaj 1 Mb).

Uredništvo

▶ KOLEDAR PRIREDITEV - POJASNILO

Zaradi trenutnih razmer Koledarja prireditev nismo objavili. Organizatorjem, ki bodo prireditve preselili na svetovni splet, sporočamo, da nas o tem lahko obvestijo na e-naslov socasnik@prc.si. Z objavo na našem FB profilu jim bomo priskočili na pomoč pri promociji. Enako velja tudi, če bodo ukrepi sproščeni in bo dovoljena organizacija dogodkov v živo.

Uredništvo

Utrinki

V PRETEKLIH LETIH SMO V POSOČJU POMANJKANJE JAVNEGA PREVOZA REŠEVALI S SEZONSKIMI LINIJAMI. Ker si želimo ustrežnejšega javnega prevoza, je pet županov, županja ter direktor Posoškega razvojnega centra na Direktoratu za trajnostno mobilnost in prometno politiko naslovilo pobudo za njegovo nadgradnjo. Foto: Jošt Gantar (arhiv PRC)

po javnem prevozu in čezmejna povezljivost v smeri Čedadu ter Trbiža. Želijo si tudi, da bi postal model prevozov na klic del nacionalne sheme javnega potniškega prometa. V kombinaciji z linijskim prevozom bi to za naše kraje pomenilo večjo dostopnost in optimizacijo storitve.

Mateja Kutin

PRC podaljšal vodilno vlogo v regiji v novo programsko obdobje

Posoški razvojni center je v drugi polovici januarja 2021 od Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo prejel novo odločbo o vpisu v evidenco regionalnih razvojnih agencij za opravljanje splošnih razvojnih nalog v naši regiji za programsko obdobje 2021–2027. V njej je naveden kot nosilna institucija, ki bo v omenjenem obdobju skupaj z ostalimi tremi razvojnimi agencijami iz Severno Primorske (Goriške) razvojne regije skrbela za nadaljnji razvoj na tem območju Slovenije.

V omenjeni regiji delujejo štiri razvojne agencije, ki so povezane v tako imenovano **Severnoprimorsko mrežno regionalno razvojno agencijo** (MRRA). Ta je bila oblikovana leta 2000, ob soglasju vseh takratnih 12 županov, in sicer z namenom, da v javnem interesu opravlja splošne in druge razvojne naloge države.

Vsaka razvojna agencija znotraj MRRA skrbi za razvoj na območju, kjer deluje:

- **Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija** (ICRA) – na območju občin Cerkljeva in Idrija;
- **Posoški razvojni center** (PRC) – na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin;
- **Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina** (ROD) – na območju občin Ajdovščina in Vipava;
- **RRA SEVERNE PRIMORSKE Regijska razvojna agencija d.o.o.**

DIREKTOR POSOŠKEGA RAZVOJNEGA CENTRA, NOSILNE REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE v Severno Primorski (Goriški) regiji v obdobju 2021–2027 Simon Škvor: »Napočil je čas, da skupaj z vsemi sodelujočimi partnerji obrnemo list in v naslednjih letih nadaljujemo tvorno sodelovanje.«

Nova Gorica (RRA SP) – na območju občin Brda, Kanal ob Soči, Miran-Kostanjevica, Renče-Vogrsko in Mestne občine Nova Gorica.

Splošne in druge razvojne naloge

Splošne razvojne naloge, ki jih izvajajo in koordinirajo regionalne ra-

zvojne agencije v vseh slovenskih regijah, so na državni ravni predpisane z *Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja*. Med prednostne naloge sodijo:

- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje ključnega strateškega regijskega dokumenta regionalnega razvojnega programa (RRP) in regijskih projektov;
- priprava dogovorov za razvoj regije (DRR);
- izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov;
- sodelovanje in podpora pri delovanju regijskih teles – v našem primeru so to **Svet Severne Primorske (Goriške) razvojne regije** (svet regije), **Razvojni svet Severne Primorske (Goriške) razvojne regije** (razvojni svet) in regijske razvojne

Utrinki

TIK KOBARID – ZNANJE ZA ŽIVLJENJE ŽE 70 LET

Kobarid – Februarja 1951 ustanovljeno podjetje za izdelavo igel TIK Kobarid, začne leta 1959 proizvajati injekcijske igle za večkratno uporabo, ki so bile prvi medicinski izdelek njihovega lastnega razvojnega oddelka. V 60. letih doživi razcvet, v 70. letih prvi preboj na tuje trge, v 80. letih pa širjenje proizvodnega programa in avtomatizacije. TIK z negotovostjo pričaka osamosvojitve Slovenije, saj je močno odvisen od nekdanjih jugoslovanskih trgov. Število zaposlenih se takrat s 750 prepolovi, a kljub temu ohrani večino pro-

PRVI TEHNIČNI ODDELEK DRUŽBE TIK KOBARID (1974). Foto: arhiv TIK Kobarid

izvodnje. Na podlagi izkušenj in lastnega raziskovalno-razvojnega dela se specializira za izdelke na področju humane medicine. Leta 1997 pridobi certifikata ISO 9001 in EN 46001, poleg tega ga odkupi družba Certa.

Prelom tisočletja zaznamujejo novi proizvodni programi in postopek proizvodnje lastne intravenske kanile ter nova linija za obdelovanje in pakiranje katetrov. Za proizvodnjo medicinskih pripomočkov leta 2003 prejme prvi certifikat za sistem kakovosti ISO 13485, ki ga tri leta kasneje nadgradi. Vmes začne s proizvodnjo lastne blagovne znamke katetrov s hidrofilnim nanosom greencath®. V

mreže;

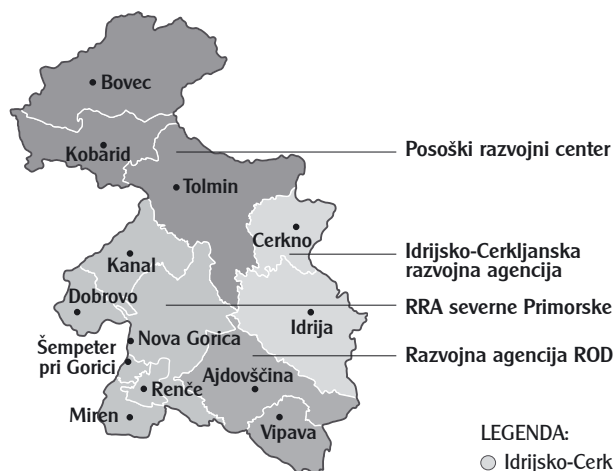
- obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej in usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise ter izvedbi regijskih projektov;
- prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja;
- pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem.

Prav tako pa so z zakonom določene še druge razvojne naloge, ki se izvajajo v regiji. Gre za:

- izvajanje regijske finančne sheme;
- izvajanje regijske sheme kadrovskega štipendij;
- dejavnost upravljanja lokalnih akcijskih skupin v okviru izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, sofinancirana iz evropskih skladov;
- spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulture inovativnosti;
- promocijo regije in spodbujanje naložb v regiji;
- izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva;
- prostorsko načrtovanje na regionalni ravni;
- druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti.

V naši regiji, skladno z medsebojnim sporazumom, izvaja posamezna razvojna agencija določene zgoraj navedene naloge na svojem območju, a se njihovo delovanje v marsikateri razvojni nalogi nanaša na celotno regijo. Vsaka je denimo zadolžena tudi za razvoj posameznega področja znotraj priprave razvojnega programa za naslednje finančno obdobje 2021–2027:

- *Povezana regija* – razvoj trajnostne

SEVERNOPRIMORSKO MREŽNO REGIONALNO RAZVOJNO AGENCIJO sestavljajo štiri razvojne agencije, ki pokrivajo vsaka svoje območje, velikokrat pa se njihovo delovanje prepleta tudi širše.
Slika: Gaya d.o.o.

mobilitnosti, skrb za prostorsko načrtovanje itd. (ICRA);

- *Regija za ljudi* – razvoj »človeških virov« (PRC);
- *Zelena, nizkoogljiva regija* – skrb za okolje (ROD);
- *Pametna regija* – skrb za gospodarski razvoj (RRA SP).

Vsekakor pa levji delež nalog in koordinacije pritečejo tisti razvojni agenciji v regiji, ki za določeno obdobje prevzame vodilno oziroma nosilno vlogo. Takoj po oblikovanju MRRA je za nosilno vlogo skrbela idrijska ICRA, nato se je ta vloga prenese na novogoriško RRA SP, sledil je prevzem na PRC in na koncu še na ROD iz Ajdovščine. Do menjav med štirimi razvojnimi agencijami je vse do spremembe Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ko to ni bilo več mogoče, načeloma prihajalo na vsaki dve leti. Vlogo nosilne razvojne agencije v

regiji tako od 1. aprila 2014 dalje opravlja PRC.

Čas za nadaljevanje tvornega sodelovanja

Po besedah **Simona Škvora**, direktorja PRC, se je postopek izbire nosilnih regionalnih razvojnih agencij v novem programskem obdobju 2021–2027 začel že januarja lani, ko je **Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo** skladno z zakonom predsednike vseh 12 slovenskih svetov regij pozvalo, da na ta račun izvedejo javni razpis za izbiro nosilne regionalne razvojne agencije. V naši regiji je bil od treh prijavljenih razvojnih agencij na razpisu s sklepom omenjenega sveta regije 26. novembra 2020 ponovno izbran PRC.

Ta je v začetku decembra lani nato s svetom, ki ga sestavlja 13 županov iz naše regije, sklenil pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij pri izvaja-

nju splošnih razvojnih in tudi drugih nalog v regiji. Na podlagi tega so na ministrstvu po prejetju vloge za vpis in preverbi izpolnjevanja pogojev izdali odločbo o vpisu v register regionalnih razvojnih agencij, v kateri je PRC naveden kot nosilna institucija.

Ob tem se je direktor PRC zahvalil vsem, ki so sodelovali v procesu – predvsem tistim, ki so nudili pomoč in podporo. Poudaril je, da na prihodnost gleda optimistično. »Računam, da nam bo še letos uspelo dokončati nov Regionalni razvojni program za programsko obdobje 2021–2027. Vsekakor bomo posebno pozornost posvetili razvojnim temam, ki ta trenutek za regijo predstavljajo ključne izzive – okolje, zeleni prehod, demografija, mobilnost in povezljivost, turizem, razvoj podeželja, internacionalizacija in kapitalizacija razvojnih projektov. Delovanje mrežne razvojne agencije ima v tem procesu še posebno pomembno vlogo, ključno bo, da vse regionalne agencije v regiji skupaj zagotovimo znanje, kompetentne kadre, da ohranjamo visoko stopnjo medsebojne komunikacije in svojo vlogo opravimo po najboljših močeh. Mislim, da celotna regija od nas to tudi pričakuje. Prav tako bo pomemben izziv sodelovanje v **Razvojnem svetu Kohezijske regije Zahodna Slovenija in Združenju regionalnih razvojnih agencij Slovenije**,« je še dejal Škvor, direktor nosilne regionalne razvojne agencije v Severno Primorski (Goriški) razvojni regiji v obdobju 2021–2027.

V naslednji številki: več o regijskih projektih, ki se izvajajo tudi na območju Zgornjega Posočja.

Besedilo in foto: Tatjana Šalej Faletič

Utrinki

zadnjem desetletju uvaja nove naprave in sisteme ter vlaga v posodobitev proizvodnje, širitev prostorov, naložbe v nove montažne linije ...

Leta 2018 vzpostavi novo linijo za omakanje urinskih katetrov s hidrofiličnim nanosom za samokatetrizacijo, za katero skupaj z družbo Hidria prejme srebrno regijsko priznanje Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) za inovacijo. Leto kasneje postane družba Certa stoodstotna lastnica družbe TIK.

Koronakriza naročila še poveča in poskrbi, da so proizvodne zmogljivosti polno zasedene. Zaključi se tudi triletno obdobje velikih naložb,

JUBILEJNO LETO BODO V DRUŽBI TIK KOBARID ZAZNAMOVALE VEČ KOT DVA MILIJONA EVROV VREDNE NALOŽBE v avtomatizacijo in digitalizacijo proizvodnje ter drugih procesov; vse z namenom povečevanja produktivnosti in konkurenčnosti družbe. **Foto: Žiga Intihar**

vrednih več kot tri milijone evrov, vključno s selitvijo v nov čisti prostor

in novo, že drugo linijo za omakanje katetrov. Nenavadno, a kljub temu

uspešno leto TIK zaključi z zlatim nacionalnim priznanjem GZS za najinovacijo za nov urinski kateter s hidrofiličnim nanosom in vodno vrečko ter prejemom certifikata zlate bonitetne odličnosti AAA.

V osmo desetletje vstopa z ambicioznimi koraki. Usmerjen je v širitev prodaje na nove trge in razvoj izdelkov, čakajo pa ga tudi več kot dva milijona vredne naložbe v avtomatizacijo in digitalizacijo proizvodnje ter ostalih procesov; vse z namenom povečevanja produktivnosti in konkurenčnosti družbe.

Katarina Bajželj, Studio Marketing International

Učne ure novih okoliščin

Hitre, velike in pogoste spremembe od nas vseh – ne glede na starost, izobrazbo, socialni status – zahtevajo, da se odločno soočamo z izzivi, ki nam jih na pot postavljajo nove razmere. Tako rekoč čez noč se je na primer moralo veliko zaposlenih prilagoditi novim oblikam dela. Morali smo spremeniti svoje navade druženja, nakupovanja, številne naše dejavnosti so se preselile v digitalni svet ...

Ugotovili smo, kako pomembno je obvladovanje digitalnih veščin, spoznali pomen dobre komunikacije (tudi na daljavo), reševanja konfliktov, povezovanja in sodelovanja, umirjanja ter obvladovanja stresa. Hkrati pa smo spoznali tudi to, da lahko z dodatnimi ali posodobljenimi znanji, spretnostmi in veščinami uspešno premagujemo izzive, ki jih pred nas postavljata osebno in poklicno življenje.

Da osnovna formalna izobrazba že dolgo ni več dovolj, kažejo spreminjajoče se zahteve na trgu dela in potrebe življenja v današnji družbi. Zelo nazorno nam je to pokazala tudi epidemija bolezni covid-19. Kako velika je potreba po stalnem posodabljanju in pridobivanju novih znanj, spretnosti ter kompetenc, ki omogočajo osebno in profesionalno izpolnitev posameznika, smo zaznali v hitrem spreminjanju zahtev naših de-

KAM PO ZNANJE, KI GA POTREBUJETE? Obrnite se na središče ISIO, ki deluje v okviru Posoškega razvojnega centra. Foto: Anja Colja

lovnih mest in življenjskih vlog na sploh. Vprašanja, kot »Kje sem?«, »Kaj moram in kaj želim?«, »Kako

bom to dosegel oziroma naredil?«, »Kje lahko dobim informacije, kdo mi lahko pomaga, razloži, nauči?« so se

pogosto porajala ob novih zahtevah in v trenutkih, ki so nam jasno pokazali na nastale vrzeli med našimi trenutnimi znanji, veščinami in spretnostmi ter novimi zahtevami poklica, ki ga opravljamo, socialnih vlog (mama, oče, hči, sin, prijatelj ...), ki jih imamo, ter navsezadnje našimi osebnimi potrebami in željami, da bi ohranili ravnovesje med različnimi življenjskimi področji. Smo si upali povprašati za nasvet, poiskati pomoč, smo vedeli, kje oziroma pri kom to lahko dobimo?

Mnogi odrasli pogosto ne poznajo vseh izobraževalnih možnosti in podpore, ki jo imamo na razpolago pri pridobivanju nujno potrebnih znanj ter kompetenc, ki jih v določenem trenutku potrebujemo. Na ljudsko univerzo, ki deluje pod okriljem Posoškega razvojnega centra, lahko pridete po informacijo ali nasvet o možnostih pridobivanja novih znanj.

Utrinki

DONACIJA ITW APPLIANCE COMPONENTS OB 60-LETNICI DELOVANJA

Poljubinj – Konec preteklega leta smo v tolminskem podjetju ITW Appliance Components obeležili častitljivo 60-letnico delovanja. Zаметki takratnega Metalflexa segajo v leto 1959, ko je na Mostu na Soči nekaj sodelavcev začelo izdelovati kovinske pasove za ure. Naslednje leto je bil sprejet akt o ustanovitvi podjetja za proizvodnjo kovinske galanterije Metalflex Most na Soči. V prihodnjih letih se je zaradi širitve proizvodnega programa, ki je bil sad lastnega znanja, pojavila potreba po novih zaposlenih in širitvi poslovnih prostorov. Začelo se je obširno povečevanje proizvodnega programa, predvsem na področju sestavnih delov za belo tehniko, kar je tudi danes ključni proizvodni program podjetja.

OB 60-LETNICI DELOVANJA PODJETJA ITW APPLIANCE COMPONENTS so se odločili del sredstev nameniti lokalnemu okolju. Direktor **Andraž Mašera** (desno) in vodja ključnih kupcev **Milan Gruntar** (levo) sta donacijo predala direktorju Zdravstvenega doma Tolmin **Gaudenciu Lucasu Triepu**. Foto: arhiv ITW Appliance Components

V 70. in 80. letih je podjetje odprlo več obratov za montažo na Tolminskem, ki so omogočili razširitev pro-

izvodnje ter omogočili zaposlitve domačemu prebivalstvu. Leta 1999 je lastnik družbe postalo ameriško

multinacionalno podjetje ITW – Illinois Tool Works s sedežem v ameriškem Chicagu. Danes je ITW Appliance Components v Tolminu del ene od divizij znotraj te velike multinacionalne družine. Predstavlja vodilno podjetje za proizvodnjo sestavnih delov za gospodinjne aparate in je ključni dobavitelj proizvajalcev bele tehnike po svetu, kot so Bosch, Whirlpool, Electrolux, Arcelik ... Z izdelki za meritev in kontrolo nivoja vode v aparatih bele tehnike ima podjetje vodilni tržni delež v Evropi, osvojilo pa je tudi ključni tržni delež na področju stikal za pralne stroje. S številnimi proizvodnimi oddelki, distribucijo in podporo kupcem zagotavlja globalno prisotnost v vseh strateških regijah Azije, Evrope, Južne Amerike in Združenih držav Amerike. S takšno strukturo deluje lokalno, a z globalno vizijo.

KLJUČ JE V RAVNOVESJU

V življenju izbiramo in smo dejavni na tistih področjih, ki nam nekaj pomenijo, imajo za nas širši pomen in smisel, pri katerih se počutimo koristne. Tja usmerjamo svoj čas, energijo in denar. Brez zdravia in dobrega počutja ne gre, saj imamo le tako dovolj motivacije ter energije. Kako dobro poznate svoje potrebe, želje in smisle, ki vas aktivirajo? Če jih ozavestimo, postane sprejemanje odločitev mnogo lažje.

KAJ JE KOLO RAVNOVESJA?

Deli kolesa ravnovesja simbolizirajo različna področja našega življenja. Že samo ime pove, da ga uporabimo takrat, ko želimo izboljšati ravnovesje med njimi. Lahko ga uporabimo tudi kot orodje, s katerim ocenimo, kaj je treba opraviti na izbranih področjih. Vabimo vas, da ga osmislite zase.

KAKO NAJ GA NAREDIM?

Krog razdelite na osem delov, ki bodo predstavljali pomembne ele-

mente vašega življenja. Na sliki so prikazani primeri, sami pa izberite tista področja, ki so v trenutnem življenjskem obdobju za vas pomembna (na primer zdravje, družina, ravnovesje med poklicnim in osebnim življenjem, kompetentnost – ustrezna znanja, spretnosti in veščine za čim bolj učinkovito ter manj stresno poklicno in osebno življenje, uspešna karierna pot, osebna rast, zabava, rekreacija, partner/pomembni drugi ...). Vsako področje na lestevici ocenite od nič do deset glede na vaše trenutno zadovoljstvo (nič se nahaja na sredini, deset, ki pomeni popolno zadovoljstvo v danem trenutku, pa na obodu). Stopnjo zadovoljstva označite tako, da z lokom – glede na svojo presojo – pri izbrani številki zamejite posamezen del. Ko kolo ravnovesja izpolnite, razmislite:

- Kako ste zadovoljni s trenutnim stanjem?
- Ali želite na katerih področjih spremembe?
- Kaj oziroma kako bi se spremenilo

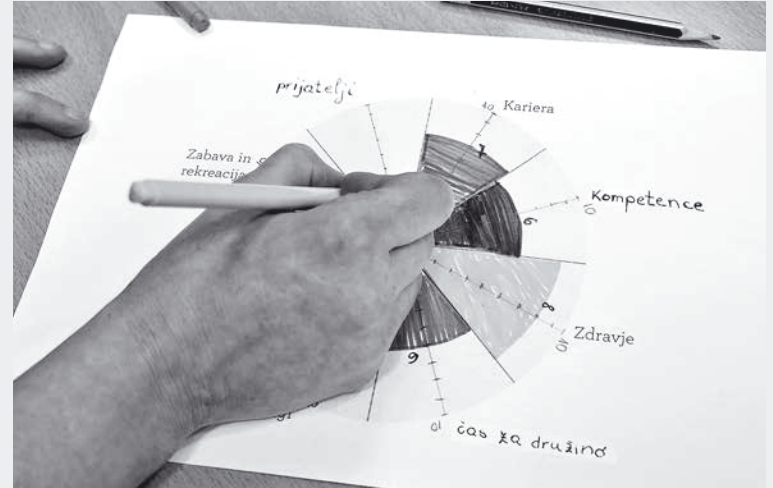

Foto: Mateja Kutin

vaše življenje, če bi izbrani element spremenili glede na svoje potrebe in želje?

- Kaj lahko pričakujete, da se bo zgodilo, če ne boste nič spremenili?
  - Kaj bo vaš prvi korak k željeni spremembi?
- Prvo dejanje je za vami, nadaljnje pa lahko naredimo skupaj.

Spremembe je treba načrtovati, da po korakih pridemo do zelenega cilja. Tukaj smo za vas kot partner pri vašem osebnem in poklicnem razvoju. Pomagamo vam, da svoje delovne preusmerite k rešitvam.

Viri: Kolegialni coaching: Priročnik za strokovni in osebni razvoj. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo, 2014, str. 104–107.

S svetovalko se lahko dogovorite tudi za daljše osebno srečanje, na katerem se pogovorite o načrtovanju

Utrinki

Trenutne razmere v svetu otežujejo poslovanje družbe. Po skromnih spomladanskih mesecih, ko smo za beležili občuten upad naročil, se je stanje v drugi polovica leta izboljšalo do take mere, da imamo zapolnjene vse proizvodne kapacitete in z optimizmom zremo v prihodnost. Zaradi tega smo začeli z naložbo v dve dodatni in popolnoma avtomatizirani proizvodni liniji v vrednosti skoraj štiri milijone evrov, ki bosta realizirani v letošnjem letu.

Ker zaradi pojava koronavirusa nismo mogli pripraviti praznovanja in tako dodatno obeležiti 60-letnice delovanja podjetja, smo se odločili, da del sredstev namenimo lokalni skupnosti, natančneje Zdravstvenemu domu (ZD) Tolmin za nakup mikroskopa za laboratorij.

Marjeta Fon, ITW Appliance Components

in razvoju svoje kariere in osebne poti, z izbranimi orodji pa samoocenite oziroma ovrednotite pridobljene temeljne kompetence, znanja in spretnosti.

Naj naštejemo nekaj prednosti, ki vam jih prinaša naše svetovanje:

- večje poznavanje sebe in zavedanje pomembnosti lastnega znanja;
- večja samozavest in prepričanje vase;
- manj porabljenega časa za iskanje za vas primernih izobraževanj in usposabljanj;
- večja zmožnost postavljanja ciljev, načrtovanja, organizacije lastnega dela/učenja in usmerjenost v rešitve;
- večja motivacija za učenje (tudi samostojno) in lažje premagovanje učnih ovir.

Nova znanja vas zagotovo vodijo na nove poti, ključni pa sta odločitev in izbira.

Brezplačna svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih se izvaja kot javna služba. Zajema svetovalno dejavnost pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja, ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ter samostojnem učenju. Financira jo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Posoški razvojni center, enota Ljudska univerza, jo izvaja na območju občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Cerkljo.

Komu je svetovanje namenjeno?

Brezplačno svetovanje je namenjeno:

- odraslim osebam, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost, so stare vsaj 15 let in želijo pridobiti, razširiti oziroma poglobiti svoje znanje ter spretnosti zaradi potreb dela, osebnega razvoja in delovanja v sodobni družbi;
- delodajalcem, ki želijo izboljšati tiste kompetence zaposlenih, ki jih potrebujejo zaradi narave dela in večje zaposljivosti. Svetovanje lahko nadgradimo z vključitvijo v izobraževalne programe z vsebino, ki je prilagojena potrebam podjetja in zaposlenih. Sodelujemo lahko tudi pri analizi potreb, pripravi izobraževalnega načrta in informiranju o možnostih vključitve v druga usposabljanja.

Kako poteka svetovanje in kako se lahko vključite?

Svetovanja izvajamo individualno ali v manjših skupinah. Poteka lahko:

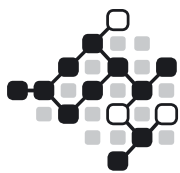
- osebno v prostorih Posoškega razvojnega centra, na terenu ali v podjetjih, ki nas povabijo;
- na daljavo prek telefona, e-pošte ali po predhodno dogovorjenem video komunikacijskem kanalu (npr. Zoomu).

POTREBUJETE INFORMACIJO IN/ALI NASVET?

Pokličite nas na svetovalni telefon **05/38-41-506** ali nam pošite na e-naslov **ljudskauniverza@prc.si**. Spremljajte nas tudi na Ljudski univerzi Tolmin: **www.prc-lu.si**

Pripravila: **Patricija Rejec**, svetovalka v informativno-svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih, Posoški razvojni center

PRIDOBIVANJE
TEMELJNIH IN POKLICNIH
KOMPETENC
2018 – 2022

PRIDOBIVANJE TEMELJNIH
IN POKLICNIH KOMPETENC V
DOLINI SOČE

(B)analiziranje koronskega leta

Leto 2020 je bilo analizirano s tako različnih perspektiv in področij, da se mi zdi skoraj škoda, da ga ne povzamem/(z)bol analiziram še sama – kot organizatorica izobraževanja odraslih.

Vsakdo, ki dela z ljudmi, mi bo pritrnil, da delo še zdaleč ni preprosto. Lansko leto pa je bilo tako radodarno z izzivi (tudi) na tem področju, da sumim na dolgočasnno prihodnost. Take izzive, kot smo jih bili deležni v preteklih mesecih, je težko prekositi.

Moja »specializacija« na področju izobraževanja odraslih sta program usposabljanja za socialnega oskrbovalca na domu in izobraževalni program na področju domače kozmetike. Če lahko na tem mestu izkoristim trenutek za ekonomsko-propagandni program: to sta programa, katerih cena se po Sloveniji giblje približno tisoč evrov na udeleženca, na *Posoškem razvojnem centru* pa ju trenutno ponujamo brezplačno, ker smo zanj sredstva pridobili v okviru projekta *Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc v dolini Soče II*. Bravo mi!

Da pride do izvedbe takega programa, ga je treba najprej napisati oziroma poslati v potrditev pristojni instituciji. Vsebino usposabljanja za socialnega oskrbovalca na domu potrди *Socialna zbornica Slovenije*. Oblikovanje programa zahteva znanje o vsebini, zato je ena od najpomembnejših nalog organizatorja izobraževanja odraslih, da se izpopolnjuje in izobražuje tudi na tem področju. Tako lahko zagotavlja kakovostne programe in izvajalce, ki snov predavajo v živo. No, vsaj tak je načrt.

Do tukaj ... vse odlično; ponosni smo nase, na svoje pridne udeležence, na sodelovanje z lokalnimi institucijami. Vse štima in teče kot po maslu. Nato pa pride mikrovirus in

Foto: Pixabay

vse obrne na glavo. Pride prvič, nas ujame popolnoma nepripravljene, nekako se zvečemo iz vsega in končamo z izobraževanjem v živo. Potem udari drugič. Nepripravljene? Američani bi rekli: »Don't think so.« Ampak, ja, na neki način pripravljeno nepripravljene. Kot organizatorica izobraževanja se znajdem v stiski, kako nadaljevati izvajanje programov. Na eni strani imam obvezo do financerjev – izvedba mora biti v skladu z določili projekta. Na drugi strani pa imam udeleženke, željne znanja, motivirane, saj bo marsikateri od njih uspešno opravljen zaključek programa pomagal na službenem področju. Torej, Nika, kaj bo?

Sama zase priznam, da mi informacijsko-komunikacijska tehnologija ni prioriteta, raje sanjam nekje v naravi. Zato tudi moje znanje na tem področju ni noben presežek in se

lahko skrijem za marsikatero od naših upokojenih udeleženk, ki obvladajo tovrstne računalniške zadeve.

Pravijo, da v sili hudič še muhe žre. In sila razmer je od mene zahtevala, da se usedem, odprem Zoom, se naučim uporabe in poskušam organizirati srečanje. Ko sama obvladam to spletno orodje, pokličem udeleženke, vsako posebej, da gremo skupaj skozi prijavo in se pozdravimo prek Zooma, predebatiramo situacijo ter pomahamo v kamero za nasvidenje. In potem razmišljam, kako bomo izvedli virtualno srečanje na temo eteričnih olj, kako srečanje z dekleti, ki po večini delajo v domovih za starostnike in so preobremenjene zaradi nastale situacije. Kako naj za slednje organiziram srečanje prek Zooma, ko pa celotni program temelji in poudarja nekaj, kar nam nobeno spletno orodje ne more dati – to so čut za sočloveka,

občutek dela z ljudmi, empatija.

Kaj sem se naučila v teh nekaj mesecih in ali sem dobila odgovore na svoja vprašanja? V prvi vrsti to, da se moramo vsi učiti, saj to od nas zahteva življenje. Prav in dobro je tako. Kot organizatorica izobraževanja odraslih in kot človek sem spoznala, da kljub napredni tehnologiji noben računalnik, Zoom, Skype, Arnes ... ne morejo nadomestiti človeškega stika in čutil, s katerimi vsrkavamo nova znanja ter pridobivamo nove izkušnje. Na drugi strani pa lahko rečem najlepša hvala za tehnologijo, ki nam je omogočila, da ohranjamo povezavo s svetom, kljub zaprtosti pred njim. Brez nje bi, roko na srce, imeli zdaj debato o čisto drugih težavah in posledicah epidemije na našo družbo.

Nika Kikelj Maver, organizatorica izobraževanja odraslih, Posoški razvojni center

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Projekt sofinancirata Republika
Slovenija in Evropska unija iz
Evropskega socialnega sklada.

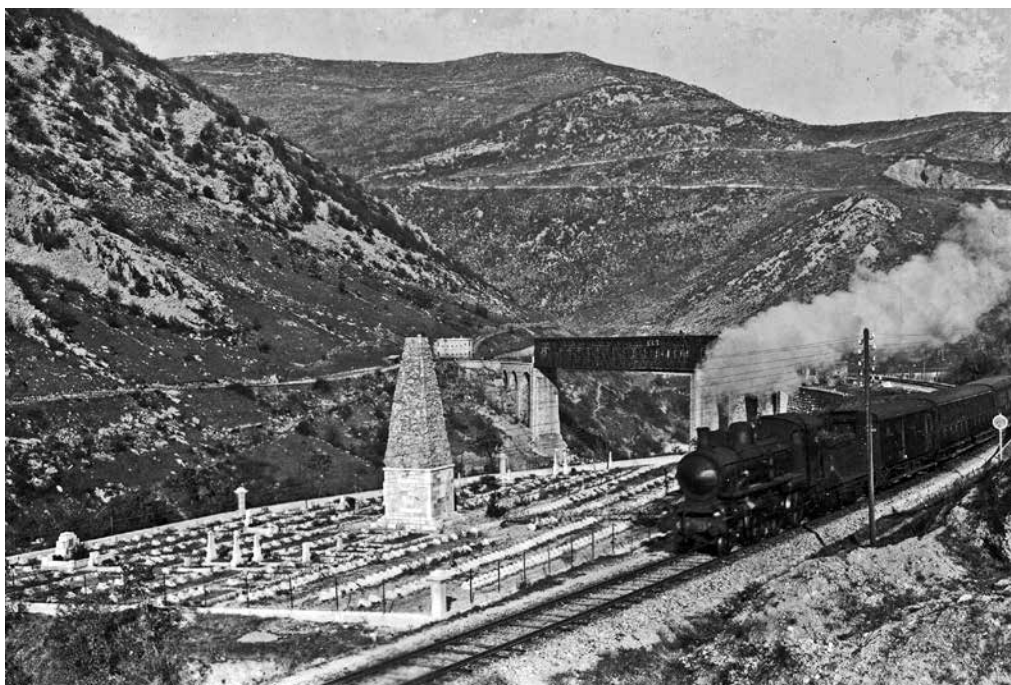
Vojaška pokopališča in baza padlih vojakov na soški fronti

V letih od 1915 do 1917 je bilo obmejno območje med Avstro-Ogrsko in Kraljevino Italijo prizorišče krvavih spopadov, ki so pustili vidne posledice do današnjih dni. Vojna je uničila vasi, prekopala travnike, prevrtala gore, zastrepila polja in reke ter vzela nešteto življenj.

Ob bregovih reke Soče in na Krasu je na desetine vojaških pokopališč, ki so neme priče krvave vojne na naših tleh. Grobovi mladih fantov in mož bodo za vedno ostali med nami. Zahvaljujoč projektu WALKofPEACE, ki ga vodi **Posoški razvojni center**, je v pripravi oblikovanje obsežne podatkovne zbirke padlih in pokopanih vojakov na avstro-ogrskih vojaških pokopališčih na območjih Goriške in Krasa.

Na območju soške fronte je v času vojne nastalo več sto vojaških pokopališč, ki so bila v povojnem obdobju večkrat preurejena. Manjša vojaška pokopališča na odročnih predelih so bila ukinjena, posmrtni ostanki vojakov pa prekopani na večja vojaška pokopališča v dolinah. Danes je v Posočju, na Goriškem in na Krasu 58 znanih vojaških pokopališč in kostnic. Veliko vojakov je umrlo tudi v bolnišnicah v zaledju fronte, kjer so bile večje vojaške bolnišnice: v Bohinjski Bistrici, Škofji Loki, Kranju, Ljubljani, Celju, Stržišču (danes Kidričevo), Vidmu (Udine), Pordenonu ... Natančno število vseh pokopanih še ni znano, saj so bila v povojnem obdobju številna vojaška pokopališča preurejena, mnoge vojake so svojci prekopali na domača civilna pokopališča, ponekod so množična grobišča s samo približnim številom pokopanih vojakov, za nekatera vojaška pokopališča se niso ohranili verodostojni dokumenti ali pa so utonila v pozabo. Ocenjujemo, da je na vojaških pokopališčih na območju soške fronte pokopanih nekaj več kot 300.000 vojakov, kar pa bo treba v naslednjih letih potrditi z raziskovanjem ohranjenih dokumentov, ki se v veliki meri hranijo v **Vojnem arhivu na Dunaju** (*»Kriegsarchiv Wien«*), pokrajinskih arhivih v Sloveniji in Furlaniji ter **Komisariatu za počastitev spomina na padle vojake** v Rimu (*»Commissariato Generale per le Onoranze ai Caduti«*).

V preteklih letih je bilo vloženo veliko naporov v raziskovanje vojaških pokopališč. Na tem področju je oral ledino **Tolminski muzej**, ki je s pomočjo **Lovra Galića** iz Zagreba v letih od 2005 do 2007 raziskal vojaška pokopališča od Loga pod Mangartom do Modrejc in v Baški grapi. Takrat je bila izdelana baza padlih vojakov v Zgornjem Posočju, ki jo je **Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«**

NA OBMOČJU SOŠKE FRONTE JE V ČASU VOJNE NASTALO VEČ STO VOJAŠKIH POKOPALIŠČ, ki so bila v povojnem obdobju večkrat preurejena. Na fotografiji je avstro-ogrsko vojaško pokopališče v Solkanu. Foto: arhiv Musea Grande Guerra Gorizia - Gorica

digitalizirala. Naknadno so bili dodani tudi podatki o vojakih, pokopanih v italijanski vojaški kostnici v Kobaridu. Zanimanje javnosti oziroma povpraševanja svojcev po grobovih padlih prednikov je bilo v zadnjih letih veliko, najbolj pa je prišlo do izraza ob obeleževanju stotih obletnic prve svetovne vojne.

Projekt WALKofPEACE, ki obravnava trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom, ima med cilji zastavljeno tudi oblikovanje podatkovne zbirke padlih in pokopanih vojakov na avstro-ogrskih vojaških pokopališčih na slovenski strani nekdanje fronte na Banjšicah, Goriškem in Krasu. Dejavnost temelji na obsežnem arhivskem delu, zlasti v omenjenem dunajskem arhivu, ki hrani gradivo o vojaških pokopališčih nekdanje Avstro-Ogrske. Gradivo, ki se hrani v arhivskih škatlah pokopališkega fonda (*»Kriegsgräber-Italien«*), običajno vsebuje kataster pokopov in evidenčne liste pokopanih (posamične in skupne)

iz vojnega obdobja ter v večini primerov tudi evidence o povojnem urejanju vojaških pokopališč, ki ga je izvajal poseben urad pri **Vojnem ministru Kraljevine Italije**, imenovan *»Ufficio centrale per la Cura e le Onoranze alle salme dei Caduti in Guerra«*.

Skupina sodelavcev Ustanove »Fundacija Poti miru v Posočju« in **Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU** je v okviru projekta WALKofPEACE v prvi fazi fotografirala ali skenirala večino gradiva v fondu, kasneje pa se je začela transkripcija italijanskih povojnih seznamov, ki jih bo v nadaljnjem delu treba primerjati z izvornimi avstrijskimi sezname iz vojnega obdobja.

Vzporedno z raziskovanjem vojaških pokopališč bo, predvidoma v jeseni 2021, izdelana tudi spletna stran, s pomočjo katere bodo postali podatki dostopni širši zainteresirani javnosti.

Mihael Uršič, Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«

Občina Bovec

Občinski nagrajenci 2020

Zaradi vsem znanih razlogov so bile lani tudi v Občini Bovec odpovedane skorajda vse prireditve, med njimi slavnostna seja ob občinskem prazniku, na kateri podeljujemo občinska priznanja in nagrade. Kljub temu smo se odločili, da nagovor župana **Valterja Mlekuža** in prejemnike nagrad obelodanimo v tokratni številki SOČAsnika.

Župan je leto 2020 označil za posebno leto, ki je zaznamovalo ves svet in bi ga verjetno vsi najraje pozabili. »Toda ostalo bo za vedno v našem spominu. Začrtali smo ga ambiciozno, a žal nas je 10. marca zaznamovala epidemija, ki je ni pričakoval nihče, in življenje se je zaustavilo. Sklicati je bilo treba občinski svet in z rebalansom znižati vse stroške ter odpisati načrtovane prihodke. Začela se je poletna sezona brez okužb na Bovškem. Veseli in zelo ponosni smo bili, da so ljudje prišli v naše kraje. Moram se zahvaliti tudi Vladi Republike Slovenije, ki je sprejela odločitev in podelila turistične bone. To je bil velik doprinos za našo dolino. Vemo, da je bil Bovec in vsa dolina nabito polna ... in to nas je rešilo.

S ponovnim rebalansom smo v proračun vrnili sredstva, ki smo jih prej odpisali. Moram povedati, da smo kljub epidemiji lani naredili veliko. Če omenim samo večje projekte: dokončali smo gasilski dom z večna-

mensko dvorano na Srpenici, gradnjo mostu Črešnjica v Soči in tam začeli gradnjo nove poslovilne vežice, v Lepeni zgradili podporni zid ... Žal so odpadle vse poletne prireditve, vsi dogodki, po katerih je naša dolina še posebej poznana in po čemer je Bovec slovel.

Tudi ob občinskem prazniku smo bili žalostni, ker ga nismo mogli obeležiti in dati tistega pečata, s katerim bi počastili prejemnike priznanj in nagrajence. To bomo storili ob prvi priložnosti, a mislim, da je tudi SOČAsnik prava priložnost, da povemo, kdo so prejemniki in za kaj so zaslužni.

*Na tem mestu bi se rad zahvalil človeku, ki nam vedno pomaga, ko se nam na državni ravni kaj zatakne. Lahko smo ponosni, da imamo v Ljubljani našega poslanca **Danijela Krivca**, ki vedno potiska stvari naprej. Zahvala gre tudi vsem mojim sodelavcem in občinskim svetnikom, da smo preteklo leto izpeljali uspešno, pa naj je bilo še tako težko.*

*Lani smo se morali odpovedati še enemu dogodku: sprejemu novorojenčkov in njihovih staršev. V naši občini se je lani rodilo deset dečkov (**Alexander, Edoar, Gašper, Jakob, dva Liama, Manuel, Mihael, Teo in Tobias**) ter šest deklic (**Adriana, Eli, Lena, Medeja, Naja in Živa**). Ob tej priložnosti izrekam vse čestitke staršem in jim želim vse dobro.*

Letošnje leto je zastavljeno zelo ambiciozno in ga bomo tako ali drugače

tudi izpeljali. Verjamem, da se bomo kmalu lahko družili, si lahko stisnili roke, se objeli in si rekli, da smo premagali še enega zahrbtnega sovražnika. Bovčani imamo radi to dolino, sam pa še enkrat ponavljam, da sem zelo ponosen, da sem župan takih ljudi in te doline.«

OBČINSKA PRIZNANJA ZA LETO 2020

Občina Bovec je najzaslužnejšim namenila plaketo, štiri priznanja in denarno nagrado. V nadaljevanju predstavljamo nagrajence in njihove dosežke.

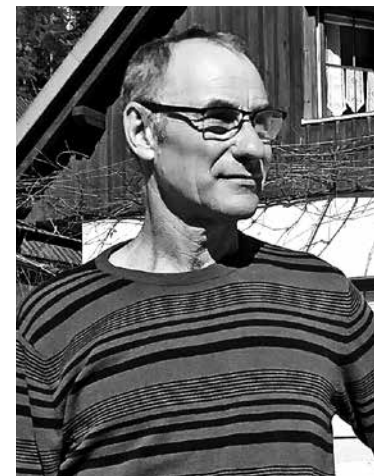
PLAKETO OBČINE BOVEC je prejel **Edi Melinc**, aktualni poveljnik Občinskega štaba Civilne zaščite (OŠ

CZ) Bovec. Gasilska zveza (GZ) Bovec ga je predlagala za prejemnika priznanja, Komisija za priznanja in odlikovanja pa je predlog prekalificirala v predlog za plaketo.

Melinc je v gasilskih vrstah že od leta 1979. Odigral je pomembno vlogo na organizacijskem področju pri delovanju gasilstva na Bovškem. Večkrat se je dokazal z organizacijskimi in vodstvenimi sposobnostmi ter bil leta 1988 glavni pobudnik ponovne ustanovitve Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Srpenica in tudi njegov prvi predsednik. Leta 2002 je prevzel vodilno vlogo pri organiziranju GZ Bovec in prevzel eno ključnih vlog, da je bila leto kasneje tudi ustanovljena. Od takrat pa do leta 2013 je bil tudi njen predsednik, GZ pa se

EDI MELINC

DOMINIK ČERNUTA

Utrinki

ZBORNİK AMERIČANI NA MANGARTU 1945 ZMAGOVALEC »ULLR AWARD«

Občina Bovec je iz Združenih držav Amerike (ZDA) prejela odlično vest, da je bil zbornik z naslovom Američani na Mangartu 1945 izbran za zmagovalca nagrade ULLR Mednarodne smučarske zveze. Predsednik Komisije za nagrade ISHA **Rick Moulton** je namreč tako občini kot Združenju vojaških gornikov Slovenije z veliko mero navdušenja naznanil, da je bila »vaša knjiga letos iz-

ZBORNİK AMERIČANI NA MANGARTU 1945 je v ZDA prejel najvišjo nagrado ULLR Mednarodne smučarske zveze.

brana kot zmagovalka International Ski Association's Ullr Award. Na žalost zaradi nadaljnje resnosti pandemije covid-19 ne bomo organizirali letne podelitvene prireditve 'ISHA Awards Banquet'. Namesto teh predstavitev bomo aprila prek zooma izvedli predstavitev in podelitev virtualnih nagrad.« Sporočil je, da datum in čas predstavitev še nista določena, da pa bodo tako občino kot omenjeno združenje o tem obvestili pravočas-

no ter ju povabili k sodelovanju.

Na Občini Bovec so se na prejšnje obvestilo odzvali s ponosom in zadovoljstvom, da so lahko del te zgodbe, ki bo v ZDA zagotovo dodatno poskrbela za promocijo Bovškega, celotne destinacije in ne nazadnje tudi celotne Slovenije.

Besedilo in foto: Milan Štulc

BOVEC POMAGAL PRIZADETIM V POTRESU

Bovec – Občina Bovec se je pridružila zbiranju pomoči za prebivalce, ki jih je na območju hrvaške Petrinje

je razvila v eno prepoznavnejših v Sloveniji. Veliko zaslug ima za obnovo voznega parka in opreme PGD, skrbel je za visoko usposobljenost gasilcev v vseh društvih, gradnjo gasilskega doma v Logu pod Mangartom in na Srpenici ter objekta Zaščite in reševanja Bovec (ZIR). Od leta 2006 je poveljnik OŠ CZ Bovec, na tej funkciji pa uspešno povezuje vse službe ZIR v občini. Poveljeval je ob številnih intervencijah, s preudarnostjo in bogatimi izkušnjami pa je v vseh večjih akcijah uspešno združeval delo vseh služb ZIR v občini Bovec. Prav njegove vrline so pripomogle tudi k uspešnemu spopadanju z epidemijo. V sodelovanju z republiški, regijskimi in občinskimi štabi CZ je poskrbel za pravočasno nabavo zaščitnih mask za najranljivejše skupine in uslužbence nekaterih javnih institucij. Kot najmočnejši član CZ je zaslužen za uvajanje priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje in ukrepov Vlade RS na lokalni ravni ter redno obveščanje občanov. Pod njegovim vodstvom se je s preventiv-

nimi ukrepi Bovško izognilo hujšim posledicam zaradi obolenja za boleznijo covid-19.

PRIZNANJA OBČINE BOVEC so prejeli:

• **Dominik Černuta** – Več mandatov je bil Černuta član bovškega občinskega sveta, neizbrisen pečat pa je pustil kot predsednik Krajevne skupnosti (KS) Log pod Mangartom, posebno leta 2000, ko je plaz hudo prizadel omenjeno vas. Pred 15 leti je odprl sodobno sirarno z dvema turističnima apartmajema kot dodatno dejavnost. Ekološko kmetijo Černuta je dvignil na evropsko raven. Kljub obilici dela je še vedno dejaven član različnih organizacij in društev. S svojo dejavnostjo bistveno pripomore tudi k turistični prepoznavnosti Loga pod Mangartom.

• **Ivan Kravanja** – S svojimi neprecenljivimi dobrodelnimi dejavnostmi Kravanja prispeva k boljšemu in kakovostnejšemu življenju v dolini. Pred skoraj 30 leti je v lastni režiji zgradil Otokarjevo žago, kar je bilo

za Bovško že takrat izjemnega pomena in tako ostaja s svojimi lesnimi polizdelki tudi danes nepogrešljiv ponudnik predvsem za domačine. Nesebično pomoč je vedno nudil društvom in drugim organizacijam ter KS. Bistveno je pripomogel k skupnemu dobrodelnemu projektu postavitve kegljišča Na Logu v Trenti.

• **Matija Mlekuž** – Za priznanje je Mlekuža predlagala KS Kal - Koritnica. Od ustanovitve KS leta 1971 do leta 1996 je bil njen tajnik. Po potresu leta 1976 je aktivno deloval v popotresnem odboru, leta 1991 pa bil zelo dejaven pri izgradnji vaškega vodovoda. Ob slovesnostih pogosto spregovori kot govornik, saj podrobno pozna zgodovino teh krajev, znanje pa prenaša tudi na mlajše rodove. Pri svojih 89 letih še vedno obdeluje njemu tako ljubo njivo, z veseljem pa se odzove vsakemu povabilu KS Kal - Koritnica.

• **Peter Žigon** – Po prihodu v Log pod Mangartom leta 1958 se je Žigon kot osnovnošolski učitelj povezal s krajani in se vključil v dejavnosti dru-

štev in organizacij. Kot učitelj smučanja se je posvetil razvoju smučarskih dejavnosti in bil prvi predsednik smučarske sekcije Mangart. Od leta 1959 je deloval v OŠ Bovec, tudi pri izvenšolskih dejavnostih. Zaslužen je za izgradnjo 35-metrске skakalnice v Stržišču, organiziral je številne smučarske tekme in tekme v smučarskih skokih. Sodeloval je pri načrtovanju gradnje in razvoja smučišča Kanin.

DENARNO NAGRADO je letos prejela **Sekcija Turističnega društva Bovec Klic živali**, ki trenutno šteje 24 prostovoljcev. Njena vizija je pomoč živalim zaradi zanemarjanja in ozaveščanje lastnikov. Doslej jim je že uspelo rešiti problematiko pri zanemarjanju psov, ovc in konjev, v letu 2019 pa so si prizadevali za zmanjšanje števila muck in jih na sterilizacijo ali skopitev odpeljali 94. V veliki meri so člani krili stroške posegov, v celoti pa stroške prevozov v Novo Gorico.

Milan Štulec

Foto: Milan Štulec in Igor Mušič

MATIJA MLEKUŽ

IVAN KRAVANJA

PETER ŽIGON

SEKCIJA TURISTIČNEGA DRUŠTVA BOVEC KLIC ŽIVALI

Utrinki

prizadel rušilni potres in več rušilnih popotresnih sunkov. Zanje je, v sodelovanju s prostovoljci v okviru pobude z naslovom Bovec pomaga prizadetim v potresu, nabavila aparate za ogrevanje in v Stergulčevi hiši zbirala pomoč nujno potrebnih materialnih dobrin.

Z zbiranjem humanitarne pomoči za prizadete je skupina prostovoljcev začela delovati na pobudo **Milenke Arcet, Maje Mileusnič Grahovič in Petre Wojčicki**. Kot je povedala Arcetova, so za prvi konvoj s skupnimi močmi v Bovcu zbrali približno tri tone pomoči in jo kot del organizirane-

BOVEC POMAGA PRIZADETIM V POTRESU – Za prvi konvoj so Bovčani s skupnimi močmi zbrali približno tri tone pomoči, za drugi pa okoli tona prehrane, 750 kilogramov plenec, družina iz Goriške pa je družini iz Petrinje podarila bivalno prikolico. *Foto: arhiv skupine prostovoljcev*

ga konvoja Hrvatskega kulturno - umetniškega, prosvetnega in športnega društva Istra Piran sredi januarja odpeljali do zbirnega centra v Petrinji.

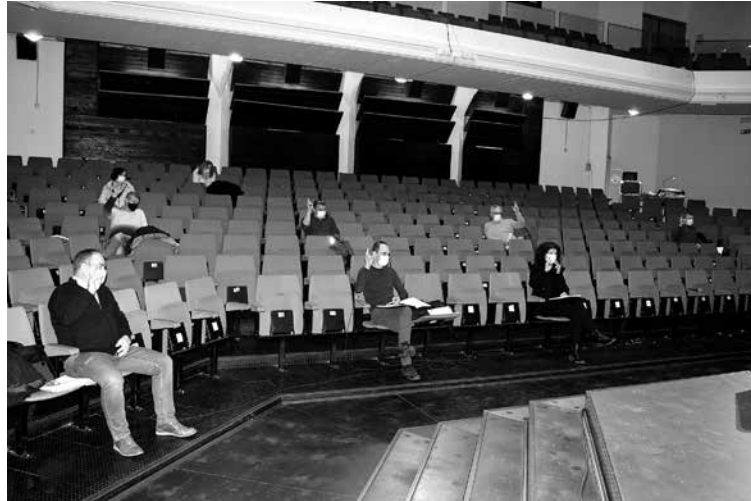
Za drugi konvoj so v prvih dneh februarja zbrali okoli tona prehrane, 750 kilogramov plenec, družina iz Goriške pa je v tej akciji podarila bi- ▶

Člani občinskega sveta med drugim potrdili občinski proračun za leto 2021

Člani Občinskega sveta (OS) Občine Bovec so se na 15. redni seji posvetili drugemu branju proračuna za leto 2021. Ta na prihodkovni strani predvideva 9.418.508,90 evra, na odhodkovni pa za 928.848,43 evra več. A ker je bilo stanje na računu ob koncu preteklega leta pozitivno (1.193.978,61 evra) in ker ni bil vložen noben amandma, so po obrazložitvi usklajenih sprememb in dopolnil glede na prvo branje člani občinskega sveta soglasno sprejeli proračun za leto 2021.

Lahko rečemo, da je letošnji proračun izrazito naložbeno naravnani, prvič pa so v njem vključena tudi sredstva, ki jih je **Občina Bovec** uspelo pridobiti na osnovi 11. člena *Zakona o Triglavskem narodnem parku*. Za naložbe znotraj parka je letos namenjenih več kot 1,25 milijona evrov. Mednje sodi razširitev ceste in ureditev parkirišča ter podpornih zidov na cesti v Lepeno pri Velikih koritih ter zagotovitev večje varnosti na Soški poti nad Velikimi koriti. Poleg tega bo v Zadnjici urejena izhodiščna točka s parkirišči za vzpon na Triglav, prav tako pa je predvidena tudi ureditev območja izvira Soče. V Kal - Koritnici se bo nadaljevala izvedba druge faze ureditve Ribiške hiše, začela pa se bo tudi prenova ceste do Vasi na skali.

S proračunskimi sredstvi bo ob-

V OKVIRU 15. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE BOVEC so člani sprejeli proračun za aktualno leto in Odluk o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Posoški razvojni center. Poleg tega so župana **Valterja Mlekuža** imenovali za člana Razvojnega sveta Severne Primorske (Goriške) razvojne regije, za novo ravnateljico večinsko podprli **Denise Šuler Rutar** in se na koncu odpovedali sejnini ter jo namenili lastniku pogorele domačije v Trenti.

novljen in razširjen most v Log Čezsoški, s čimer se bo gasilskemu tovornemu vozilu omogočil ustrezen dostop, ter prenovljena brv Jablanca. Proračun pa predvideva še nekaj manjših naložb in preplastitev cestnišč po vseh krajevnih skupnostih. Poleg tega namerava Občina Bovec pod trdnjavo Kluzje urediti obstoječi rov, most in tematsko zgodovinsko pot ter izvesti še veliko drugih manjših projektov.

Največji letošnji zalogaj pa predstavlja začetek gradnje športne dvorane. Gre za dvoletni projekt, ki med drugim vključuje tudi rušenje obstoječe telovadnice, zanj pa je v letoš-

njem proračunu namenjenih nekaj več kot 1,5 milijona evrov.

Po sprejetju proračuna so člani sveta sejo nadaljevali z obravnavo *Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Posoški razvojni center* (drugo branje). Po pregledu sprememb, ki jih je zbranim predstavil direktor Posoškega razvojnega centra **Simon Škvor**, so svetniki omenjeni odlok sprejeli soglasno.

V nadaljevanju so odločali še o imenovanju člana Občine Bovec v *Razvojni svet Severne Primorske (Goriške) razvojne regije*. Za to vlogo so v obdobju od leta 2021 do leta

2027 soglasno imenovali bovškega župana **Valterja Mlekuža**.

V peti točki, kjer se je podajalo mnenje o izbiri kandidata za ravnatelja OŠ Bovec sta se zbranim predstavili **Magda Mlekuž** in **Denise Šuler Rutar**, kandidatki, ki sta se prijavi na razpis ter izpolnjevata zahtevane razpisne pogoje. Po predstavitvah in odgovorih na vprašanja svetnikov so ti večinsko podprli Denise Šuler Rutar.

V zadnji točki so se člani strinjali s pobudo kolega **Vasje Viteza**, da se odpovedo sejnini 15. seje OS in jo namenijo lastniku pogorele domačije v Trenti.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Občina Bovec odkupila prostore na bovškem trgu

Občina Bovec in **Nova KBM** sta v začetku lanskega decembra podpisali končno prodajno pogodbo, s katero je občina od prodajalca odkupila prostore nekdanje banke s pripadajočim zemljiščem in del premočnin v središču kraja.

V naravi to predstavlja poslovni prostor v izmeri 189,70 m² in 155 m² pripadajočega zemljišča. Člani Odbora za prostorsko planiranje, varstvo okolja in gospodarjenje z nepremičninami Občine Bovec so bili na svoji 7. redni seji, ki je potekala preteklo jesen, seznanjeni s prodajo in ceno predmetnih nepremičnin ter opremo in so namero glede njihovega nakupa Občine Bovec kot kupca podprli. Čla-

Utrinki

▶ valno prikolico. Slednjo so z vso opremo in prehrano dostavili eni od prizadetih družin, ki se je v prikolico tudi takoj vselila. Kot ob tem poudarjajo glavne organizatorke, je zbrana pomoč iz Bovca šla v prave roke – neposredno ljudem, ki so pomoči resnično potrebni.

»Zelo sem ponosen na pobudnice akcije in skupino prostovoljcev, ki so se odločili zbirati pomoč za prizadete prebivalce, še posebej zato, ker smo prebivalci Bovškega na lastni koži občutili, kako dobrodošla je vsaka pomoč po tako hudem potresu,« je bil vidno zadovoljen župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**. Ob tem je še dejal, da je zelo hvaležen tudi vsem prebivalcem Bovškega, ki so po svojih močeh prispevali vsak svoj del pomoči in vsem, ki to še nameravajo storiti.

Milan Štulc

DOBRO OBISKANO HITRO ANTIGENSKO TESTIRANJE

Bovec – Že prvo organizirano izvajanje množičnih hitrih antigenih testov na SARS-CoV-2 za celotno populacijo, ki je bilo v avli Kulturnega doma Bovec izvedeno v četrtek, 11. februarja, je bilo dobro obiskano, teste pa osebje Zdravstvenega doma (ZD) Tolmin izvaja vse do danes.

Z obiskom so zadovoljni tudi v ZD Tolmin, ki so možnost hitrega testiranja približali osebju šole in vrtca, pa tudi drugim ciljnim skupinam, ki morajo za opravljanje svoje dejavnosti izkazati negativen bris in ga lahko pridobijo na množičnem testiranju za splošno populacijo.

»To sta dva poglobljena razloga, da smo se odločili približati storitve prebivalcem Bovca. Za zdaj jim nu-

V ZDRAVSTVENEM DOMU TOLMIN SO ZADOVOLJNI Z ODZIVOM NA HITRO ANTIGENSKO TESTIRANJE NA SARS-CoV-2 – Točne termine o izvajanju HAGT-testov v Bovcu sproti objavljamo na svoji spletni strani in na KATV Bovške. Foto: Robert Kokošin

dimo možnost testiranja enkrat tedensko. Točne termine o izvajanju HAGT-testov v Bovcu sproti objavljamo na naši spletni strani in na KATV Bovške,« so sporočili iz ZD Tolmin.

Ne nazadnje velja test tudi za smučanje na smučišču Kanin, ki je glede na ukrepe Vlade RS vse od odprtja slovenskih smučišča predpogoj za nakup smučarske vozovnice.

Milan Štulc

OBČINA BOVEC JE POSTALA LASTNICA OBJEKTA V SREDIŠČU BOVCA, kamor se bo v prihodnje preselili TIC Bovec, saj je v pritličnih prostorih Stergulčeve hiše predvidena stalna razstava jamarstva na Slovenskem.

ni Občinskega sveta Občine Bovec so nato na svoji 13. redni seji sprejeli rebalans proračuna za leto 2020 in s tem zagotovili finančna sredstva za nakup.

Prodajalec in kupec sta s podpisom pogodbe določila višino kupnine v skupni vrednosti 251.000 evrov. V pogodbeno dogovorjenem roku je Občina Bovec dogovorjeni znesek prodajalcu tudi nakazala in že opravila prevzem objekta. S tem je postala lastnica strateško izjemno pomembnega objekta v samem središču kraja. Vanj se bo v prihodnje preselil TIC Bovec, saj je v prostorih, kjer se trenutno nahaja, predvidena stalna razstava jamarstva na Slovenskem.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Cesta čez Predel bo popolnoma zaprta le v nočnem času

Anas, ki upravlja državne ceste v Italiji, namerava še letos pristopiti k rekonstrukciji predora pri Rabeljskem jezeru pod prelazom Predel. O tem je bovškega župana **Valterja Mlekuža** obvestil italijanski kolega, župan Občine Trbiž **Renzo Zanette**, ki je tudi koordiniral skupni sestanek. Ta je zaradi omejitve gibanja in prehanja državne meje potekal na prostem, in sicer na mejnem prehodu Predel. Poleg omenjenih županov so se sestanka udeležili še direktor Javnega zavoda za turizem Dolina Soče **Viljam Kvalič** in predstavnik družbe Anas **Francesco Attagui** in

NA SKUPNEM SESTANKU SO SE USKLADILI GLEDE POPOLNIH ZAPOR CESTE ČEZ PREDDEL. Rekonstrukcijska dela na predoru na državni cesti pri Rabeljskem jezeru se bodo začela v aprilu in bodo trajala več mesecev. Dela in predvidene popolne zapore bodo potekale le v nočnem času.

Pierpaolo Di Marco.

Anas je pri nedavnem statičnem pregledu predora na državni cesti pri Rabeljskem jezeru pod Predelom ugotovil, da je ta močno dotrajan in statično gledano nevarno popušča. V znak dobrega čezmejnega sodelovanja so zato odgovorni želeli zaporo uskladiti z **Občino Bovec**. Rekonstrukcija se bo predvidoma začela izvajati že aprila letos, trajala pa naj bi več mesecev, pri čemer bo treba cesto popolnoma zapreti za ves promet. To seveda predstavlja tudi popolno zaporo državne ceste čez Predel.

»Zelo vesel in hvaležen sem kolegu **Zanetteju**, da nas je o tej nameri obvestil in je do teh usklajevanj sploh

prišlo. To je nesporen pokazatelj odličnega sodelovanja občin Bovec in Trbiž in ne nazadnje obeh županov.« Kot je dejal, je kljub zaskrbljenosti po prvih pogovorih zdaj zadovoljen tudi s pripravljenostjo Anasa, da skupaj uskladijo čas predvidenih zapor. Popolna zapora skozi glavno turistično sezono je, kot je dejal Mlekuž, »za nas vsekakor nesprejemljiva«. Spomnil je tudi na potrebe prevozov naših gospodarskih družb kot tudi na naše dnevne migrante, ki so zaposleni v Italiji in bližnji Avstriji. Zato je zadovoljen, da se jim je na sestanku uspelo dogovoriti, da bodo dela potekala pretežno v nočnem času in da bodo tudi popolne cestne zapore izvedene le ponoči. Sicer pa je bovški

Utrinki

ORTODONTSKI PROGRAM V BOVCU ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE NA NAPOTNICO

Bovec – Ministrstvo za zdravje je prisluhnilo pobudi specialistke zobne in čeljustne ortopedije iz Bovca **Sande Lah Kravanja** in Občine Bovec z županom **Valterjem Mlekužem** na čelu ter decembra lani odobrilo koncesijo in dodatni program za ortodontsko zdravljenje otrok ter mladostnikov na napotnico v Bovcu. Bovški župan je v preteklosti o tem že večkrat sprožil debate z nekdanjimi ministri in državnimi sekretarji, po dolgih letih prizadevanj ter njegovi predstavitvi problematike nekdanjemu ministru za zdravje **Tomažu Gantarju** ob obisku v Bovcu, pa so se stvari začele vendarle hitreje odvijati, tako da je bil program naposled tudi potrjen. Novice se je razveselila tudi Lah

V BOVCU SO ODOBRILO KONCESIJO IN DODATNI PROGRAM ZA ORTODONTSKO ZDRAVLJENJE OTROK TER MLADOSTNIKOV NA NAPOTNICO – Specialistka zobne in čeljustne ortopedije iz Bovca **Sanda Lah Kravanja** se je zahvalila vsem, ki so »kakor koli pomagali ob tej zgodovinski pridobitvi za bolj dostopno zdravljenje na napotnico za javni program na podeželju.«

Kravanjeva, ki je ob tem dejala, da se veseli, ker bo v prihodnje lahko več svojih moči in energije posvečala otrokom ter staršem v domačem kraju. Ob tej priložnosti se je zahvalila županu za razumevanje problematike in njegovo osebno zavzemanje

za tovrstno pobudo ter direktorici občinske uprave **Katarini Barbari Ostan** za podporo, kot tudi »vsem ostalim, ki so kakor koli pomagali ob tej zgodovinski pridobitvi za bolj dostopno zdravljenje na napotnico za javni program na podeželju.«

Za sprejem na prvi specialistični pregled je potrebna napotnica za ortodontsko zdravljenje, ki jo izda otrokov izbrani zobozdravnik. Sedež nove ortodontske ordinacije se nahaja na že znani lokaciji v Mali vasi 56 v Bovcu. Za dodatne informacije in naročanje pokličite na številko 030-337-882 ali pošljite e-pošto na ortodontija.bovec@mydentist.si.

Besedilo in foto: Milan Štulc

MOBILNA BANKA PRIHAJA V BOVEC Z APRILOM

Bovec – Direktorica občinske uprave **Katarina Barbara Ostan** je 25. februarja sprejela predstavnike Nove Ljubljanske banke (NLB), ki so s svojo mobilno banko obiskali Bovec in preverili, ali je prostor na bovškem trgu primeren za predvideno opravljanje njihovih občasnih storitev. ▶

župan o predvideni naložbi na italijanski strani že obvestil tudi **DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture** in povezal slovenske ter italijanske upravljavce državnih cest.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Pred tatovi umaknili defibrilatorje

Zaradi povečanega obsega tatvin defibrilatorjev v več primorskih krajih so bili na Bovškem iz omarič preventivno umaknjeni vsi defibrilatorji. Ti so po novem pri posameznikih v bližini, njihove stike pa v primerih nuje po defibrilatorju najdete v omaričah, kjer so bili ti pripomočki prej nameščeni.

Ne glede na trenutno situacijo velja še vedno isto pravilo, vezano na tri ključne korake:

- 1. Pokličemo 112** – operaterju poveemo, KDO kliče, KAJ se je zgodilo, KJE se je zgodilo, KDAJ se je zgodilo, KOLIKO ljudi potrebuje pomoč in KAKŠNO.
- 2. Nemudoma začnemo ritmično pritiskati na prsni koš od pet do šest centimetrov globoko** – za vsako minuto, ko bomo oklevali z začetkom oživljanja, se bo verjetnost, da bo človek s srčnim zastojem preživel, zmanjšala za deset odstotkov.
- 3. Oseba, ki je v bližini, naj čim prej priskrbi zunanji defibrilator** ali pokliče na številko osebe, pri kateri se ta v posamezni krajevni skupnosti oziroma kraju nahaja. Le na tak način se verjetnost, da bo oseba z zastojem srca preživela, poveča.

Sicer pa na bovški občini in v bovškem občinskem štabu civilne zaščite srčno upajo, da bodo defibrilatorji lahko kmalu spet nameščeni na

MOŽNOST PREŽIVETJA ČLOVEKA S SRČNIM ZASTOJEM SE ZA ŠTIRIKRAT POVEČA, ČE BOSTE Z OŽIVLJANJEM ZAČELI TAKO! Zato si dobro preberite ta prispevek, kjer boste izvedeli, kako postopati po novem, ko je bilo treba zaradi tatvin defibrilatorjev iz omarič na Bovškem preventivno umakniti vse zunanje defibrilatorje.

svojih mestih, saj ti s pravočasno uporabo dokazano rešujejo življenja.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Trentarje in Ložane od sveta odrezali januarski snežni plazovi

Na relaciji Bovec-Trenta je v drugi polovici januarja v zaporednem nizu v dolino spolzelo kar sedem snežnih plazov. Večinoma do pet metrov visoke, večtonske ogromne gmote snega, pomešanega s kamenjem in podrtimi drevesi, so dvakrat zaprle cesto pri Velikih koritih in Širokcu, po enkrat pa pri Berebici, Mlinarici ter proti zaselku Vas na Skali. Snežni plaz pa ni prizanesel niti Ložanom, saj je zasul cesto na relaciji Kluže-Log pod Mangartom.

Poveljnik Občinskega štaba civilne zaščite (OŠ CZ) Bovec **Edi Melinc** je z županom Občine Bovec **Valterjem Mlekužem** in drugimi poverjeniki vseskozi spremljal dogajanje na prizadetih območjih. Kot je povedal, se

DOMAČINI TAKO OBSEŽNIH PLAZOV NE POMNIJO VSE OD LETA 1952, ko so snežni plazovi v Zgornjem Posočju skupno terjali 15 življenj. K sreči tokrat smrtnih žrtev ni bilo. Foto: Božo Bradaškja

je bilo treba vseskozi prilagajati aktualnim vremenskim razmeram in se sproti odločati ter sprejemati ukrepe. Dejal je še, da sta bila z županom v času zapor neprestano v stiku s prebivalci Lepene, Soče, Trente, Vasi na Skali in Vrsnika, ki so bili več dni odrezani od sveta.

Delavci cestnega podjetja so sicer že ob prvem plazu pri Velikih koritih hitro pristopili k odpravljanju posledic, čeprav so se zavedali opozoril OŠ CZ Bovec, da je nevarnost ponovnega plazenja zelo velika. Kot se je izkazalo, so bile domneve pravilne, saj se je naknadno sprožilo še več plazov. Največji od vseh je bil plaz, ki je zasul cesto med galerijo Berebica in Trento. Delavci podjetja **Kolektor CPG** so se s skupaj s podizvajalci sicer v najkrajšem možnem času prebili na drugo stran ter omogočili intervencijski prehod do Trente. A kljub temu je bila cesta zaradi velike

nevarnosti ponovnega plazenja še nekaj dni zaprta za ves promet.

Proti koncu meseca so bile vse ceste očiščene in odprte za ves promet. A že v prvih dneh februarja je bilo treba posamezne ceste zaradi otoplitve in deževja ter s tem povečane nevarnosti ponovnih snežnih plazov za krajše obdobje zopet zapreti.

Milan Štulc

Pomoč lastniku Maselceve domačije, ki je ostal brez strehe nad glavo

Na sobotni večer sredi januarja so gasilci prejeli obvestilo, da je zagorelo v Trenti, in sicer v stanovanjski hiši številka 15. Domači gasilski enoti iz Trente so na pomoč pri gašenju priskočili tudi člani prostovoljnih gasilskih društev (PGD) Bovec in Srpenica. V akciji je tako skupaj z osmimi vozili sodelovalo 40 gasilcev. Kljub posredovanju gasilcev je požar popol-

Utrinki

- ▶ NLB in Občina Bovec sta prvi prihod mobilne banke načrtovala že lani, vendar so bili zaradi ukrepov za zamejitve širjenja novega koronavirusa primorani prvi obisk preložiti na letošnje leto. Ob ogledu so bili predstavniki NLB zadovoljni z lokacijo in primernim dostopom za njihovo vozilo ter varnim dostopom strank v mobilno banko. Nad vse so pohvalili odzivnost občine in njeno pripravljenost za sodelovanje v korist občanov.

Mobilna banka bo v Bovcu prvič poslovala 2. aprila (od 10.15 do 11.15) na pločniku ob Stergulčevi hiši. Na obisku bo vsakih 14 dni vedno ob

PREDSTAVNIKI NLB SO S SVOJO MOBILNO BANKO KONEC FEBRUARJA OBISKALI BOVEC in preverili, ali je prostor na bovškem trgu primeren za predvideno opravljanje njihovih občasnih storitev.

isti uri. Natančen urnik in vsa aktualna obvestila so objavljena na spletni strani www.nlb.si/bankgo.

Besedilo in foto: Milan Štulc

POŽAR V STANOVANJSKI HIŠI V NASELJU BRDO

Bovec – Zadnjo soboto v januarju je v dopoldanskem času prišlo do šene požara na stanovanjskem objektu v manj kot mesecu dni – več o prvem si lahko preberete zgoraj. Zagorelo je namreč v novejši stanovanjski hiši v naselju Brdo. S hitro akcijo, v kateri je sodelovalo

noma uničil stanovanjski objekt, ki se nahaja na levem bregu Soče, kamor dostop z večjimi gasilskimi vozili ni mogoč. Kot je pojasnil vodja akcije **Uroš Kemper**, sicer poveljnik Gasilske zveze (GZ) Bovec, so gašenje dodatno močno ovirale nizke temperature, zaradi katerih »je prihajalo do počenja cevi in zamrznitve gasilske opreme.« A kljub temu je gasilec uspešno pogasiti in preprečiti njegovo širitev na sosednjo stanovanjsko hišo, hlev ter drugo premoženje. Čez noč je bila organizirana tudi požarna straža s sedmimi gasilci.

V nedeljo zjutraj je poveljnik GZ Bovec župana **Valterja Mlekuža** in poveljnika Območnega štaba civilne zaščite (OŠ CZ) Bovec **Edija Melinca** obvestil o nesreči. Poročal jima je o poteku intervencije in ju potolažil, da kljub kruti usodi, ki je doletela domačijo, k sreči ni bil poškodovan ne lastnik ne udeleženi gasilci. »To je za nas ključnega pomena. Vsi smo se nepoškodovani varno vrnili k svojim domačim, ki vedno znova trepetajo za nas, ko hitimo na intervencije,« je še dejal Kemper. Ob tem je pohvalil vse, ki so kakor koli pomagali pri gašenju.

Tako župan kot poveljnik OŠ CZ Bovec sta še isti dan obiskala lastnika in si ogledala požarišče. Župan je lastniku ponudil pomoč **Občine Bovec** - najprej z začasno nastanitvijo, nato pa tudi pri organizaciji čimprejšnje obnove objekta. »Bovčani smo ob nesrečah vedno znali stopiti skupaj, zato sem prepričan, da bomo znali pomagati tudi v tem primeru. Skupaj bomo zagotovo zmogli,« je dejal Mlekuž in se tudi sam zahvalil gasilcem, ki so na težko dostopnem terenu posredovali v najkrajšem mo-

žnem času in naredili vse, kar je bilo v danih razmerah mogoče storiti. Požarišče se je začelo urejati že v nedeljo dopoldan, v popoldanskem času pa so lastniku že dostavili zabojnik CZ za skladiščenje redkih stvari, ki v požaru niso bile poškodovane.

Na pobudo in povabilo župana je bil slab teden po dogodku v Stergulčevi hiši sklican sestanek, na katerem so udeleženci dorekli ključna izhodišča za čimprejšnjo pomoč. Sestanka so se poleg župana in poveljnika OŠ CZ udeležili še direktorica Občinske uprave Občine Bovec **Katarina Barbara Ostan**, predstavnica Zadruga Soča-Trenta direktor **Bruno Komac** in predsednik upravnega odbora **Zdravko Kravanja**, predstavnik Triglavskega narodnega parka **Edvin Kravanja**, vodja bovške enote Zavoda za gozdove Slovenije, kjer je

bil lastnik zaposlen do upokojitve, **Dragan Marković**, sekretarka Rdečega križa Slovenije - območno združenje Tolmin **Marjanca Velišček**, predstavnik Lions kluba Kobarid Soča **Milan Štulc** in predsednik Turističnega društva Bovec **Ado Omerovič**. Že v uvodu je bilo poudarjeno, da gre pri tem za nujno čim hitrejšo zagotovitev novega bivališča lastniku, ki je ostal brez strehe nad glavo, gre pa tudi za ohranitev Maselceve domačije, ki je s kmetovanjem lastnikov na tem območju dolga leta kljubovala času in skozi generacije več kot 150 let ohranjala naravno okolje ter kulturno krajino. Dogovorjeno je bilo, da bo akcijo ob aktivni pomoči Občine Bovec koordinirala **Razvojna zadruga Soča-Trenta**. Za dodatne informacije glede poteka akcije, zbiranja dobrotelnih sredstev in materiala ter izjave za medije je bil poob-

laščen direktor zadruga Bruno Komac (telefon: 040-452-704). Poleg tega so se zbrani dogovorili, da se bodo dobrodelna sredstva za pomoč pri gradnji nove domačije zbirala na tekočem računu **Rdečega križa Slovenije - Območno združenje Tolmin**.

KAKO LAHKO POMAGAMO REŠITI MASELCEVO DOMAČIJO?

Možnosti je več.

- Z nakazilom dobrodelnega prispevka
Namen: Požar Maselceva domačija
TRR: SI56 04753-0000342314 (Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Tolmin, Brunov drevored 23, Tolmin)
Banka: Nova KBM
Koda namena: CHAR
Sklic: SI00 7840-2021
- Sredstva je mogoče nameniti tudi s SMS-sporočili na številko: 1919 in besedo DOM (prispevate 1 evro) ali DOM5 (prispevate 5 evrov).
- Dobrodošla je tudi pomoč v obliki gradbenega materiala ali brezplačnih gradbenih storitev.

JANUARJA JE V TRENTI POŽAR POPOLNOMA UNIČIL BIVANJSKI OBJEKT MASELCEVE DOMAČIJE. Gre za domačijo, ki je s kmetovanjem lastnikov na tem območju dolga leta kljubovala času in skozi generacije več kot 150 let ohranjala tukajšnje naravno okolje ter kulturno krajino. Kako lahko pomagate lastniku, ki se je čez noč znašel brez strehe nad glavo, si lahko preberete v okvirčku. **Foto: arhiv GZ Bovec**

Občina Bovec je v proračunu za leto 2021 že zagotovila 10.000 evrov za pomoč ob tovrstnih nesrečah. Akcija zbiranja sredstev za pomoč pri gradnji nove domačije je v polnem teku. S skupnimi močmi, pomočjo vseh dobrih ljudi v Sloveniji, dobrodelnih organizacij in posameznih gospodarskih družb, bomo dosegli, da bo Maselceva domačija lahko v najkrajšem času spet stala na mestu, kjer danes nanjo spominja samo žalostno pogorišče, in bo lastnik zopet lahko stopil skozi vrata svojega doma.

Milan Štulc

Utrinki

46 članov prostovoljnih gasilskih društev (PGD) iz Bovca, Loga pod Mangartom, Srpenice in enote PGD Bovec iz Trente, je ekipam z več gasilskimi vozili do pol ene ure popoldan uspelo požar pogasiti. Kljub temu se je izkazalo, da stanovanjski objekt ni več primeren za bivanje. Vodja akcije, poveljnik Gasilske zveze Bovec **Uroš Kemper**, je o požaru obvestil župana Občine Bovec **Valterja Mlekuža**, ki si je skupaj s poveljnikom Območnega štaba civilne zaščite Bovec **Edijem Melincem** ogledal požarišče.

Po pogovoru z lastnico objekta je bi-

POŽAR UNIČIL STANOVANJSKO HIŠO V NASELJU BRDU. To je bil na Bovškem že drugi požar v stanovanjskih hišah v manj kot mesecu dni. **Foto: Gasilska zveza Bovec**

lo ugotovljeno, da stanovalci začasnega bivališča ne potrebujejo. Kljub temu so jim pristojni priskrbeli zabojnik CZ Bovec za hrambo stvari, ki v požaru niso bile uničene oziroma poškodovane.

Milan Štulc

GRADNJA KABLOVODA

Bovec-Trnovo ob Soči - Na pobudo Občine Bovec je bil v Kulturnem domu Bovec v začetku januarja sklican usklajevalni sestanek glede izvajanja naložbe podjetja Elektro Primorska. Po sestanku je izvajalec, ▶

V Bovcu stalna razstava o jamarstvu na Slovenskem

Sredi februarja je na *Občini Bovec* potekal sestanek, na katerem so udeleženci sprejeli odločitev o postavitvi edinstvene stalne razstave o jamarstvu na Slovenskem v Bovcu in začrtali osnovne smernice za izvedbo. Ogledali so si tudi prostor v Stergulčevi hiši, kjer bo postavljena.

Na sestanku so bovško občino zastopali **Valter Mlekuž**, direktorica uprave **Katarina Barbara Ostan** in mag. **Cecilija Avsenik** iz Službe za gospodarstvo, Javni zavod za turizem Dolina Soče je zastopal direktor **Viljam Kvalič**, Jamarsko zvezo Slovenije (JZS) pa predsednik **Igor Benko**, podpredsednik **Damijan Šinigoj**, zgodovinar **Božo Remškar** ter jamarški fotograf in oblikovalec **Tomaz Grbin**. Strinjali so se, da bo tovrstna razstava edinstvena tako v smislu spoznavanja podzemnega sveta na Slovenskem, med katerim pomemben delež predstavlja prav podzemni svet Kaninskega pogorja, kot tudi v prepoznavnosti bogate zgodovine jamarstva in aktualnih dejavnosti jamarjev. Zagotovo bo tudi izjemnega izobraževalnega pomena, saj bo ponujala tridimenzionalni virtualni spust v eno od najlepših jam Kaninskega pogorja; v varnem zavetju enega od prostorov Stergulčeve hiše

V STERGULČEVI HIŠI BODO UREDILI STALNO RAZSTAVO O JAMARSTVU NA SLOVENSKEM. Vključevala bo tudi tridimenzionalni virtualni spust v eno od najlepših jam Kaninskega pogorja. Ker tega ne ponujajo še nikjer na svetu, bo to zagotovo atrakcija in pomemben prispevek k ponudbi v naših krajih.

boste tako lahko izkusili izjemno adrenalinsko doživetje.

V pripravo razstave je bilo vložene veliko prostovoljnega oziroma ljubiteljskega dela. Za virtualni spust so morali jamarji skenirati jamo ped za pedjo, da je zdaj ob ogledu z zato namenjenimi očali realistično prikazan vsak detajl, globina in razsežnost tega podzemnega sveta. To smo preizkusili tudi udeleženci sestanka in se prepričali, da je ogled jame tako realističen, da je pravzaprav ... z eno besedo ... vrtočlav.

Da bi bila izvedba čimprejšnja, so že opravljene vse izmere prostora. Kot je povedal župan, pa si želijo »da bo to samo prvi korak k neki

novi uspešni zgodbi na Bovškem.« Nadejajo se, da bo postala svetovno znana atrakcija, ki je, kot je dejal predsednik JZS, v tem trenutku in na ta način ni še nikjer na svetu. »Prepričan sem, da je Bovec pravi kraj za postavitev razstave, ki bo zagotovo prerasla v jamarški muzej, saj je bogastvo jamskega sveta v Kaninskem pogorju in okolici v svetovnem merilu res neprecenljivo. Ko bo dokončan še muzej ribištva na Koritnici, bo skupaj z že aktualnimi razstavami v trdnjavi Kluže, muzejem na prostem Ravelnik ter drugimi zgodovinskimi točkami na Bovškem predstavljal tudi z izobraževalnega vidika veliko dodano vrednost za Slovenijo in širše,« je ob

sprejetju odločitev o postavitvi stalne razstave zadovoljno povedal Mlekuž, ki je ta korak načrtoval skupaj s predsednikom JZS Benkom.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Kanin marca in aprila naravna kulisa za snemanje filma

Smučišče Kanin je s kar sedemmetrsko naravno snežno podlago 20. februarja ponovno začelo obratovati. Blagajna je odprta od 7.30 do 16.00. Prva gondola krene iz doline ob 8.00, zadnja ob 14.00, s Kanina v dolino pa se zadnja spusti ob 16.00. Ob ugodnih vremenskih razmerah se nam tudi letos obeta smuka vse do konca maja.

V letošnji zimski sezoni ponujamo nekaj novosti. Pred **Ski Bum barom** vsak dan zadiši po najboljših kaninskih miškah, ogrejete pa se lahko s toplim čajem v kaninskem lončku. Ob nakupu slednjega imate na razpolago neomejeno količino čaja.

Smučišče ponuja sankanje in posebne popuste za družinsko smučanje (več o tem najdete na spletni strani www.kanin.si/cenik-skipass). Vsem lastnikom avtomobov je v neposredni bližini »**Kaninskih legend**« na voljo veliko parkirišče, od ponedeljka do petka pa lahko v omenjeni okrepčevalnici naročite tudi kosilo, ki

Utrinki

VKOP KABLOVODA POTEKA PO NAČRTOVANI ČASOVNICI – Zaradi del na relaciji Čezsoča-Log Čezsoški bo cesta pod Polovnikom za ves promet zaprta predvidoma do 20. maja.

► podjetje Pirnat, dela začelo tudi izvajati, in sicer od krožišča za Letališče Bovec v smeri proti Čezsoči.

Načrtovana trasa poteka do mosta čez Sočo pri Čezsoči in pod njim, takoj za mostom zavije desno ter teče ob čistini napravi v Čezsoči in naprej po

cesti pod Polovnikom do Loga Čezsoškega ter naprej do Trnovega ob Soči. Kablovod dvakrat 20 kilovoltov od razdelilne transformatorske postaje Kobarida do razdelilne postaje (RP) Bovec bo Zgornjemu Posočju zagotavljal kakovostno, predvsem pa sta-

bilno napajanje z električno energijo.

»Vesel sem, da smo se z Elektro Primorska uspeli dogovoriti za začetek izvajanja del v smeri od RP Bovec do Trnovega ob Soči,« je dejal bovški župan **Valter Mlekuž**, ki se zaveda, da Bovško nujno potrebuje stabilno napajanje z električno energijo. Ob tem je še dodal, da je prav zaradi tega ta naložba izjemnega pomena za razvoj gospodarstva na Bovškem. »Ob tem bomo na isti trasi po zaključku del pridobili še kolesarsko pot od Bovca do Kobarida, ki bo izjemnega pomena za trajnostni razvoj turizma tako v naši občini kot tudi v občinah Kobarid in Tolmin,« pove župan.

Vkop kablovoda poteka po načrtovani časovnici; med 16. in 20. februarjem so bile uvedene tudi daljše dnevne popolne zapore na cesti Bovec-Čezsoča, trenutno pa potekajo dela na relaciji Čezsoča-Log Čezsoški, zato bo cesta pod Polovnikom na tej relaciji za ves promet zaprta predvidoma do 20. maja.

Besedilo in foto: Milan Štulc

POSOČJE BREZ SMETI = BREZSMETNO POSOČJE

Posočje – Ste že slišali za izraz »zero waste«? Prevod te angleške besede je »nič odpadkov«. Odpadki niso nekaj, kar bi radi proizvajali, kljub temu pa se smetnjaki lahko hitro polnijo. Na pobudo Posoškega razvojnega centra in Mladinskega

BREZSMETNO POSOČJE DELI PRAKTIČNE NASVETE, ki prispevajo k zmanjšanju nepotrebnih odpadkov ter pripomorejo k okolju bolj prijaznemu življenju posameznikov in skupnosti v Posočju. Foto: Marina Laharnar

KANINSKE MIŠKE IN LONČEK. Foto: Florent Asquinazia

SANKANJE ZA DRUŽINE NA KANINU. Foto: arhiv Sončnega Kanina

ga odnesete s seboj.

Na Kaninu od sredine marca pa do aprila poteka snemanje ameriškega akcijskega filma. Prizore Američani snemajo v Grabnu in na območju postaje C krožnokabinske žičnice. Kljub temu je

LASTNIKOM AVTODOMOV JE NA VOLJO VELIKO PARKIRIŠČE. Foto: arhiv sončnega Kanina

smučišče na voljo tudi smučarjem.

Da boste na tekočem, kaj se pri nas dogaja, nam sledite na naši spletni strani in družbenih omrežjih.

JZ Sončni Kanin

Tudi smučišče v Logu pod Mangartom je pomembna zimska ponudba

Razvojna zadruga Mangrt je s partnerji v Logu pod Mangartom tudi letos pripravila in uredila tekaške proge, sankališče ter smučišče, namenjeno predvsem najmlajšim smučarjem oziroma začetnikom. Da je to pomembna zimska ponudba, je potrdil tudi odličan obisk.

Pred koncem zimskih počitnic sta upravljavce, ki poleg urejanja snežnih površin in obratovanja zagotavljajo tudi varnost ter druge organizacijske dejavnosti, obiskala župan Občine Bovec Valter

Mlekuž in direktor Javnega zavoda za turizem Dolina Soče Viljam Kvalič.

Pohvalila sta njihov zanos in odlično organiziranost, direktor Razvojne zadruge Mangrt Branko Vidmar pa jima je predstavil letošnje dejavnosti. Ob tem je izrazil zadovoljstvo tako nad količino zapadlega snega kot nad presenetljivo dobrim obiskom. Povedal je, da se vsi držijo priporočil *Nacionalnega inštituta za javno zdravje* in ukrepov *Vlade RS* za zajezitev širjenja novega koronavirusa in da večjih težav glede tega niso imeli. To je potrdila tudi inšpekcija, ki je v Logu pod Mangartom preverjala prav upoštevanje teh ukrepov.

Besedilo in foto: Milan Štulc

POMEMBNA ZIMSKA PONUDBA V LOGU POD MANGARTOM – Pred koncem zimskih počitnic sta upravljavce *Razvojno zadruga Mangrt*, ki s partnerji skrbi za urejene tekaške proge, sankališče in smučišče v Logu pod Mangartom, obiskala bovški župan in direktor Javnega zavoda za turizem Dolina Soče ter pohvalila njihov zanos in odlično organiziranost.

Utrinki

centra Tolmin se je na tematiko varovanja okolja v lanskem letu ustvarila študijska skupina mladih, ki se je usmerila v zmanjševanje odpadkov pri vsakem posamezniku v Posočju. Zato tudi izraz Brezsmetno Posočje. Zbiramo različne ideje, s katerimi bi korak za korakom pomagali k zmanjšanju odpadkov, in jih širimo med ljudi.

V današnjem svetu je praktično nemogoče živeti, ne da bi pri tem ustvarjali odpadke, pa vendar jih lahko zmanjšamo, če se za to odločimo. Ker želimo približati tak način življenja vsakemu posamezniku, smo začeli na omrežjih Facebook in Instagram, na straneh Brezsmetno Posočje deliti praktične nasvete, ki prispevajo k zmanjševanju nepotrebnih odpadkov ter pripomorejo k okolju bolj prijaznemu življenju posameznikov in skupnosti v Posočju. Poleg vsebin na družbenih omrežjih organiziramo tudi dogodke, ki so izobraževalne narave in ponujamo priložnost za pogovor o tej temi. V jeseni smo izvedli predavanje o osnovah življenja z manj odpadki, v prazničnem času pa smo ozaveščali o kulturi obdarovanja v preteklosti ter informirali o praksah obdarovanja, ki se odmikajo od potrošništva. Februarja smo organizirali delavnico, na kateri smo se z udeleženci naučili izdelati naravni dezodorant. Z našo dejavnostjo se trudimo podpirati lokalne proizvajalce, vpeljati dobre ideje in prakse v naše okolje ter

preprosto prispevati k okolju bolj prijaznemu ravnanju. Naš naslednji projekt je Knjižnica stvari.

V tem mesecu delimo anketo, s pomočjo katere bomo ocenili povpraševanje in želje ljudi. Vabimo vas, da nas poiščete in tako tudi sami prispevate k bolj brezsmetnemu Posočju.

Andreja Mišič, Lara Batistuta, Mojca Dobravec in Marina Laharnar

ZVEZA KZA SLOVENIJE SLEDI POTREBAM LOKALNEGA OKOLJA

Zveza klubov zdravljenih alkoholikov (KZA) Slovenije deluje od leta 2008. Vodi in predseduje ji **Fri-derik Lapanja, Teja Kumar** pa je njena podpredsednica ter zaposlena kot strokovna delavka v programu Svetovalnica ter koordinatorka programa Rehabilitacija. Zveza si prizadeva ozaveščati javnost o zdravem načinu življenja brez škodljive rabe psihoaktivnih snovi ter pomagati osebam, ki so se znašle v socialni stiski zaradi alkoholizma ali uporabe drugih drog. Trenutno združuje 13 društev ter 31 skupin zdravljenih alkoholikov po Sloveniji, ki izvajajo program Rehabilitacija. Terapevtsko delo poteka v skupinah enkrat tedensko, namenjeno pa je osebam, ki so uspele vzpostaviti abstinenco, in njihovim svojcem.

Pred štirimi leti se je začel izvajati tudi program

Svetovalnica, ki nudi strokovno pomoč in anonimno svetovanje o škodljivi rabi alkohola ter drugih drog. Program deluje od Posočja do Krasa: v Bovcu, Tolminu, Idriji, Novi Gorici, Ajdovščini in Ilirski Bistrici. Zveza pokriva tudi področje preventive s šolskimi in družinskimi preventivnimi programi ter raznimi preventivnimi dejavnostmi v lokalnih skupnostih in delovnih organizacijah.

Programi se izvajajo v sodelovanju s terapevti, prostovoljci, predsedniki društev in strokovnimi delavci, delovanje zveze pa omogočajo sofinancerji Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za zdravje, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Agencija za varnost prometa, občine ter donatorji. V trenutnih razmerah so stiske ljudi večje. Če opazite pri sebi, svojcu ali partnerju tveganje in škodljivo pitje alkohola oziroma uživanje drugih psihoaktivnih snovi, se lahko za več informacij obrnete na strokovno delavko Tejo Kumar (031-479-296). Vse informacij o zvezi najdete na spletni strani www.zveza-kza-slovenije.si, kjer so objavljeni tudi stiki in urniki poslovalnic Svetovalnic.

Nika Štulc Zornik, strokovna delavka

Občina Kobarid

Občinski nagrajenci 2020

Nenavadno leto je botrovalo nekoliko drugačni podelitvi občinskih nagrad in priznanj za leto 2020. **Občina Kobarid** jih kljub veliki želji ni uspela podeliti na slavnostni seji ob občinskem prazniku, rojstnem dnevu pesnika **Simona Gregorčiča**. Župan **Marko Matajur** je tako v družbi

za mlade v teh krajih. Poleg tega je bil Darko tudi eden od ponovnih ustanoviteljev Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Drežnica in v obdobju od 1998 do 2003 tudi njegov predsednik, v Gasilski zvezi Kobarid pa član nadzornega odbora. Leta 1991 so v Drežnici začeli z izgradnjo novega gasilskega doma, kjer je prev-

Posočju in na Gorenjskem, od katerih je bila najodmevnejša »13 na en mah«, ki je predstavila planine med Kobaridom in Tolminom. Zabeležil je tudi kmečko stavbno dediščino in način življenja preživetja prednikov iz naše doline. Njihove zgodbe in pripovedi smo prebirali v raznih člankih, knjigah ter zbornikih. S svojimi

prenašal na mlade atlete, ki se redno udeležujejo tekom na regijskem, državnem in mednarodnem nivoju. So redni tekmovalci na zimskih in poletnih mitingih v sosednji Italiji, redno pa tekmujejo tudi v kros ligah Primorski pokali in Centro Sportivo Italiano Udine. Kobariški atleti se pogosto uvrstijo na najvišje stopničke in s svo-

DARKO KOREN

podpredsednice Komisije za priznanja in nagrade **Mateje Urbančič** 22. decembra pred 15. redno sejo **Občinskega sveta Občine Kobarid** podelil eno plaketo, dve priznanji, tri denarne nagrade in tri zahvale.

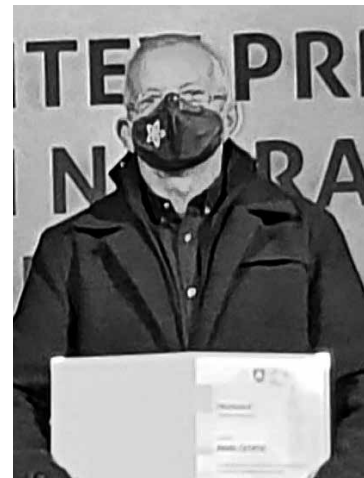
PLAKETO OBČINE KOBARID je prejel **Darko Koren** s Koseča za dolgoletno vsestransko požrtvovalno delo na področju izboljšanja pogojev in kakovosti življenja ljudi na Drežniškem.

Darko se je vedno trudil za izboljšanje pogojev in kakovostno življenje v vaseh pod Krnom. Leta 1974 je namreč postal predsednik Krajevne skupnosti Drežnica, ki jo je uspešno vodil do leta 1983. V tem času so uredili cestno infrastrukturo in tako omogočili dostop tovornjakom do Drežnice ter ostalih vasi, ob tem pa tudi lažji dostop do planin in odvoz mleka v dolino. Uredili so tudi vodovod, kanalizacijo, javno razsvetlavo, začeli z urejanjem novega pokopališča in položili telefonski kabel. 25. maja 1981 so se v Drežnici razveselili nove šole z vrtcem in športnega igrišča, ki je pomenil velik doprinos

zel vlogo predsednika gradbenega odbora. Poleg tega je bil 10 let vodja obrata podjetja Kolektor v Drežnici, ki je zaposloval 52 domačinov. Po njegovem zaprtju je želel nadaljevati dejavnost in domačinom zagotoviti službe, zato je ustanovil lastno podjetje, ki ga je vodil od leta 1997 do leta 2015. V mandatu od 1998 do 2002 je bil član Občinskega sveta Občine Kobarid, danes pa je član njene nadzornega odbora.

PRIZNANJE OBČINE KOBARID je prejel **Pavel Četrnič - Pač** za dolgoletno vsestransko udejstvovanje na širšem družbenem področju ter sodelovanje s številnimi institucijami tako v občini Kobarid, v Posočju in zamejstvu.

Pavel Četrnič že dolga desetletja neutrudno deluje na različnih področjih življenja. Ukvarja se z varovanjem kulturne dediščine in zapisovanjem ustnega izročila preteklih obdobj v Posočju. S svojim fotografskim objektivom je obiskoval zaraščajoče se senožeti, senike ter opuščene planine pod Krnom in Matajurjem. Pripravil je tudi fotografske razstave v

PAVEL ČETRNIČ - PAČ

literarnimi prispevki pa je večkrat obogatil srečanja v okviru Društva slovenskih pesnikov in pisateljev. Je tudi dolgoletni član Turističnega društva Kobarid in vodnik v Ustanovi »Fundacija Poti miru v Posočju« in Kobariškem muzeju. Redno sodeluje z drugimi turističnimi društvi v Posočju in Posoškim razvojnim centrom. Bil je tudi ustanovni član Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Gornje Posočje in njen prvi predsednik z dvema mandatom. Organizacijo je uspešno vodil do konca leta 2007, za kar je leta 2003 prejel bronasto plaketo Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS), leta 2007 srebrno, leta 2012 zlato in leta 2016 red ZVVS III. stopnje ZVVS.

PRIZNANJE OBČINE KOBARID je prejel **Tekaški klub Kobarid** za 25-letno predano delo z mladimi in dosežene uspehe na tekmovanjih.

Tekaški klub (TK) Kobarid je pred 25 leti skupaj s somišljeniki ustanovil **Marjan Lovrenc Krajnik**, ki nas je februarja letos po hudi bolezni zapustil. Svoje znanje in izkušnje je rad

ZA TEKAŠKI KLUB KOBARID je priznanje prevzel Borut Skočir.

jimi odličnimi rezultati zasedajo mesto državnih prvakov in podprvakov. V kategoriji gorskih tekov si je naslov svetovnega mladinskega prvaka v gorskem teku kot član državne reprezentance priboril tudi član tukajšnjega kluba **Mitja Kosovelj**. Najudarnejše atletske discipline kluba so teki na 50, 200, 300, 600 in 1.000 metrov, vorteks, met kopija in met krogel. Treninji potekajo trikrat tedensko za starejše in enkrat tedensko za mlajše kategorije v športni dvorani Kobarid in na stadionu, ki je bil po dolgih letih prenovljen ter danes mladim atletom omogoča kakovostnejše pogoje za treniranje. Mlade atlete danes vodi **Peter Kanalec**, ki je od Marjana prevzel tudi vlogo predsednika kluba. Pri tem mu ob strani stojita **Borut Skočir** in **Peter Domevšček**, ki skrbita za mlajše selekcije. Poleg rednih treningov klub že sedem let organizira Kobariški tek, ki je uvrščen tudi v niz tekmovanj za Primorski pokal. Podeljeno priznanje je hkrati spomin na dolgoletnega predsednika in trenerja, ki je v vseh teh letih vzgojil veliko generacij odličnih atletov.

IGOR BALOH

IVAN KURINČIČ - LOVRENČIČ

V IMENU TURISTIČNEGA DRUŠTVA PLANINSKI RAJ – VRNSNO je denarno nagrado prevzel predsednik Miha Skrt.

DENARNO NAGRADO je prejel **Igor Baloh** za dolgoletno predano delo na področju promocije Breginjskega kota prek Facebookovega profila Breginjski kot, dolina Nadiže.

Gre za nepogrešljivega člana Planinskega društva Kobarid – planinskega odseka Breginj, PGD Breginj in Športnega društva Breginjski kot, ki vedno rad priskoči na pomoč pri organizaciji tako športnih kot kulturnih dogodkov, ki jih tudi odlično promovira in s fotografijami poskrbi, da ne gredo v pozabo. Leta 2013 je ustvaril Facebookov profil Breginjski kot, dolina Nadiže. Sprva je bil profil poln aktualnih novic in informacij o dogajanju v Kotu in celotni občini Kobarid, kmalu pa so se novicam pridružile fotografije Breginjskega kota, ki so k spremljanju profila privabile številne ljubitelje lepih krajev in fotografij. Danes ga spremlja že več kot 3.750 sledilcev. Kot pravi, je omenjeni profil ustvaril bolj za veselje in spoštovanje do samega Kota ter njegovih prebivalcev. Ni ga ne dneva ne slabega vremena, da bi stran ostala brez objave. Obiskanost in odzivi na profil so preseglji njegova pričakovanja. Pozitiven odziv Kotarjev mu daje dodatno motivacijo in zagon, da širšemu občinstvu približa lepote Breginjskega kota, ki se jih žal premalo zavedamo.

DENARNO NAGRADO je prejel tudi **Ivan Kurinčič - Lovrenčič**, in sicer za delovanje na področju kulture ter ohranjanje snovne in nesnovne dediščine.

Domačin z Idrskega se že dolga leta ljubiteljsko ukvarja s poezijo in prozo ter zbiranjem vsega, kar spominja na našo preteklost. Ob koncu prejšnjega stoletja je v zamejskem

V IMENU USTANOVE »FUNDACIJA POTI MIRU V POSOČJU« je zahvalo prevzela direktorica Maša Klavara.

časopisu Dom večkrat objavljala svoje pesmi, ki so jih prebirali prebivalci z obeh strani meje. Leta 2002 je sodeloval pri izdaji zbirke »11« ljubiteljskih pesnikov iz občine Kobarid, ki so jo ustvarili preprosti ljudje. Recitali njegovih pesmi bogatijo program nekaterih kulturnih prireditev v Posočju. Zadnja leta je nepogrešljiv član pri organizaciji prireditve ob vaškem prazniku »Idrski sejem«, za katerega pripravi scenarij prireditve in besedilo za izvedbo skeča »Pogovor dveh žena«, v starem avtohtonem vaškem jeziku. S tem se ohranja in prenaša iz roda v rod govornica ter navade, ki so veljale na vasi pred sto leti. Ob svojem 80. jubileju je v samozaložbi izdal knjigo z naslovom »Pesmi in slike spomina«. V knjigi, ki zajema čas od začetka pa do poznih sedemdesetih let prejšnjega stoletja, so združene zgodbe ljudi z Idrskega in Mlinskega ter sveta pod Matajurjem, ki premore enkratno lepoto narave ter kleno vztrajanje, delavnost in šegavost ljudi. Knjiga je poklon domači dolini in generacijam njenih ljudi v zadnjih sto letih, ki so v viharnih ča-

ZAHVALO KOBARIŠKEMU MUZEJU je prevzel direktor mag. Martin Šolar.

sih vztrajali v tem zgodovinsko izpostavljenem koščku slovenske zemlje.

DENARNO NAGRADO je prejelo **Turistično društvo Planinski raj – Vrsno** za dolgoletno delo na področju ohranjanja podobe vasi in njenega družbenega življenja.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 2004 z namenom ohranjanja podobe vasi in običajev ter organiziranja družbenega življenja na vasi. Člani si z raznimi dejavnostmi prizadevajo na Vrsno privabiti nove obiskovalce in jim поблиže prikazati rojstno vas Simona Gregorčiča ter njene naravne danosti – kamnito gobo pod vasjo Krn, slap Malnšček, Gregorčičev slap in slap Brinta. Skupaj z vaščani skrbijo za pohodne poti in urejenost vasi. Vsako leto spomladi organizirajo tudi čistilno akcijo. Kot eno glavnih nalog so si v društvu zadali ohranjanje običaja Vrsnsk pust, ki sem privablja številne obiskovalce od vsepovsod. Društvo redno organizira tudi razne dogodke, med katerimi se komaj čaka na tradicionalno Šalamjado. Leta 2012 je zaživela odmevna etnološka prire-

V IMENU PGD KOBARID je zahvalo prevzel predsednik Sašo Rosič.

ditev *Legenda.fest*, ki je še dodatno povezala vaščane. Zanj so istega leta prejeli tudi zahvalo županje za najboljšo prireditev v občini. Sicer pa so člani dejavni tudi na kulturnem področju. Njihova amaterska gledališka skupina je uprizorila dve gledališki predstavi in sredstva od vstopnine namenila v dobrodelne namene. Organizirali so tudi Večer branja poezije, razstavo fotografij »Vrsno skozi čas«, koncert Beneških fantov v stari zasedbi in obisk podokničarja.

Ob občinskem prazniku pa je župan Marko Matajurc podelil tudi tri ZAHVALE, in sicer: **Ustanovi »Fundacija Poti miru v Posočju«** in **Kobariškemu muzeju** za njuni okrogli obletnici uspešnega delovanja na področju ohranjanja zgodovinske kulturne dediščine Posočja in prepoznavnosti občine Kobarid, **PGD Kobarid** pa za dolgoletno požrtvovalno delo na področju gasilstva ob 130-letnici delovanja.

Po obrazložitvah povzela: **Tatjana Šalej Faletič**

Foto: **Nataša Hvala Ivančič**

LOKALNO CESTO LIBUŠNJE-VRSNO je januarja zasula večja količina zemlje, kamenja in drevja. Po odstranitvi materiala so zaradi varnosti postavili zaščitno mrežo. **Foto: Jernej Bric**

Sanacija plazu Libušnje-Vrsno

Zaradi močnega deževja in razmočenega terena se je 22. januarja na lokalno cesto Libušnje-Vrsno iz pobočja vsula večja količina zemlje, kamenja ter drevja. Več kot 300 kubičnih metrov materiala je popolnoma zaprlo cesto. Po ogledu geologa so se takoj začela interventna dela. Odstranitvi materiala s cestišča je sledilo čiščenje brežine in sečnja drev. Zaradi varnosti uporabnikov lokalne ceste so na dolžini približno 25 metrov postavili zaščitno mrežo. Po besedah poveljnika občinskega štaba civilne zaščite (CZ) **Aleksandra Vončine** je bila izvedba sanacije zahtevna in nevarna. Odstranitev materiala in ureditev odlomnega roba plazu so morali izvajalci izvesti v alpinistični vrvi tehniki, zato je bila cesta deset dni zaprta za ves promet.

Interventna dela so se izvajala tudi na relaciji Vrsno-Krn, kjer je nevarna skala nad cesto ogrožala uporabnike. Poveljnik CZ je odredil interventno

miniranje, ki je bilo izvedeno v začetku marca.

Nataša Hvala Ivančič

Turistične in pohodne poti na Kobariškem

Občina Kobarid kot pohodniška turistična destinacija izstopa z velikim številom planinskih, pohodniških, tematskih in turističnih poti, ki jih vsako leto obišče več obiskovalcev. Skupaj z deležniki je **Občina Kobarid** leta 2015 sestavila seznam planinskih in kolesarskih poti ter jim določila prioritete. Letos se seznam in prioritete posodobljajo, določajo pa se tudi skrbniki. Turistična in druga društva lahko sredstva za vzdrževanje poti pridobijo na vsakoletnem razpisu, ki ga za te namene objavi občina.

Režijski obrat Občine Kobarid skrbi za stalno prehodnost, urejenost in označevanje najbolj obiskanih poti na posameznem območju. Mednje spadajo Kobariška zgodovinska pot s slapom Kozjak, Zgodovinska pot Idr-

OBČINA KOBARID JE SKUPAJ Z DELEŽNIKI ŽE LETA 2015 SESTAVILA SEZNAM PLANINSKIH IN KOLESARSKIH POTI ter jim določila prioritete za prenovo in ustrezno označitev. Za vzdrževanje najbolj obiskanih skrbi občinski režijski obrat, za ostale pa društva sama ali v sodelovanju z omenjenim obratom. Ena bolj obiskanih je pot proti slapu Kozjak, kjer bo občina tudi letos nadaljevala z urejanjem infrastrukture. **Foto: Nataša Hvala Ivančič**

ENA BOLJ OBISKANIH POTI VODI DO SLAPA KOZJAK. Občina bo na tem območju nadaljevala z urejanjem infrastrukture, vstopna točka pa svoja vrata odpira s prvo aprilsko soboto. **Foto: Nataša Hvala Ivančič**

ske, pohodniški poti Napoleonov most-Pradolina in Napoleonov most-Logje, krožna pot skozi Koseška korita ter kolesarska pot ob Nadiži (Kobarid-Robič-Podbela). Vzdrževanje obsega košnjo (od dva do trikrat na leto), obsekavanje in čiščenje pred sezono, popravilo pohodnih površin

in stopnic, vzdrževanje ograj ter skrb za usmerjevalne in informacijske table. Na poti proti slapu Kozjak bo občina nadaljevala z urejanjem infrastrukture. Skladno s potrjeno celostno grafično podobo pohodniških poti v Dolini Soče se postopoma prenavlja tudi označevanje pohodniških

Utrinki

OŠ SIMONA GREGORČIČA KOBARID PREJEMNICA ERASMUS+ AKREDITACIJE

Kobarid – Na kobariški OŠ smo se razveselili novice, da smo s sklepom Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja prejeli Erasmus+ akreditacijo. Gre za nov mehanizem Evropske unije, ki bo v okviru prihodnjega programskega obdobja 2021–2027 omogočal lažjo pridobitev sredstev za projekte mobilnosti na področjih šolskega, poklicnega in strokovnega izobraževanja ter na področju izobraževanja odraslih.

V E+ tim je vključenih 13 učiteljev, vzgojiteljev in strokovnih delavcev iz OŠ in Vrta pri OŠ Simona Gregorčiča Kobarid. Zasluge za uspešno kandidacijo gre šolskemu E+ timu in vsem udeležencem mobilnosti v preteklih letih, ki so skrbeli za odlično izvajanje programov evropskih mobilnosti. Naši začetki sodelovanja v projektih Erasmus segajo v šolsko leto 2016/2017, ko nas je koordinatorka **Aurora Calvet** navdušila za sodelovanje v eTwinning projektih.

Leta 2017 smo za »*Little Prince for a Great Project*« prejeli nagrado Zlati kabel za najboljši mednarodni

projekt v starostni kategoriji od štirih do enajst let in posebno nagrado »Naj šolski eTwinning tim«.

S španskimi in portugalskimi partnerji, ki so z nami sodelovali v projektu Mali Princ, smo zasnovali prvi Erasmus+ KA229 projekt »*Once upon a time*«, v katerem smo spoznavali ter raziskovali kulturno dediščino vseh sodelujočih držav. Leto kasneje pa smo sodelovali še v projektu »*Shiva in nature*«, ki je vključeval tudi mobilnost učencev.

Devet učiteljev kobariške osnovne šole sodeluje tudi v projektu KA1 »Korak za korakom po poti do uspe-

ha«, katerega namen je z mednarodno mobilnostjo pridobiti nova znanja in kompetence.

Nina Levpušček Melinc in **Aurora Calvet**, OŠ Simona Gregorčiča Kobarid

ČETRT STOLETJA LIONS KLUBA KOBARID SOČA

Posočje – Na pobudo **Roberta Kavčiča** je bil leta 1995 ustanovljen Lions klub (LK) Kobarid Soča. Štel je 18 članov, spadal pa pod avstrijski distrikt, ker Slovenija ni imela svojega. Število članov se je čez leta spreminjalo; največ jih je bilo 27,

poti v naravi.

Za druge turistične poti v občini, ki so v domeni društev, skrbijo društva sama ali v sodelovanju z občinskim režijskim obratom.

Nameni in cilji prenove sistema turističnih poti na območju občine Kobarid so, da bo imela vsaka označena pot skrbnika, da se za vzdrževanje poti zagotovijo stalni viri in da se v prihodnje na informativnih tablah, turističnih prospektih ter spletnih straneh pojavljajo samo poti, ki so za obiskovalce primerno urejene in vzdrževane.

Nataša Hvala Ivančič in Jernej Bric

UV-svetilke za dezinfekcijo vode

Komunala Tolmin prek različnih komunikacijskih kanalov redno obvešča, da je vodo v Sužidu in na Livku treba prekuhavati. Na omenjenih vodovodih se voda obdeluje oziroma dezinficira samo z UV-svetilkami. Komunala njeno kakovost redno

spremlja in ker občasno zaznava njeno oporečnost, jo je treba prekuhavati. Po besedah direktorja **Bertija Rutarja** bodo kakovost spremljali do konca oktobra 2021. Vzorce vode spremljajo v različnih časovnih obdobjih, pogosteje v času padavin, ki imajo odločilen vpliv na kakovost. Spremljajo jo tudi v zimskem, ko ima najnižje temperature, in poletnem času, ko je temperatura vode višja.

Po pričakovanju vsi vzorci v deževnih obdobjih niso dobri. Kot je povedal direktor, se bo na podlagi spremljanja določilo, kdaj je na posameznem vodnem viru treba uporabiti tudi natrijev hipoklorit. Vodo so doslej stalno obdelovali z natrijevim hipokloritom, z uvedbo UV-svetilk pa samo takrat, ko bodo na podlagi analiz ocenili oziroma predvideli, da samo UV-svetilka ne zadostuje. Čas uporabe natrijevega hipoklorita se bo tako bistveno zmanjšal.

Župan **Marko Matajuroc** nadaljuje s prizadevanji, da se bo voda v pri-

hodnje dezinficirala le z UV-svetilkami. Na podlagi novembrskega ogleda na terenu je občina v sodelovanju s komunalo pripravila terminski načrt namestitve svetilk na vodovodnih omrežjih, ki so tehnično ustrezna, in tudi za tista, kjer je treba sistem predhodno urediti do te mere, da bo to sploh mogoče. Letos Občina Kobarid in Komunala Tolmin načrtujeta vgradnjo UV-svetilk na vodohranih Idrsko, Smast-Ladra in Vrsno. Sredstva pa so predvidena tudi za opremo vodohranov z električno energijo, in sicer v naseljih Drežnica in Smast.

Nataša Hvala Ivančič

Občina si prizadeva za izgradnjo doma za starejše občane

Občina Kobarid je leta 2013 od *Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti* (MD-SZ) pridobila stavbo nekdanje kobariske policijske postaje z namenom, da v kraju zgradi dom za sta-

rejše občane (DSO) z 48 ležišči. Kljub dolgoletnim prizadevanjem in usklajevanju občine s predvidenim upravljavcem – Domom upokoencev Podbrdo – do gradnje ni prišlo.

Župan **Marko Matajuroc** si prizadeva, da bi DSO zgradili in bi prostori končno zaživel. Ustanovil je delovno skupino, katere člani so občinski svetniki in direktorica občinske uprave, njen namen pa je preučiti uporabo nekdanje policijske postaje.

Na županovo pobudo je februarja na MDDSZ potekal sestanek, ki sta se ga poleg kobariskega župana udeležila tudi občinski svetnik **Branko Velišek** in direktorica občinske uprave **Metka Gregorčič**. Seznanili so se z usmeritvami države glede gradnje domov starejših občanov po epidemiji koronavirusa in možnostih financiranja.

Dejavnosti za izgradnjo DSO v Kobaridu še vedno tečejo, saj je občina lastnica stavbe in ima tudi veljavno gradbeno dovoljenje. Njen interes je,

LETOS NAČRTUJETA OBČINA KOBARID IN KOMUNALA TOLMIN VGRADNJO UV-SVETILK na vodohranih Idrsko, Smast-Ladra in Vrsno, vodohrana v naseljih Drežnica in Smast pa opremijo z električno energijo. **Foto: Jernej Bric**

OBČINA KOBARID SI PRIZADEVA, DA BI NA OBMOČJU NEKDANJE KOBARIŠKE POLICIJSKE POSTAJE ZGRADILI DOM ZA STAREJŠE OBČANE. Tako bi jim omogočili, da bi jesen življenja lahko preživeli čim bližje svojemu domu.

Utrinki

danes jih je 18, med njimi trije ustanovni. Zaradi velikih potreb v Zgoranjem Posočju delujejo predvsem lokalno; sodelujejo s tolminskim centrom za socialno delo, Medobčinskim društvom za slepe in slabovidne Nova Gorica (MDSS), Rdečim križem, Karitasom in društvom Spominčica. Vključujejo se v širše akcije in povezujejo z drugimi klubi, tudi čez mejo. Pobrateni so z LK Tolmeč in so botrski klub LK Idrija. Z dobrodelnimi akcijami, lastnimi sredstvi in sredstvi pokroviteljev so v 25 letih zbrali ter razdelili dobrih 130.000 evrov.

ČLANI LIONS KLUBA KOBARID SOČA so z dobrodelnimi akcijami, lastnimi sredstvi in sredstvi pokroviteljev doslej zbrali ter razdelili več kot 130.000 evrov. **Foto: arhiv LK Kobarid Soča**

Njihovo osnovno poslanstvo je pomoč slepim in slabovidnim, delujejo pa tudi na drugih področjih. Največji donaciji sta bili po plazu v Logu pod Mangartom (s slovenskimi LK in donatorji so zbrali 4,2 milijona tolarjev) in pri gradnji Dializnega centra Kobarid (zbrali so 2,3 milijona tolarjev). Prek njih je prihajala materialna pomoč po velikonočnem potresu. Sfinancirajo rehabilitacijske dejavnosti

da bi omenjeni dom zgradili na tej lokaciji in omogočili starejšim, da bi jesen življenja lahko preživeli čim bližje svojemu domu.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Delo civilne zaščite na Kobarškem

Za vodenje Civilne zaščite (CZ) Občine Kobarid je župan **Marko Matajuroc** s 1. aprilom 2019 na mesto poveljnika imenoval **Aleksandra Vončina**. Od lanske pomladi skupaj s člani in podporno službo **CZ občine Kobarid** med drugim dejavno deluje ter spremlja stanje na terenu, povezano s koronavirusom.

Dejavnosti in ukrepi občinskega štaba CZ sledijo splošnemu cilju, to je varovanju zdravja ljudi. Z ukrepi, ki so dodatno načrtovani, so dejavnosti naravnane predvsem v obvladovanje razmer, povezanih z virusom in preprečevanju njegovega širjenja.

Brezplačno hitro testiranje, ki v Kobaridu poteka v dializnem centru in v predverju kulturnega doma, je izkoristilo že veliko občanov. Glede na dejstvo, da je virus še vedno prisoten in da obstajajo že novi sevi, je pomembno, da vsi vse sile usmerimo v preventivo, dosledno spoštovanje ter izvajanje ukrepov.

CZ Občine Kobarid od razglašene epidemije dalje izvaja naloge, ukrepe in dejavnosti za zavezitev širjenja koronavirusa skladno z Občinskim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, občinska uprava pa dodatno še na podlagi

OB VRNITVI OTROK V VRTCE IN OSNOVNOŠOLCEV V ŠOLSKE KLOPI je poveljnik kobariškega občinskega štaba CZ **Aleksander Vončina** skupaj z županom **Markom Matajurocem** ravnateljici OŠ **Simona Gregorčiča Kobarid Meliti Jakelj** predal 2.000 zaščitnih mask. Foto: **Janko Volarič**

lastnega načrta dejavnosti. Pripadniki CZ delujejo na področju preventivnih dejavnosti in ljudi ozaveščajo o ukrepih ter priporočilih stroke. »Pomembno je, da se občani zavedajo, da z doslednim spoštovanjem ukrepov, kot so nošenje zaščitne maske, higiena kašlja, razkuževanje rok, upoštevanje varnostne razdalje, lahko veliko pripomorejo, da se bo življenje prej vrnilo v stare tire,« je povedal poveljnik Vončina, ki je ob vrnitvi otrok v vrtce in osnovnošolcev v šolske klopi skupaj z županom ravnateljici OŠ Kobarid **Meliti Jakelj** predal 2.000 zaščitnih mask.

Civilna zaščita še vedno vsem občanom nudi informacije prek telefona, elektronske pošte, občinske spletne strani, družbenega omrežja Facebook ter radia Primorski val. Redno obvešča o aktualnih zadevah, pove-

zanih z epidemijo. Še vedno je odprta tudi telefonska številka psihologa, ki v okviru štaba CZ nudi psihološko pomoč občanom.

Delo štaba CZ je bilo v zadnjem letu v veliki meri usmerjeno v obvladovanje epidemioloških razmer, kar pa ne pomeni, da se ni spopadal z reševanjem drugih zadev. Lani jeseni je potekala sanacija usada na Drežniškem. Januarja pa je močno deževje sprožilo zemeljski plaz na cesti Libušnje-Vrsno. Poveljnik štaba je takoj odredil interventna dela in zaporo ceste, saj je bila uporaba prenevarna. Več o sanaciji plazu lahko preberete v prispevku na strani 20. Marca pa je poveljnik odredil miniranje in odstranjevanje nevarne skale nad cesto Vrsno-Krn.

Vsako leto 1. marca praznujemo Dan CZ, zato ob tej priložnosti če-

stitamo vsem pripadnikom in poveljniku za dosedanje uspešno opravljen delo.

Nataša Hvala Ivančič

Gasilska zveza Kobarid prejela zlati znak policije za sodelovanje

Policija vsako leto ob dnevu policije podeli priznanja za širjenje varnostne kulture, zasluge in prispevek k razvijanju in krepitvi varnosti v Sloveniji, pomoč policiji ali sodelovanje ter pomoč pri posameznih akcijah. Ob tem dnevu je v lanskem letu zlati znak policije za sodelovanje, ki se podeli za večletno izredno pomembno sodelovanje ali pomoč policiji pri opravljanju nalog, povezanih s širitvijo varnostne kulture ali krepitvijo in razvojem varnosti, ali za izredno pomembno večkratno sodelovanje in pomoč pri posameznih varnostnih akcijah, prejela tudi **Gasilska zveza Kobarid (GZ)**. Tik pred zaključkom leta ga je komandir Policijske postaje (PP) Bovec **Damjan Žagar** predal predsedniku **Aleksandru Grkoviču**, ki ga je prevzel v ime GZ Kobarid.

Na območju Policijske postaje Bovec je GZ Kobarid prisotna od začetka leta 1995 in povezuje tri prostovoljna gasilska društva v občini Kobarid: Breginj, Drežnica in Kobarid. Od svoje ustanovitve dalje skrbi za skupno usposabljanje gasilcev in njihovo promocijo ter v sodelovanju s poveljnikom občinske civilne zaščite organizira gasilske vaje večjega obsega.

GZ Kobarid redno in zelo dobro

Utrinki

► za uporabnike VDC Tolmin ter učence PŠ za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami (PŠIUUP) pri OŠ Franceta Bevka Tolmin. Soorganizirali so uspešno dobrodelno glasbeno-nogometno prireditev Živimo življenje z nasmeškom in zbrana sredstva namenili PŠIUUP.

Slepim in slabovidnim otrokom so z nakupom povečal omogočili šolanje v domačem okolju. Soorganizirajo in sofinancirajo tudi likovne kolonije na prostem. Na Kaninu so organizirali prvi zaključek slikarske delavnice slepih in slabovidnih, kasneje pa skupaj z MDSS ter Sončnim Kaninom prvo vseslovensko druženje slepih in slabovidnih oseb. Vključujejo se tudi v svetovno akcijo zbiranja odsluženih očal.

V jubilejnem letu je njihove načrte prekrizala epidemija in številnih dogodkov ni bilo mogoče izvesti. Financirali so opravljanje doktorata slabovidni osebi, ki jo spremljajo že od otroških let, ko so ji z nabavo elektronskega povečala omogočili šolanje v rednem šolskem sistemu. V sodelovanju s Športnim društvom Bovec maraton, Turizmom Dolina Soče in Sončnim Kaninom so izvedli prvo dobrodelno hojo po bovskih poteh, ki je dosegla uspeh tako z organizacijskega vidika kot po številu udeležencev in višini zbranih sredstev, ki so jih namenili PŠIUUP za nabavo rehabilitacijskih pripomočkov. Za najranljivejše v Zgornjem Posočju pa so pripravili božično-novoletne pakete.

Mateja Kutin

PRIZNANJA CIVILNE ZAŠČITE

Zgornje Posočje – Dan civilne zaščite (CZ) obeležujemo 1. marca. Ob tej priložnosti Uprava za zaščito in reševanje vsako leto podeli priznanja CZ za zasluge pri razvijanju in krepitvi pripravljenosti na nesreče, izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč. Letos je bilo podeljenih 251 priznanj: kipec CZ za življenjsko delo, 25 plaket, 25 zlatih, 75 srebrnih in 125 bronastih priznanj. Zaradi epidemije ni bilo tradicionalne državne in regijskih podelitev, ampak so priznanja izročili na lokalnem nivoju.

Prejemniki, ki so se v zadnjem letu še posebno izkazali, prihajajo tudi iz Zgornjega Posočja. Zlati znak CZ je prejel **Aleš Poljak**, predsednik Gasilske zveze (GZ) Tolmin, ki je svojo

gasilsko pot začel v domačem Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Ponikve – Planota, kjer je član od leta 1999. Že v mladih letih se je vključil v delovanje GZ Tolmin, kjer je že od leta 2004 predsednik. Pod njegovim vodstvom je GZ dosegla zavidljive rezultate, vseh osem PGD je obnovilo vozniki park, obnovili in dogradili so gasilske domove, urejen pa je tudi sistem financiranja. GZ dobro deluje in sodeluje tako na lokalnem nivoju, v regiji in državi, njihova dejavnost pa sega tudi čez meje. Poljak je tvoren oblikovalec in povezovalac prijateljstva med gasilci iz Beljaka in Tolmina. Od leta 2014 je član Občinskega štaba CZ Občine Tolmin.

Prejemnik srebrnega znaka CZ je **Jernej Bric**, ki je že 16 let aktivni

GASILSKA ZVEZA KOBARID JE ZA DOLGOLETNO USPEŠNO SODELOVANJE PRI ŠIRITVI VARNOSTNE KULTURE prejela zlati znak policije za sodelovanje.

sodeluje s policijo pri reševalnih in iskalnih akcijah pogrešanih oseb, izvedbi nujnih ukrepov ob obravnavi prometnih nesreč, tehničnem reševanju ter mnogih drugih nalogah. Prostovoljna gasilska društva na območju občine so redno vpeta v vse večje varnostno-operativne dogodke, pri čemer s svojim znanjem in tudi gasilsko tehniko pomagajo občanom ter kolegom gasilcem širom po Sloveniji. GZ Kobarid je imela pomembno vlogo pri vseh potresih, ki so prizadeli Posočje (leta 1976, 1998 in 2004), ter ostalih naravnih nesrečah, kjer je bilo potrebno usklajeno, kontinuirano in strokovno delo vseh, ki so sodelovali pri načrtovanju ter izvedbi nalog, ki so zahtevale reševanje ljudi in varovanje premoženja.

Predsednik GZ Kobarid se je ob prevzemu zlatega znaka komandirju PP Bovec zahvalil za priznanje in odlično sodelovanje. Povedal je, da je namenjeno celotnemu članstvu in prostovoljnemu gasilskemu društvu v GZ

Kobarid, pomeni pa tudi spodbudo za dobro delo v prihodnje. Zahvalil se je tudi županu Občine Kobarid **Marku Matajurcu** in poveljniku Civilne zaščite (CZ) Občine Kobarid **Aleksandru Vončini** za dobro sodelovanje.

Župan je prejemnikom zlatega znaka policije čestital in povzel prizadevanja občine za vzpostavitev še boljših pogojev dela tako gasilcev kot CZ Kobarid ter ostalih služb s področja zaščite in reševanja. Povedal je, da dejavnosti v zvezi z gradnjo Centra za zaščito in reševanje Kobarid intenzivno potekajo. Za dobro sodelovanje se je zahvalil vsem prisotnim, ki skrbijo za varnost občanov in jim pomagajo takrat, ko pomoč najbolj potrebujejo, obenem pa jim zaželel čim manj intervencij. Čestitkam župana se je pridružil tudi poveljnik CZ.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Predaja opreme gasilcem

Naravne nesreče velikokrat prizadenejo tudi našo občino in povzroči-

jo vrsto nevšečnosti. Ob močnem vetru, neurju, poplavih ... prihaja do zalivanja objektov in cestišč, podrtih dreves, odkrivanja streh. Ob takšnih dogodkih, ki terjajo hitro ukrepanje, predvsem z vidika varovanja življenja ljudi in njihovega premoženja, priskočijo ljudem na pomoč gasilci.

Tega se zelo zavedata župan **Marko Matajurc** in poveljnik občinskega štaba civilne zaščite **Aleksander Vončina**. **Civilna zaščita Občine Kobarid** je zato v sodelovanju z **Gasilsko zvezo Kobarid** in donatorji v decembru vsem trem prostovoljnimi gasilskimi društvom v občini predala opremo za posredovanja ob neurjih - protipoplavne vreče, set za vijačenje, razno tehnično orodje, PVC pregrinjalo za zaščito streh in kovčke za hrambo opreme. Vse to bo gasilcem služilo za še uspešnejše ter hitrejšje ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah.

Nataša Hvala Ivančič

Prostofer na poti že več kot 40-krat

Na Kobariškem smo oktobra lani začeli z izvajanjem brezplačnih prevozov, ki so namenjeni starejšim osebam brez lastnega prevoza ali

OPREMO ZA POSREDOVANJA OB NEURJIH je Civilna zaščita Občine Kobarid v sodelovanju z **Gasilsko zvezo Kobarid** in donatorji konec lanskega leta predala vsem trem prostovoljnimi gasilskimi društvom v občini. **Foto: Mitja Ivančič**

Utrinki

član Gorske reševalne službe (GRS) Tolmin - skupina Kobarid. Sodeloval je v več kot 256 intervencijah,

nekatero pa je tudi vodil. V tem obdobju je opravil tisoč ur reševalnega dela.

Bronaste znake so prejeli: • **Gregor Lapanja** za enkratno pogumno dejanje, ko je iz goreče hiše rešil

poškodovanega soseda in sorodnika ter mu s tem rešil življenje; • **Vladimir Valentinčič**, eden od usta-

CIVILNA ZAŠČITA RS VSAKO LETO PODELI PRIZNANJA IN NAGRADE za zasluge pri razvijanju in krepitvi pripravljenosti na nesreče, izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter pomoči pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč. Med prejemniki je letos tudi pet posameznikov in tri prostovoljna gasilska društva iz Zgornjega Posočja. Fotografiji sta s podelitev na Občini Tolmin, kjer je **Aleš Poljak** prejel zlati, **Gregor Lapanja** pa bronasti znak CZ, in Občini Kobarid, kjer so bronasti znak izročili **Vladimirju Valentinčiču**. **Foto: Miha Vencelj in Nataša Hvala Ivančič**

NA OBČINI KOBARID SO NA PODLAGI ZAZNANIH POTREB IZ OKOLJA vzpostavili brezplačne prevoze za prebivalce. Odločitev se je že izkazala za pravilno, saj jih prevoze koristi vse več. Želijo si, da bo tako tudi v prihodnje.

svojcev, ki bi jih lahko peljali po nujnih opravkih, in ženskam, ki so napoltene na preventivni pregled dojk v sklopu programa DORA. Z vozilom, ki sta ga zagotovili **Občina Kobarid** in **Društvo za zdrave dojke**, so prostovoljci k zdravniku ali po drugih opravkih odpeljali tukajšnje prebivalce že več kot 40-krat. Občani se za koriščenje brezplačnega prevoza odločijo predvsem zaradi obiska pri zdravniku, nekateri pa tudi za obisk trgovine, banke ali lekarne. Želimo si, da bi brezplačni prevoz koristilo še več

ljudi, saj je ta namenjen prav njim.

Brezplačni prevoz je treba naročiti najmanj tri dni vnaprej na brezplačno telefonsko številko 080-10-10 – pokličete lahko vsak delovnik med 8. in 18. uro. Na dogovorjeni dan vas bo na domači naslov prišel iskat šofer in vas peljal na dogovorjeni cilj ter vas po potrebi pospremil tudi do vrat bolnišnice, zdravstvenega doma ali banke. Ko boste obveznosti opravili, vas bo brezplačno odpeljal nazaj domov.

Brez prostovoljcev pa **Prostofer** ne more delovati. Tudi njih je vedno več

FEBRUARJA JE SVOJ STOTI ROJSTNI DAN PRAZNOVALA PAVLA SKOČIR. Ob njenem jubileju jo je obiskal tudi kobarški župan Marko Matajurc.

in ponosni smo nanje ter hvaležni za njihovo pomoč.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Župan voščil stoletni Pavli

V ponedeljek, 22. februarja, je svoj stoti rojstni dan praznovala **Pavla Skočir**, rojena Kapitan. Ob častitljivem jubileju jo je na njenem domu obiskal in ji zaželel vse najboljše tudi župan Občine Kobarid **Marko Matajurc**.

Pavla je bila rojena v Magozdu kot prva od treh sester. Ko je bila stara 17 let, je zapustila rodno vas in odšla

s trebuhom za kruhom. Leta 1949 se je poročila z **Mirkom Skočirjem** in se preselila k njemu v Drežnico. Rodila sta se jima sin **Jože** in hčerka **Alenka**. Zaposlila se je v tovarni **TIK Kobarid**, kamor se je dnevno vozila na delo do leta 1964, ko se je družina preselila v Kobarid, kjer živi še danes. Stoletnica se dobro spominja lepih in tudi težkih dni življenja. Rada se smeje in poklepeta, sem pa tja še kaj sama skuha, brati pa žal ne more več.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Utrinki

novnih članov Radiokluba »Krn« Kobarid, ki je v občinskem štabu CZ del službe za podporo, svoje znanje s tega področja pa že 50 let predaja mladim; • **Damjan Manfreda**, pripadnik gorske policijske enote in GRS Tolmin, za reševanje življenj ljudi v gorah in drugih nalog s področja zaščite in reševanja.

Ob 140-letnici delovanja je plaketo prejelo PGD Tolmin. Še dve PGD obeležujeta letos okrogli obletnici delovanja in sta zato prejeli srebrni znak CZ, in sicer PGD Rut-Grant za 110-letnico, PDG Grahovo ob Bači pa za 100-letnico delovanja.

Po sporočilu CZ povzela: **Mateja Kutin**

ŽELJA PO GASILSKI PARADI IN PROSLAVI OSTAJA

Tolmin – Dogajanje v preteklem letu smo člani Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Most na Soči povzeli na dopisnem 131. občnem zboru društva. Kljub epidemiji smo bili gasilci operativno gledano dejavni. Glede na dane ukrepe smo prilagodili način odzivanja in izvažanja na intervencije. V preteklem letu smo na našem ob-

močju zabeležili obsežne požare in nesreče, ki so zahtevale posredovanje ter sodelovanje gasilcev iz več društev – gozdna požara v Baški grapi in Gorenji Trebuši, neurje ter vetrolom na širšem območju občin Kobarid in Tolmin, pomoč pri požaru v občini Ajdovščina. Skupaj smo lani tako posredovali pri 22 intervencijah. Po besedah poveljnika **Blaža Merviča** nam je uspelo izpeljati sedem rednih vaj in opraviti kar 70 prevozov pitne vode občanom, ki še niso priključeni na vodovodno omrežje.

Predstavljene so bile tudi dejavnosti, ki so se med letom izvajale v želji po nabavi novega gasilskega vozila. Kot je dejal predsednik društva **Aleš Kovačič**, lahko prihod novega GVC 16/25 pričakujemo v drugi polovici letošnjega leta. Gre za gasilno vozilo z vgrajeno visokotlačno gasilsko črpalko, ki jo poganja motor vozila. Vozilo ima poleg gasilsko tehnične opreme vgrajen rezervoar za 2.500 litrov vode in do največ dve hitro napadalni napravi. Zahvala za posluš in pomoč pri njegovi nabavi gre tako Gasilski zvezi Tolmin kot Občini Tolmin.

V juniju si mostarski gasilci želimo,

PRETEKLO LETO JE BILO ZA MOSTARSKÉ GASILCE JUBILEJNO, SAJ SO PRAZNOVALI 130-LETNICO DRUŠTVA. Kot pravijo, težnja po izpeljavi gasilske parade in proslave še vedno ostaja. Upajo, da bodo lahko v oktobru srečanje z občani tudi uresničili. **Foto: arhiv PGD Most na Soči**

da bi lahko stiskali pesti za našo tekmovalno ekipo članic, katerih nastop pričakujemo na že uvrščenem državnem gasilskem tekmovanju v Celju.

Sicer pa je bilo leto 2020 za nas tudi jubilejno, saj smo praznovali 130-letnico društva. Težnja po izpeljavi gasilske parade in proslave še vedno ostaja. Želimo si, da se v ok-

tobru skupaj z občani srečamo v sproščenem vzdušju ob jezeru na Mostu na Soči. »Covid-19 nam je samo pokazal, da se moramo znati prilagoditi še tako neobičajni situaciji, kar pa smo gasilci zagotovo sposobni,« še sporoča poveljnik društva Mervič.

Teja Bratuž, PGD Most na Soči

Občina Tolmin

Svetniki že konec leta 2020 sprejeli dvoletni proračun

Z odločitvijo *Občinskega sveta Občine Tolmin*, da na decembrski seji potrdi proračun za leti 2021 in 2022, je občinska uprava v januarju že lahko začela izvajati del načrtovanih naložb. Za naslednje dvoletno obdobje se je na seznamu znašlo prek 130 projektov, razpršenih po celotni občini, pri čemer proračun za leto 2021 predvideva 17,9 milijona evrov odhodkov in zadolževanje v višini 2,4 milijona evrov, v letu 2022 pa je na odhodkovni ravni načrtovanih 16,1 milijona evrov in 2,3 milijona evrov kredita.

Župan **Uroš Brežan** je ob tem pojasnil, da se *Občini Tolmin* zaradi uspešnega črpanja evropskih sredstev do leta 2015 ni bilo treba zadolževati. V zadnjih letih pa je višina razpoložljivih evropskih sredstev močno upadla, zato občina razvojni korak drži z zadolževanjem. »Verjamem, da

TOLMINSKI OBČINSKI SVET JE ŽE KONEC LANSKEGA LETA POTRDLIL DVOLETNI PRORAČUN, kar je občini omogočilo, da je lahko že januarja začela z izvajanjem nekaterih naložb.

se nam bodo nove možnosti odprle z novo evropsko finančno perspektivo in s sredstvi za okrevanje ter odpornost po epidemiji, ki bodo na voljo,« je dejal Brežan in dodal, da se je občina na poziv države k pripravi predlogov za projekte nove finančne

perspektive odzvala s pripravo seznama 31 razvojnih projektov. Pri tem je izpostavil zlasti tri: ureditev prostorov satelitskega urgentnega centra, izgradnjo centra za zaščito in reševanje ter vzpostavitev centra za delo na daljavo.

V investicijskem delu naslednjih dveh proračunov je večji poudarek na Tolminu, upravnem in občinskem središču, mimo katerega naj bi država še v tem koledarskem letu začela graditi dolgo pričakovano obvoznico, s katero bo kraj dobil nove razvojne možnosti. Občina Tolmin bo v projektu financirala ureditev vodovoda in kanalizacije, sofinancirala javno razsvetljavo, ureditev pločnikov, dovoznih in lokalnih cest ter meteorne kanalizacije, sočasno pa celovito uredila območje ob sotočju Soče in Tolminke. Februarja je poravnala tudi večinski del kupnine za objekt nekdanjega hotela Paradiso, za katerega se je uspešno potegovala na lanski oktobrski dražbi in okoli katerega bo gradila celostno strategijo ureditve Sotočja. Uredila bo tudi Dijaško ulico, po kateri naj bi od središča kraja proti brvi čez Tolminko potekal del kolezarske povezave proti Mostu na Soči.

Utrinki

VIRTUALNA VODENJA REGIONALNIH TURISTIČNIH VODNIKOV SLOVENIJE

Zgornje Posočje – Mednarodni dan turističnih vodnikov se v svetu vse od leta 1990 oziroma pet let po ustanovitvi Svetovne zveze društva turističnih vodnikov obeležuje 21. februarja. Na koledarju praznikov v Sloveniji ima svoje mesto od leta 2016, ko je Društvo regionalnih turističnih vodnikov Slovenije kot zastopnik naše države postalo član omenjene zveze.

Geslo letošnjega praznovanja, ki se je odvijalo izključno virtualno, je bilo *Turistični vodniki: s kreativnimi zgodbami bogatimo turizem na podeželju*. Navadno na ta dan vodniki brezplačno ponudijo svoja vodenja obiskovalcem, a tokrat so se zaradi razglašene epidemije preselili na vse bolj aktualen splet in se tudi tu izkazali kot odlični promotorji ter ambasadorji posameznih krajev. Od petka 19. do nedelje 21. februarja so v več kot 40 virtualnih vodenjih po vsej Sloveniji govorili o edinstvenih zgodbah in doživetjih, ki se nam po-

PREDSTAVITVE NAŠIH VODNIC Alenke Zgaga, Katje Mrakič, Emme Faber in tudi Mihaele Rupnik Cek si lahko ogledate na kanalu YouTube, če vpišete »Mednarodni dan turističnih vodnikov – Nedelja, 21. 2. 2021, popoldan – 6/6«.

nujajo. Dogodek so v društvu podkrepili z novinarsko konferenco, na kateri so izpostavili izzive turističnega vodenja in druge aktualne teme. Na konferenci so kot povabljeni sogovorniki sodelovali: direktorica Javnega zavoda Turizem Ljubljana mag. **Petra Stušek**, državni sekretar na

Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) **Simon Zajc**, v. d. generalne direktorice Direktorata za turizem na MGRT **Ksenija Flegar** in predstavnica Slovenske turistične organizacije **Alenka Pahor Žvanut**. Na ta način so zagotovili odmevnost več destinacijam, saj so

vodenja tekla ob vsesplošni podpori različnih medijev.

V Zgornjem Posočju deluje pet društvenih vodnikov, katerih povezovalno vlogo je letos prevzela **Alenka Zgaga**. Program so sooblikovale tri. Zgagova je z zgodbo prvega slovenskega zvočnega filma *Na svoji zemlji* vzbudila zanimanje za istoimensko tematsko pot in Baško grapo. Vodnica za občino Bovec **Katja Mrakič** je predstavitev naslovlila *Zlatorog* in skrivnostne sile narave. **Emma Faber**, po rodu Nizozemka, ki živi na Bovškem, pa je s povabilom v angleškem jeziku pridruži se mi v podeželskem Bohinju pokukala na gorenjsko stran. Predstavitve vseh treh omenjenih regijskih vodnic si lahko ogledate na kanalu YouTube, če vpišete »Mednarodni dan turističnih vodnikov – Nedelja, 21. 2. 2021, popoldan – 6/6«. Na istem posnetku boste našli tudi predstavitev **Mihaele Rupnik Cek**, še ene Bovčanke, ki živi in deluje na Obali. Prepustite se torej našim vodnicam in njihovim zgodbam!

Olga Zgaga, KTT Društvo Baška dediščina

Do konca koledarskega leta bodo sprehajalci dobili novo učno pešpot ob Tolminki, občina pa bo v okviru strategije urejanja mirujočega prometa pripravila tudi celovit načrt ureditve parkirnih površin v glavnem kraju. Velik razvojni poudarek bo na starem mestnem jedru, v katerem želi oživiti življenje in ga približati prebivalcem ter obiskovalcem. V letu 2021 je predviden začetek prenove starega dela mesta s tržnico in z Mestnim trgom, prav tako bo od poletja v športnem parku Brajda potekala gradnja večnamenskega spremljevalnega objekta s tribuno. Objekt bo v dolžino meril 90 metrov, v njem bodo v spodnjem delu štiri garderobe, sobe za sodnike, sejna soba, dve skladišči za opremo, delavnica, pralnica, kotlovnica in javne sanitarije, na vrhu pa pokrite tribune za 550 ljudi, od tega za 455 na delu proti nogometnemu igrišču ter 95 na delu, ki gleda proti igrišču za in line hokej. V letu 2022 je predvidena ureditev obvozne ceste okoli Brajde s pločnikom.

Do sredine pomladi bi moral biti zaključen še en skupni projekt z **Di-rekcijo RS za infrastrukturo** (DRSI), in sicer gradnja krožišča Rodne, pri katerem je Občina Tolmin financirala ureditev komunalne infrastrukture in dela lokalne ceste proti Žabčam. Od večjih vlaganj v cestno infrastrukturo velja omeniti tudi sanacijo slab kilometer dolgega odseka ceste proti Volčanskim Rutom in prenovo 2.500 metrov dolgega odseka ceste na Stador, nadaljevanje sanacije cest v Polog ter Tolminske Ravne. Letos je

predviden zaključek ene največjih naložb občine v zadnjem obdobju – prenova ceste s spremljajočo komunalno infrastrukturo skozi Podbrdo, ki jo pelje skupaj z DRSI in za katero je v občinskem proračunu rezerviranih skoraj 1,2 milijona evrov.

Potem ko je lani vodo prek novega vodovoda dobil Tolminski Lom, se bo naložba nadaljevala proti Širokemu s ciljem, da Zadlaščica tam priteče iz pip do konca prihodnjega leta. Na Kneži je predvidena gradnja male čistilne naprave. Nadaljevala se bo tudi menjava dotrajanega centralnega vodovoda Zadlaščice do Industrijske cone Poljubinj, na katerega je povezan tudi vodovod proti Tolminskemu Lomu in na katerem je bilo v zadnjih letih že več okvar. V načrtu je povečanje zmogljivosti čistilne naprave Most na Soči z namenom, da se nanjo povežeta naselji Modrejce in Postaja, priprava dokumentacije za ureditev parkirišča na Slapu ob Idrijci in za vstopno-izstopno mesto na Volarjih. Prav tako bodo še v tem letu pripravljene spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta (OPN).

V okviru občinskega podrobnega prostorskega načrta za stanovanjsko zazidavo v Žabčah je v urejanju opremljanje zemljišč, kjer bo Občina Tolmin predvidoma konec prihodnjega leta prodajala 12 zazidljivih parcel za novogradnje. Uredil naj bi se objekt nekdanje stavbe **Elektro Primorske** v Zalogu, kjer naj bi po obnovi dobili 11 stanovanj in depo za potrebe **Tolminskega muzeja**. Prav tako je predviden nakup dveh stanovanj v objek-

tu v Poljubinju, v kolikor bo zanje razpisana dražba. Ker je lanski razpis za sofinanciranje stanovanjskih naložb naletel na velik odziv, bo v letih 2021 in 2022 zanj na voljo več denarja – vsako leto po 125.000 evrov. Mladi bodo tudi v letu 2022 lahko v okviru participativnega proračuna predlagali in izbirali projekte, ki jih je potrebno po njihovem mnenju prednostno izvesti na območju občine.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Mladi izbrali osem najboljših projektov

Pobude mlajših občanov, da bi želeli bolj neposredno in dejavno odločati o projektih, ki jih **Občina Tolmin** vsako leto izvaja, so se letos prvič udeležile tudi v praksi. Januarja so mladi med 15. in 30. letom starosti s stalnim bivališčem v občini Tolmin o naložbah odločali v okviru participativnega proračuna. Izvedla ga je ekipa **Mlade pobude**, zanj pa je občina letos in prihodnje leto namenila po 20.000 evrov. Potem ko so se mladi s takšnim načinom razmisleka in odločanja o tem, kaj v svojih krajih najbolj rabijo, prvič soočili, se je spletnega glasovanja udeležilo 296 mladih oziroma 16,5 odstotka volilnih upravičencev, kar je bila spodbudna številka.

Po zagotovilih ekipe Mlade pobude je odziv na Tolminskem v prvem letu izvedbe participativnega proračuna celo eden najboljših v slovenskem prostoru, cilj pa je, da se udeležba v prihodnje, ko bodo popustile tudi omejitve zaradi koronavirusa, povečuje. Mladi so sicer tokrat izbirali

med 28 predlogi, odločilno število glasov za izvedbo pa je prejelo naslednjih osem projektov v skupni vrednosti 20.000 evrov: ureditev nevarnega dostopa do igrišča in tribuna na igrišču v Kanalskem Lomu (69 glasov), ureditev prostora za druženje mladih in izvedbo dogodkov v nekdanji šoli v Kanalskem Lomu (67 glasov), oprema za fitnes na prostem v Tolminu (57 glasov), motivacijski TedX večeri v Tolminu in na Mostu na Soči (53 glasov), zamenjava opreme na igrišču na Slapu ob Idrijci (49 glasov), širitev igral v medgeneracijski park v Volčah (41 glasov), športno-zabavna prireditev *Sprostitev po pandemiji* v Tolminu (35 glasov) in postavitve foto točke na eni od razglednih točk v Tolminu (32 glasov).

Tanja Volarič Karlo

Župan imenoval novega podžupana

Občina Tolmin je s prehodom v novo koledarsko leto dobila novega podžupana, saj je **Mašo Klavora** po odločitvi župana **Uroša Brežana** zamenjal občinski svetnik mag. **Matej Skočir**, sicer vodja Sektorja za internacionalizacijo pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Klavorova, ki je bila podžupanja že v obdobju 2010–2014, je namreč že pred časom zaradi preobilice dela na drugih področjih – med drugim je direktorica Ustanove »Fundacija Poti miru v Posočju« – izrazila željo po menjavi, še naprej pa bo opravljala naloge svetnice v občinskem svetu. Skočir se bo do konca mandata jese-

Utrinki

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI

Tolmin – Na Gimnaziji Tolmin smo letošnji kulturni praznik obeležili nekoliko drugače. Prireditve nismo mogli izvesti v živo, a ustvarjalnost in zanos dijakov ter učiteljev sta omogočila, da je letošnja prireditev z naslovom Hodil po zemlji sem naši zaživela med občinstvom.

Na tolminski gimnaziji smo se želeli ob slovenskem kulturnem prazniku pokloniti umetnosti in 30-letnici samostojnosti Slovenije. Dijaki vseh oddelkov in profesorji smo se poglobili v umetniška dela, ki so nastala v prvih treh desetletjih naše mlade države, nekaj dijakov pa je za to priložnost napisalo svoja besedila. Nato smo v okviru razrednih skupnosti ustvarili videopripravke, ki sestavljajo barvit kolaž re-

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI IN BIL PONOSEN – Kljub vsem ukrepom, povezanim z epidemijo, so dijaki in profesorji tolminske gimnazije ob slovenskem kulturnem prazniku pripravili prireditev, ki so jo poklonili umetnosti in 30-letnici samostojnosti Slovenije. Ogledali smo si jo lahko prek spletne povezave, v svoj program pa sta jo uvrstili tudi bovška in tolminska kabelska televizija. **Foto: arhiv Gimnazije Tolmin**

citacij, glasbe, petja, avtorskih fotografij in tudi bolj inovativnih kreacij. Rdeča nit prireditve so bili naša domovina, njene lepote, ljudje in vrednote.

Dijaki in profesorji smo si našo virtualno prireditev premierno ogledali v petek, 5. februarja, širše občinstvo pa je dosegla prek spletne povezave na kulturni praznik, 8. februarja, ob 20. uri. Ogled so podprle in omogočile posoške občine, v svoj program pa sta jo uvrstili tudi bovška in tolminska kabelska televizija.

Veseli smo, da smo ustvarjali vsi – dijaki in profesorji; da smo se povezali kljub velikim razdaljam, delili svoje zamisli in pokazali svojo ustvarjalnost, ki je obogatila praznovanje slovenskega kulturnega praznika.

Emma Šuligoj, dijakinja Gimnazije Tolmin

OBČINA TOLMIN IMA Z LETOŠNJIM LETOM NOVEGA PODŽUPANA. Dosedanjo podžupanjo Mašo Klavora je zamenjal mag. Matej Skočir, ki se bo, kot je povedal, pri svojem delu posebej ukvarjal z gospodarskimi, razvojnimi in infrastrukturnimi projekti. Foto: iz osebne arhiva

ni 2022 posvečal predvsem nalogam s področja gospodarskih dejavnosti, financiranja lokalnih skupnosti, vodenja delovnih skupin in ukvarjanja z deležniki, ki so strateško pomembni za uspešen razvoj tolminske občine. Drugi podžupan ostaja **Tomaz Štenkler**.

»S svojim znanjem in izkušnjami si bom prizadeval, da bo Občina Tolmin v največji meri izkoristila razvojne priložnosti na trajnostni in okolju prijazen način. Želim si, da bi se njena prepoznavnost v prihodnje še povečevala in da bi za namen boljšega ter kakovostnejšega življenja občinov znali vnovečiti vse potencialne, ki nam jih občina ponuja. Pri svojem delu se bom posebej ukvarjal z gospodarskimi, razvojnimi in infrastrukturnimi projekti. Ocenjujem, da nekatere pretekle odločitve na nacionalni ravni posoškim občinam niso bile v

prid. Ena takih je neustrezna umestitev občine Tolmin kot dela Goriške statistične regije v razvitejšo Zahodno kohezijsko regijo, kar bi lahko oteževalo pridobitev razvojnih sredstev. Menim, da to ne sme biti razumljeno kot ovira, temveč kot priložnost, da se razvijamo z lastnim znanjem in sposobnostmi. Eden od ciljev, ki sem si ga zastavil do izteka mandata, je zato povezan prav z naložbami. Želim si, da bi oblikovali strateška izhodišča za razvoj območja Sotočja in območja nad Žabčami, nato pa v čim krajšem času tudi začeli z izvedbo zastavljenih načrtov,« je dejal novi podžupan Skočir.

Tanja Volarič Karlo

Urejanje cestne infrastrukture v občini

S prehodom v pomladni čas se pospešuje tudi urejanje občinskih cest, dve manjši naložbi pa je **Občina Tolmin** zaključila že v začetku leta. V Čadrgu je namreč meteorna voda med močnim deževjem spodkopala del ceste, ki vas povezuje z dolino. Izvajalec del **KIP-KOP Nikola Vidič s. p.** je poškodovani del celovito saniral z izgradnjo kamnitega zidu pod cesto in ureditvijo odvodnjavanja, cestišče pa je zdaj v tem delu tudi pol metra širše. Celotna naložba je stala slabih 15.000 evrov. Nekoliko več (18.500 evrov) pa je bilo v proračunu namenjeno nedavno zaključeni sanaciji na cesti Roče-Markaduc, s katero se je izboljšala prometna varnost. Približno 200 metrov dolg vijugast odsek ceste je bil namreč dolga leta brez varnostne ograje,

za njeno namestitev pa so morali delavci utrditi brežino. Sanirali so obstoječe kamnite podporne zidove in po vrhu naredili armiranobetonsko krono, promet po cesti proti Šentviški Gori pa je po zaključku del nemoteno stekel marca.

Sočasno sta stekli tudi največji občinski cestni naložbi v prvi polovici leta, za kateri bo iz proračuna namenjenih dobrega pol milijona evrov, pri obeh javnih naročilih pa je najugodnejšo ponudbo za izvedbo del oddal **Kolektor CPG**. Ta se je po podpisu pogodbe najprej lotil prenove tretjega in obenem doslej najdaljšega odseka ceste na Stador, ene najvišje ležečih cest, ki jih vzdržuje Občina Tolmin. Predvidena je sanacija 2.500 metrov dolgega odseka, kjer bodo nekatere ovinke razširili in izravnali z izkopom brežine nad cesto, poškodovane spodnje robove cestišča pa

utrdili s kamnito-betonskimi zložbami ter armiranobetonskimi kronami. Uredili bodo tudi odvodnjavanje, del cestišča bodo dodatno utrdili z nasutjem tampona. Zaključek z asfaltacijo je predviden v jesenskem obdobju. Ker je namreč poleti na cesti močno povečan promet zaradi turistov, planincev in uporabnikov planin, bodo tedaj opravljali le najnujnejša dela, popolne zapore pa načrtujejo do sredine pomladi in nato oktobra. Natančen prometni režim je občina objavila tudi na svoji spletni strani in Facebook profilu.

Kolektor CPG je začel tudi z ureditvijo najbolj dotrajanega in zato zelo nevarnega dela ceste, ki iz Ušnika pelje v vas Volčanski Ruti. Cesta je tako uničena, da je na posameznih odsekih brez asfalta, padavine pa so stanje samo še slabšale, zaradi česar je bila domala neprevozna. V nasled-

DELA NA NOVEM KROŽIŠČU RODNE SE ZAKLJUČUJEJO. Promet naj bi med Tolminom in Mostom na Soči nemoteno stekel konec aprila. Foto: Tatjana Šalej Faletič

Utrinki

RAZVESELILI SO SE NOVEGA PARKIRIŠČA

Podmelec – Za šolsko leto 2020/2021 smo imele strokovne delavke Podružnične šole Podmelec res velike načrte. Obeležile bi 40. obletnico izgradnje današnje šolske stavbe ter 40-letnico obratovanja vrtca. Namen je bil, da bi čez celo šolsko leto posvečali pozornost obletnicam, skupaj z našimi učenci in vrtičkarji izdali glasilo, povabili k sodelovanju nekdanje učiteljice in nekatere učence ter projekt zaključili z nepozabno prireditvijo. Jesen je še dišala po poletju, ko smo načrte še kar bogatile, a smo prav kmalu ugotovile, da iz tega ne bo nič. Po treznem premisleku smo projekt predstavile za leto dni. To pa ni veljalo za popolnoma drugi

PODRUŽNIČNA ŠOLA PODMELEC IMA NOVO, ŠE KAKO POTREBNO PARKIRIŠČE. Enajst parkirnih mest bo olajšalo težave s parkiranjem tako zaposlenim kot tudi staršem učencev in vrtičkarjev. Foto: Majda Lesjak

projekt ob podmelški podružnični šoli. Slednjega se je kljub preprekam nove bolezni izvedlo. Naša šola je tako po mnogih letih deležna novega, še kako potrebnega parkirišča z enajstimi parkirnimi mesti, ki bodo zelo olajšala težave s parkiranjem v jutranjem in popoldanskem času – tako zaposlenim kot tudi staršem naših učencev ter vrtičkarjev.

Na pobudo Krajevne skupnosti (KS) Kneža in OŠ Most na Soči je Občina Tolmin financirala izgradnjo parkirišča. Na tem mestu bi se želeli zahvaliti Občini Tolmin, posebej županu **Urošu Brežanu**, in direktorju občinske uprave mag. **Matjažu Kosu**, omenjenima KS in OŠ ter krajanom, ki so kakor koli pripomogli k izvedbi projekta.

Andrejka Šulin, učiteljica, PŠ Podmelec

njih mesecih jo bodo zato celovito sanirali, uredili odvodnjavanje, dodali še nekaj novih propustov za meteorno vodo, ob zgornjem robu ceste pa uredili drenažo. V okviru naložbe bo izvajalec zgradil tudi podporne in oporne kamnito-betonske konstrukcije z zaključkom iz armiranobetonskih kron, utrdil cestišče in ga na koncu na novo asfaltiral. Sočasno bodo uredili nekaj novih izogibalšč in postavili odbojno ograjo, ki je zaradi strmega pobočja nujno potrebna. Pogodbena vrednost naložbe znaša dobrih 250.000 evrov. Zaključek del je predviden v prvih julijskih dneh.

V naslednjih tednih bo oviran tudi promet med Žabčami in Tolminskimi Ravnami, in sicer na odseku med Žabčami ter hidroelektrarno na Zadlaščici. Občina bo asfaltirala tri najbolj dotrajane dele ceste v dolžinah 800, 150 in 80 metrov, na četrtem delu pa uredila odvodnjavanje meteorne vode ter obstoječe kamnite zidove zaključila z armiranobetonskimi kronami.

Konec aprila naj bi nemoteno stekel promet med Tolminom in Mostom na Soči, saj delavci zaključujejo dela v novem krožišču Rodne, s katerim se bo izboljšala prometna varnost v križišču za Žabče in Poslovno cono Poljubinj. Ker gre za državno cesto, je projekt vofila in financirala **Direkcija RS za infrastrukturo** (DRSI). Celotno časovnico izvedbe je za nekaj mesecev podaljšala tudi nakna-

dna soudeležba **Elektra Primorske**, ki je v zadnjih tednih vkopaval nov in zmogljivejši kablovod med mostom čez Tolminko ter načrtovano novo transformatorsko postajo ob krožišču.

Prav tako DRSI sprva ni predvidevala gradnje pločnika s spremljevalnim zaščitnim zidom proti križišču za Poljubinj, a se je ob naknadni oceni projekta pokazalo, da se bo s tem precej povečala varnost posameznikov na poti proti industrijski coni, kamor se na delo vsakodnevno vozi veliko število ljudi. »Projektna rešitev za izgradnjo krožišča Rodne je vključevala tudi določene ureditve komunalne infrastrukture, zaradi katerih smo naknadno dopolnili projekt. Dela so se zato zamaknila v zimski čas, v katerem pa zaradi nizkih temperatur - v tem primeru to pomeni temperature, nižje od 5 °C - fina asfaltacija in nanos talnih oznak nista možni oziroma izvajalec zanje ne more dati garancije. Rok za zaključke projekta je bil zato prestavljen na konec aprila, seveda ob predpostavki, da bodo vremenske razmere v začetku pomladi ugodne in bodo dela dotlej nemoteno potekala. Zaenkrat kaže, da bi promet lahko nemoteno stekel do 30. aprila,« je dejal vodja sektorja za investicije v ceste **Tomaž Willenpart**.

Končno asfaltno prevleko so dobile tudi stranske ulice na Čiginju, kjer je občina prek zime zaključila zadnjo fazo urejanja kanalizacijskega omre-

žja v naselju. Podjetje **Ginex International** je tako v minulih mesecih uredilo še komunalno infrastrukturo v delu vasi nad glavno cesto. Naselje je tako povezano na čistilno napravo v Volčah, s čimer je zaključena še ena velika občinska naložba v vrednosti 925.000 evrov. Komunalna infrastruktura z navezavo na čistilne naprave je zdaj na novo urejena na Čiginju, Kamnem, Mostu na Soči, v Tolminu, Volčah in Zatoľminu, do konca leta pa bo tudi v večjem delu Podbrda.

Tanja Volarič Karlo in Špela Kranjc

Sanirani tolminski pešpoti

Tolminska občina je v minulemu letu precej obogatila ponudbo pešpoti: Podbrdo se ponaša s potko čez Milpoh, lepe razglede ponuja pot Lom je moj dom, urejena je bila pri-

jetna sprehajalno-povezovalna pot med parkiriščem Štrklepci in Tolminskimi koriti, kmalu pa se bodo začela tudi dela za ureditev učne pešpoti ob Tolminki. **Občina Tolmin** pa se je lani lotila tudi urejanja lastništva zemljišč, preko katerih se vijeta pešpoti med zgornjim in spodnjim delom Tolmina. Prebivalci ju uporabljajo, odkar pomnijo, v preteklosti pa so ju utrli čez zasebna zemljišča in traso skozi leta prilagajali pozidavi oziroma širjenju južnega dela naselja. Ena od njiju vodi iz Tumovega drevoreda v Poslovno cono Na Logu in jo mnogi uporabljajo za potrebe dostopa do tamkajšnjih trgovskih centrov in rekreativnih površin z navezavo proti vasi Gabrije. Druga steza sprehajalcem in rekreativcem služi predvsem za dostop do površin pod

OBČINA TOLMIN JE UREDILA DVE SPREHAJALNI POTI, ki povezujejo zgornji in spodnji del mesta.

Utrinki

NITI IN VOZLI PONOSA – NEMINLJIVA INDUSTRIJSKA DEDIŠČINA

Podbrdo – V letu 2018 so v Podbrdu zagnali projekt Mrouce čajta (o njem smo v SOČAsniku že večkrat pisali), katerega vodilni partner je Občina Tolmin. Zadnji in najahtevnejši produkt je bil dokumentarni film o delovanju ter pomenu nekdanje Tovarne volnenih izdelkov Bača Podbrdo (TVI Bača), ki si ga lahko ogledate na kanalu YouTube. V 50-minutni odtis, ki je med nastajanjem dobil naslov Niti in vozli ponosa, ga je strnilo KTT Društvo Baška dediščina, eden od partnerjev projekta. Zgodbe se je lotilo z občutljivo pozornostjo in globokim spoštovanjem do edine industrijske dediščine v zgornjem delu Baške grape v vsej njeni zgodovini. Skoraj dve leti jo je mojstrilo ob pomoči pisnih virov iz arhivov, časopisov, revij in tovarniškega glasila Bača ter neprecenljivem odzivu

nekdanjih zaposlenih. Čeprav so stroji obmolknili že leta 2002, so na delavnicah v krajevnih skupnostih zgornjega dela Baške grape in Do-

mu upokojeencev Podbrdo še vedno zelo živ spomin zgostili v zgodbo na delovno zagnanost, solidarnost, garaške napore, odpovedovanja, nočno

delo in usvojena volnarska znanja, ki gredo v pozabo. Posodili so fotografije in osebne dokumente, drobna orodja ter darovali ostanke preje in številne kose blaga.

V medvojni italijanski vojašnici se je 27. decembra 1954, ko je bila izdana ustanovitvena odločba za tovarno volnenih izdelkov, začela 47 let dolga pot TVI Bača. Tej usmeritvi je sledila do konca. Med rastjo in zorenjem je postala sinonim za kakovostno blago kamgarn (op. ur.: tkanina iz česane volnene preje), po katerem je postala znana in cenjena tako doma kot v tujini. V letih od 1970 do 1975 je s posodobitvijo opreme in razširitvijo prostorov tako rekoč zgradila novo tovarno.

TVI Bača je dajala življenjski utrip Baški grapi in za nekaj desetletij zavrila odseljevanje. Žal je po prehodu stoletja skupaj s številnimi volnarskimi podjetji omagala.

Olga Zgaga, KTT Društvo Baška dediščina

PRIJAZEN ODZIV NEKDANJH ZAPOSLENIH TVI BAČA na delavnice je pomembno nadgradilo vsebino dokumentarnega filma, ki si ga lahko ogledate na kanalu YouTube. Foto: Alenka Zgaga

šolskim centrom (ŠC), do nemške kostnice in Sotočja. Prav zaradi vsesplošne uporabe je občina odkupila potrebna zemljišča za ureditev poti, izvedla parcelacijo, na delu steze v poslovno cono pa del trase tudi nekoliko spremenila in jo preusmerila proti zahodu. Na stezi pod ŠC Tolmin je izvajalec del na enem odseku položil nove tlakovce in postavil manjši zid. Obe poti sta tudi dodatno utrjeni z nasutjem tampona.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Razvoja Sotočja se je lotila delovna skupina

Ureditev območja ob Sotočju je ena od prednostnih nalog *Občine Tolmin* v prihodnjih letih, k čemur bo precejšen del prispevala tudi vsebinska umestitev nekdanjega objekta Paradiso. Tega je občina za skoraj 620.000 evrov kupila na lanski oktobrski dražbi, zato želi že do konca tega leta pripraviti osnutek razvoja celotnega območja, ki bo z začetkom gradnje obvoznice predvidoma v drugi polovici leta dobilo tudi možnost lažjega dostopa. V ta namen je župan **Uroš Brežan** imenoval delovno skupino, ki bo do pripravila predlog razvoja Sotočja. Pri oblikovanju skupine je želel zastopnost čim širšega nabora znanj in izkušenj, zato so v skupini predstavniki različnih institucij in družbenih področij: Občine Tolmin (mag. **Miran Drole** in **Janja Bičič**), Območne obrtno-podjetniške zborni-

DELOVNA SKUPINA, KI JO SESTAVLJAJO PREDSTAVNIKI različnih institucij in družbenih področij, pripravlja predlog razvoja Sotočja. Ker gre za pomemben projekt, bodo pri določanju smernic upoštevali tudi mnenje splošne javnosti in drugih deležnikov – od agrarne skupnosti do organizatorjev festivalov in drugih.

ce Tolmin (**Renata Komar**), Krajevne skupnosti Tolmin (**Danjel Tomažinčič**), Triglavskega narodnega parka (**Davorin Koren**), Javnega zavoda za turizem Dolina Soče (**Mateja Leban**), Posoškega razvojnega centra (**Miro Kristan**), mladih (**Suzana Hvala**) ter **Janko Humar** kot strokovnjak s področja turizma, skupino pa bo vodil tolminski podžupan mag. **Matej Skočir**. Sestajali se bodo enkrat mesečno. Ker gre za pomemben projekt ne le za razvoj kraja, marveč tudi skupnosti kot celote, bo vlogo pri določanju smernic igralo tudi mnenje splošne javnosti. Med letom bodo k sodelovanju povabili občane, zbrali pa bodo tudi mnenja drugih deležnikov – od

agrarne skupnosti do organizatorjev festivalov in drugih.

Brežan si od dela delovne skupine veliko obeta. Glede na zastavljeno dinamiko dela bi v začetku leta 2022 občina na osnovi pridobljenih smernic že lahko objavila tudi javno naročilo za izdelavo poslovno-investicijskega načrta razvoja tega območja. »Sotočje predstavlja eno največjih razvojnih priložnosti za občino. Posebno prepoznavnost so mu v preteklem desetletju dali festivali, verjamem pa, da se lahko to z občinsko pridobitvijo lastnine nad objektom še nadgradi. Gre za edinstveno priložnost, pri snovanju katere moramo biti ambiciozni in ustvarjalni, da bomo znali poiska-

ti avtentične rešitve in bomo hkrati znali posvetiti pozornost občutljivemu naravnemu okolju in vpetosti nove vsebine v lokalni življenjski utrip. Slediti je treba tudi strategiji razvoja turizma Doline Soče, za katero so prav takšni projekti priložnost, da uresničijo enega svojih glavnih ciljev, to je podaljšanje sezone. Verjamem, da ima heterogeno sestavljena skupina z vodjem **Matejem Skočirjem** na čelu pristojnosti za to nalogo in bo znala s pomočjo zainteresirane javnosti priti do zaključkov, ki bodo pomenili nov korak v razvoju Sotočja, Doline Soče in širše regije,« je dejal župan.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

V Posočju velika potreba po satelitskem urgentnem centru

Pet let po odprtju 12 urgentnih centrov po Sloveniji, s katerimi je država začela izvajati načrt nove organizacije nujne medicinske pomoči (NMP) in katerim bi morala slediti še izgradnja 18 satelitskih urgentnih centrov (SUC) v bolj oddaljenih regijah, na tem področju ni bilo več premikov. Tolminski župan **Uroš Brežan** že dolgo opozarja, da se je država zavezala k ureditvi celovite mreže, a obstala na polovici poti. Krajšo so vnovič potegnili manjši kraji, med njimi Tolmin, kjer bi po državnem načrtu moral stati eden od 18 SUC. Zato je ob februarškem obisku zdaj že nekdanje državne sekretarke z

Utrinki

V SPOMIN LADKU IN MIRKI

Dolenja Trebuša – Januarja se je po Dolenji Trebuši razširila vest, da je prenehalo biti srce **Vladimirja Jana**, po domače Plazarskega Ladkota. Na svoji skoraj devet desetletji dolgi življenjski poti je pustil močan pečat na mnogih področjih, predvsem v kulturi, saj je režiral in organiziral dogodke na občinski ravni ter v domačem kulturnem domu, za izgradnjo katerega si je kot predsednik Krajevne skupnosti (KS) Dolenja Trebuša prizadeval. Na odru omenjenega doma je nemalokrat stal kot pevec, igralec, zborovodja, glasbenik ali pa je po prirreditvi potegnil meh svoje harmonike in razveseljeval staro ter mlado. S kulturnim programom je obogatil odprte gasilskega doma, ki ga je v začetku 80. let kot pobudnik in ustanovni član domačega prostovoljnega gasilskega društva (PGD) tudi gradil. Vsa leta je bil tesen sodelavec vodstva PGD in prizadeven član na va-

jah, intervencijah ter pri spodbudah k njegovi rasti z vključevanjem gasilskega podmladka.

Kot dolgoletni predsednik krajevne organizacije Zveze borcev v Dolenji Trebuši in pobudnik postavitve številnih obeležij NOB v trebušarski KS je organiziral prireditve v spomin padlim borcem v Dolenji Trebuši ter Stopniku. Živel je s svojim krajem in njegovimi prebivalci. Nemalokrat je potepal svoje želje in potrebe za dobro krajanov, za dobro sočloveka. Mnogim je bil zaupnik in svetovalec, človek dobrih del in uspehov, človek z veliko začetnico.

Niso se še posušile solze ob njegovem slovesu, ko je le teden dni kasneje za vedno zaprla oči njegova 89-letna žena **Vladimira**, po domače Mirka. Pred 65 leti se je priženila na domačijo v Plazu, kjer sta z možem dala življenje trem otrokom. Debelejšo rezino kruha je petčlanski družini poleg obdelovanja skopih

LADKO JE TEMNE MISLI VELIKOKRAT PREGNAL Z IGRANJEM HARMONIKE, s katero je razveseljeval staro in mlado. Foto: osebni arhiv

trebušarskih strmin dajalo cestno podjetje, kjer je bil Ladko vesten delavec vse do upokojitve. Mirka je ve-

likokrat sama skrbela za družino in kmetijo, saj je bil mož zaradi aktivnega sodelovanja v družini in KS pogosto odsoten. Razumela ga je in podpirala, saj sta bila v mladih letih oba dejavna v prosvetnem ter dramskem društvu. Bila sta gledališka igralca, Mirka tudi maskerka in pevka v mešanem pevskem zboru. Zelo rada je pekla in svoje znanje prenašala na svoje otroke, vnuke in pravnuke, na katere sta bila nadvse ponosna. Mimoidočemu se je pogled ustavil na cvetočih pelargonijah, prišlek pa je bil deležen gostoljubja in prijazne besede obeh Plazarjev.

Ildrija bo še vedno šumela pod domačijo, kjer sta živela nona in oči, kot so ju klicali vnuki, ki so ob njenem slovesu strnili misli: »Nista nam dala milijonov, dala pa sta nam srčnost, čut do sočloveka, skromnost in prijaznost.«

Prosvetno društvo »Justin Kogoj«
Dolenja Trebuša

ŽUPAN UROŠ BREŽAN ŽE DOLGO OPOZARJA, da se je država zavezala k ureditvi celovite mreže urgentnih centrov, a obstala na polovici poti. Krajšo so potegnili manjši kraji, med njimi Tolmin. Ob obisku zdaj že nekdanje državne sekretarke mag. **Marije Magajne** je izrazil ostro nestrinjanje s tem.

Ministrstva za zdravje mag. **Marije Magajne** izrazil ostro nestrinjanje z nedejavnostjo države na tem področju, toliko bolj, ker praksa v Posočju stalno kaže na potrebo po zagotovitvi takšne storitve. »Skrajno nepravilno je, da je država po vzpostavitvi državnih urgentnih centrov zaustavila aktivnosti v smeri vzpostavitve SUC v bolj oddaljenih krajih oziroma da celo pričakuje, da jih bodo financirale lokalne skupnosti, ki za to nimajo dovolj sredstev,« je dejal Brežan. Od države pričakuje, da bo denar za nadaljevanje projekta, ki ga je **Ministrstvo za zdravje** začelo pred šestimi leti in ki bi moral biti po njihovem načrtu zaključeno do leta 2019, našla v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

Sekretarki je ponovno predstavil projekt in ji predal dokumentacijo. Zagotovila je, da ga bodo na ministrstvu preučili in pripravili povratno informacijo glede možne realizacije, kar bo podlaga za nadaljnje pogovore. »Projekt SUC na nacionalni ravni do-

polnjuje sistem NMP. Posočje zaradi svoje oddaljenosti, lege in razpršene poselitve tak sistem in center nujno potrebuje. Na občinski ravni skupaj z **Zdravstvenim domom (ZD) Tolmin** zanj že snujemo projektno dokumentacijo in upam, da bomo v naslednjih letih prišli do sredstev za začetek izvajanja tega projekta, morda tudi prek Načrta za okrevanje in odpornost. Na lokalni ravni bomo na to pripravljene, saj je potreba po tem velika tako z vidika oskrbe lokalnega prebivalstva kot z vidika turizma,« je poudaril župan. Z direktorjem ZD Tolmin **Gaudenciom Lucasom Triepom** sta sekretarki tudi pokazala, v kako majhnem prostoru se v ZD Tolmin trenutno urgentno obravnava bolnike.

Marija Magajne, ki je nato konec februarja postala direktorica Direktorata za zdravstveno varstvo na Ministrstvu za zdravje, se je ob obisku seznanila tudi z dejavnostmi ZD Tolmin v zadnjih mesecih. Posebej je izpostavila usklajenost in dobro so-

MINISTER ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI JANEZ CIGLER KRALJ je v začetku leta obiskal Dom upokojencev Podbrdo - enoti v Podbrdu in na Petrovem Brdu. Med drugim se je seznanil s tamkajšnjimi razmerami in prostorsko stisko enote na Petrovem Brdu. Foto: **Jože Dakskobler**

delovanje vseh vpletenih služb (od zaposlenih v ZD Tolmin do občinskega štaba civilne zaščite ter občinske uprave), zaradi česar je izvedba vseh dejavnosti na terenu potekala brez zapletov in s hitrim časovnim odzivom. Direktor ZD Tolmin je ob tem povedal, da je v Tolminu v nastajanju tudi center za duševno zdravje, katerega vzpostavitev se obeta še v tem letu, trenutno pa potekajo dogovori o načinu sodelovanja med ZD Tolmin, **ZD Idrija** in pristojnimi institucijami.

Besedilo in foto: **Tanja Volarič Karlo**

V dobrem letu dni okuženih deset odstotkov občanov

V dobrem letu od pojava prvega primera okužbe s koronavirusom v Sloveniji se je v naših vsakdanjkih marsikaj spremenilo; dolgotrajne omejitve puščajo posledice na posameznikih, gospodarstvu, zdravstvu. Do zaključka redakcije je bilo na Tolminskem zabeleženih 1.070 okužb, kar pomeni, da se je s koronaviru-

som okužilo deset odstotkov prebivalstva. Čez kalvarijo boja s covidom-19 in skrbi za starostnike so šli tudi v vseh treh enotah **Doma upokojencev Podbrdo**, nazadnje v tolminski, ki se je na prehodu v novo leto kot ena zadnjih v Sloveniji soočila s pojavom okužbe le nekaj dni po prvih cepljenjih njenih oskrbovancev. Vseeno pa je v tem času v vseh treh enotah večina starostnikov dobro prestala okužbo, nekaj pa se jih je na žalost na ta račun tudi poslovilo.

Sredi januarja je enoti v Podbrdu in na Petrovem Brdu obiskal tudi minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **Janez Cigler Kralj** ter se na terenu seznanil z razmerami, s katerimi so se tedne soočali tamkajšnji zaposleni. Na srečanju z direktorico Doma upokojencev Podbrdo **Ines Krajnik**, poveljnikom občinskega štaba civilne zaščite (CZ) **Jožetom Dakskoblerjem** in županom **Urošem Brežanom** se je seznanil z delom pristojnih služb, po ogle-

Utrinki

NA LETALIŠČU UREDILI TEKAŠKO PROGO

Bovec – Občina Bovec je v sodelovanju s Turističnim društvom (TD) Bovec drugo soboto v januarju na bovškem letališču uredila tekaško progo. Za organizacijo in koordinacijo se je zavzel župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**, medtem ko je TD Bovec financiralo prevoz teptalnega stroja z opremo za teptanje tekaških prog iz Loga pod Mangartom. Snežna podlaga je bila dovolj debela in snežna površina dovolj kompaktna, da je bilo mogoče

UREJENA PROGA ZA TEK NA SMUČEH – Čeprav je bil tovrstni tek zaradi vremenskih razmer mogoče le slab mesec, je to priložnost izkoristilo veliko število smučarskih tekačev iz vse doline.

ustrezno utrditi dve smučini. Tako pripravljena tekaška proga, je navduševala ljubitelje teka na smučeh slab mesec oziroma do otoplitve in posledičnega tajanja snega.

Besedilo in foto: **Milan Štulc**

ODLIČEN START ZA TOLMINSKE ATLETE

Tolminsko – Atleti tolminskega Atletskega društva (AD) Posočje so navkljub omejenemu načinu treniranja zaradi epidemije novo leto začeli z odličnimi rezultati. Izjemne rezultate v dvorani je dosegel še ne

du na terenu pa tudi s prostorsko stisko enote na Petrovem Brdu. Posebej je pohvalil in izpostavil sodelovanje vseh pristojnih služb na lokalni ravni, ki so se povezale ter v zadnjih mesecih sodelovale pri reševanju težkega položaja v vseh treh enotah, in obljubil aktivno vlogo pri reševanju prostorske problematike pri nameščanju starostnikov na Tolminskem.

»Na delovnem srečanju smo poleg trenutne situacije v enotah za upokojevence spregovorili tudi o drugih vsebinah, ki spadajo na področje dela in delovanja njegovega ministrstva, kot so energetske sanacije javnih stavb in programi dnevnih centrov za starejše. Veseli me, da je prepoznal dobro organiziranost vseh lokalnih služb, ki so bile in so še vpete v reševanje ter koordinacijo okužb v institucijah za starejše,« je po srečanju z ministrom povedal župan Brežan, ki se na rednih tedenskih usklajevanjih koordinacijske skupine občinskega štaba CZ sproti seznanja s potekom cepljenja na Tolminskem. Ob zaključku redakcije SOČAsnika je **Zdravstveni dom (ZD) Tolmin** še cepil starostnike nad 70 let, direktor **Gaudencio Lucas Triep** pa ocenjuje, da bi bila glede na napovedano frekvenco dostave cepiva polovica prebivalstva lahko cepljena do septembra.

Po rekordnem tedenskem številu okužb v drugi polovici januarja se je stanje v občini k sreči začelo umirjati. Z vračanjem učencev in učiteljev v šole ter odpiranjem storitvenih dejavnosti v telovadnici tolminskega šolskega centra redno potekajo množična hitra testiranja. Občinski štab CZ je ob državnem sproščanju ukrepov ponovno odprl tudi otroška igrišča in pod posebnimi pogoji države urejene športne površine v urbanih

JAVORCA SE BO ŠE NAPREJ PONAŠALA Z ZNAKOM EVROPSKE DEDIŠČINE. Foto: arhiv Občine Tolmin

okoljih. Po normalizaciji razmer v Domu upokojevcov Podbrdo je tudi ukinil posebne cone, še naprej pa redno sledi dogajanju. V ZD Tolmin posebej opozarjajo, naj bodo ljudje pri vračanju k delni normalizaciji življenja vendarle previdni pri medsebojnih odnosih, saj zaradi kroženja virusa še vedno obstaja nevarnost ponovnega porasta okužb. Prav slednje lahko v zadnjih tednih tudi opažamo.

Tanja Volarič Karlo

Javorca, kraj evropskega spomina, ostaja nosilka znaka evropske dediščine

Evropska komisija je 8. marca objavila poročilo ocenjevalne skupine neodvisnih strokovnjakov o lani opravljeni evalvaciji projektov za pridobitve znaka evropske dediščine (ZED). Iz dokumenta izhaja, da spomeniško območje Javorce še naprej izpolnjuje pogoje za ohranitev tega prestižnega priznanja, ki ga je prejelo konec leta 2017. Zasluge gre predvsem pripisati odličnemu sodelovanju med **Občino**

Tolmin, Tolminskim muzejem in Javnim zavodom za turizem Dolina Soče.

Ocenjevalna skupina tudi v prihodnje priporoča širjenje prepoznavnosti Javorce in njenega pomena za skupne evropske vrednote, pa tudi krepitev sodelovanja z drugimi prejemniki ZED – predvsem s Partizansko bolnico Franja, Pokopališčem vzhodne fronte 1. svetovne vojne št. 123 Lužna Pustki (Poljska), mestoma Vestfalskega miru (Nemčija) ter Palačo miru in taboriščem Westerborg (Nizozemska).

Špela Kranjc

Tolminski zbornik na voljo v Tolminskem muzeju

Obdobje epidemije in številnih omejitev v družbenem življenju je vplivalo tudi na izid nove številke *Tolminskega zbornika*, pete po letu 1956, 1975, 1997 in 2010, vmes pa je leta 1980 izšla še posebna izdaja *Potresnega zbornika*. Zaradi prepovedi zbiranja ljudi med epidemijo ga ni bilo mogoče predstaviti širšemu

krogu ljudi, zaradi česar sta **Občina Tolmin** in urednik **Zdravko Duša** to preložila na čas, ko bodo razmere dopuščale. Prav tako je bila zaradi posebnih okoliščin do nedavnega prilagojena tudi njegova prodaja, ki jo je prevzel **Tolminski muzej**. Ta je knjige ob naročilu pošiljal po pošti ali po vnaprejšnjem dogovoru omogočal osebni prevzem. Podoben način nakupa bo možen tudi v prihodnje, le z manj omejitvami, saj je muzej odprl vrata za obiskovalce. Več informacij lahko dobite na telefonski številki 05/38-11-360, prek e-pošte muzej@tol-muzej.si ali na spletni strani www.tol-muzej.si.

NAJNOVEJŠI TOLMINSKI ZBORNİK si lahko izposodite v tolminski knjižnici, naročite pa ga lahko v Tolminskem muzeju. Foto: Špela Kranjc

Cena Tolminskega zbornika je 30 evrov; v primeru pošiljanja na dom je strošek poštne za območje Slovenije tri evre, za tujino pa šest. Doslej najboljšežnejši Tolminski zbornik šteje kar 676 strani in obsega več kot 60 prispevkov. Dostopen je tudi v centralni enoti **Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin**.

Tanja Volarič Karlo

Utrinki

18-letni **Andrej Skočir**, ki v tekih na 60 in 200 metrov kroji sam državni vrh. Na najkrajši šprinterski disciplini je dosegel tudi normo za nastop na Balkanskem prvenstvu za mlade do 20 let v Sofiji, kjer je sodelovalo več kot 10 držav. Andrej je s časom 6:92 dosegel nov osebni rekord in odlično 4. mesto. Na državnem prvenstvu v dvorani za starejše mladince je zmagal na 200 metrov in osvojil drugo mesto na 60 metrov. Zaradi svojih rezultatov v zadnjem letu je bil izbran v selekcijo najbolj perspektivnih mladih evropskih atletov, kar je izjemno priznanje tako

zanj kot za njegovega trenerja **Matjaža Sovdata** ter pomočnika **Aljaža Černigoja** in **Aljoša Rejca**.

Pozimi so zelo dobro tekmovali tudi drugi naši atleti in atletinje. 14-letna **Ajda Sovdat** je na članskem prvenstvu v skoku s palico preskočila 300 centimetrov in osvojila 4. mesto. Pri treningih ji na pomoč z veseljem priskoči trener **Igor Lapajne** iz Nove Gorice. Gre namreč za atletsko disciplino, ki potrebuje svojevrstno tehnično znanje, ki pa ga v naših krajih trenutno primanjkuje. Na prostem so potekala zimska prvenstva v metih, kjer je **Žana Sov-**

NA BALKANSKEM PRVENSTVU ZA MLADE DO 20 LET V SOFIJI je Andrej Skočir s časom 6:92 dosegel nov osebni rekord in odlično 4. mesto. Na fotografiji je s trenerjem **Matjažem Sovdatom**. Foto: Jurij Rovar

dat z odličnim metom kopja (44,79 metra) postala državna prvakinja med mlajšimi mladinkami, **Tamara Manfreda** je v suvanju krogle osvojila 2. mesto med starejšimi mladinkami, **Jaka Kenda** pa v isti disciplini 2. mesto med mlajšimi mladinci.

Dobro sta tekmovala tudi brata **Gaj** in **Tan Černigoj**, ki tekmujeta za AD MASS Ljubljana. Gaj je na državnem prvenstvu med člani osvojil 3. mesto v metu kladiva, Tan pa je s skokom v daljino 695 centimetrov postavil nov osebni dvoranski rekord.

Maša Klavora, članica AD Posočje

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Bomo prepoznali neizkoriščene potencialne in jih znali obrniti sebi v prid?

Na prelomu v novo programsko obdobje 2021–2027 se lokalna akcijska skupina LAS Dolina Soče aktivno spogleduje z usmeritvami za naprej in kuje načrte za prihodnost. Podrobneje bomo o tem spregovorili v eni od naslednjih števil SOČASNIKA. Tokrat pa bomo več besed namenili neizkoriščenim potencialom, ki lahko v prihodnje odigrajo izjemno pomembno vlogo ne le v naši dolini, ampak tudi širše v regiji.

KMETIJSKI MINISTER NAKLONJEN VZPOSTAVITVI PRVE EKOREGIJE

Zamisel, da se individualni ekološki duh kmetovanja po vzoru iz Čadrga razširi na vso dolino Soče, ni nova. Naj spomnimo, da so se štiri od petih kmetij iz omenjene vasice na Tolminskem pred približno 20 leti prestrukturirale v ekološke in se za nameček skupno promovirale kot ekovas. Slednje so v zadnjih dveh desetletjih kot primer dobre prakse obiskali številni elitni gostje iz različnih koncev sveta, kar hkrati kaže, da se je poleg individualne tudi tovrstna skupna promocija še kako obrestovala.

Ozaveščeni kupci posegajo po zdravi hrani

Do danes se je od približno dva tisoč kmetij, ki delujejo v Zgornjem Posočju, za ekološki način kmetovanja odločilo okoli 130. A tovrstno gibanje se v primerjavi s konvencionalnim kmetijstvom kljub bistveno zahtevnejšim pogojem še nadaljuje. Kupci namreč postajajo iz leta v leto bolj ozaveščeni o kakovosti pridelovanja prehranskih pridelkov in izdelkov, zato se povpraševanje po ekološki hrani na trgu veča. Zamisel o združevanju ekoloških kmetov v zadnjih letih vse bolj dozoreva, zato se utegne ob pravilnih usmeritvah in ustreznih podpori države v prihodnje razširiti ne le po naši dolini, ampak tudi širše v regiji.

MED DELOVNO OBISKOM KMETIJSKEGA MINISTRA NA SEVERNEM PRIMORSKEM so se med drugim spogledovali tudi z idejo o vzpostavitvi prve EKOREGIJE na slovenskih tleh. Zamisel podpirajo tudi pristojne strokovne službe, ki pa ob tem poudarjajo, da bi morala biti v tem primeru aktualna kmetijska politika z določenimi ukrepi in spodbudami še bolj naklonjena ekološkim kmetom ter njihovem načinu pridelovanja hrane. Foto: Greta Černilogar

Kmetijsko ministristvo naklonjeno ekološkemu kmetovanju

Da gre za pobudo, ki je padla na plodna tla, kaže tudi zainteresiranost pristojnega kmetijskega ministristva, kjer, kot pravijo, že sedaj prek specifičnih ciljev strateškega načrta spodbujajo ekološko kmetovanje. Nič drugače pa naj ne bi bilo niti v novi finančni perspektivi. Da je tej ideji naklonjen tudi aktualni minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. **Jože Podgoršek**, se je izkazalo v februarju med njegovim delovnim

obiskom na severnem Primorskem.

Med drugim se je minister v prostorih Kmetijske zadruge (KZ) Tolmin, kjer ga je gostil direktor **Nikolaj Maver**, udeležil sestanka z akterji, za katere je menil, da bi lahko pripomogli k vzpostavitvi prve ekološke regije v naši državi.

Maver je v družbi direktorice Mlekarne Planika **Anke Lipušček Miklavčič** ministra najprej seznanil z aktualnim stanjem na področju kmetijstva pri nas. Oba pa sta mu v nadaljevanju predstavila tudi druge dejavnosti in lokalne produkte, ki so

se razvili s pomočjo medsebojnega povezovanja ter sodelovanja.

Oblikovanje EKOREGIJE

Sestanek, ki so se ga poleg **Grete Černilogar**, predstavnice Posoškega razvojnega centra (PRC), vodilnega partnerja lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče, udeležili tudi vsi trije župani posoških občin in podžupan Občine Kanal ob Soči, se je nadaljeval z razvojno obarvanimi temami za regijo. Ob tej priložnosti so zbrani gostu med drugim predstavili tudi dobro sodelovanje občin v

okviru dejavnosti **LAS Dolina Soče** in, kot že rečeno, zamisel o prestrukturiranju kmetij v ekološke ter oblikovanju EKOregije. Na ta način bi lahko po mnenju sestankujočih tukajšnje kmete, podjetnike in predstavnike lokalnih skupnosti povezovali v uspešno ter trajnostno naravnano zgodbo.

Posočje kot primer dobre prakse

Po besedah kmetijskega ministra nam je koronakriza »pokazala, da smo v Sloveniji v nekoliko večjih težavah tudi zato, ker nismo dovolj povezani in nimamo oblikovanih verig preskrbe s hrano. Posočje je pri tem izjema s primerom dobre prakse, saj je tu povezanost bistveno boljša, zaradi česar kmetije, ki sodelujejo z zadrugo tudi v času koronakrize, delujejo razmeroma normalno.« Po njegovem prepričanju bi Posočje v primeru vzpostavitve prve EKOregije v Sloveniji to novost znalo s pridom unovčiti tudi pri promociji celotne doline. Dejal je še, da lahko država prek različnih mehanizmov iz programa razvoja podeželja regiji priskoči na pomoč.

Direktor KZ Tolmin je ob tem spomnil, da se lahko tako mlekarina kot KZ s klavnico že pohvalita z ekološkim certifikatom, ki pa so ga pridobile tudi mnoge posamezne kmetije. »V primeru oblikovanja EKOregije bi v okviru Kmetijske zadruge in LAS Dolina Soče prevzeli birokracijo, ki jo bo zagotovo več kot doslej, kar bi bilo za kmete tudi lažje,« je še povedal Maver in dodal, da je to način, »da se bolj posvetimo kmetijam, tudi s svetovalno službo, pristop bi bil celovit, s tem pa bi pomagali ohraniti tudi manjše kmetije.«

S pomočjo LAS Dolina Soče do številnih uspešnih zgodb

Podporo državnih institucij je pihal tudi Černilogarjeva. Dejala je, da LAS Dolina Soče postaja »vse močnejši člen na svojem območju in tudi širše; predvsem v vidika povezovanja ter vključevanja v zgodbe, ki našemu območju prinašajo dodano vrednost. Skozi dve programski obdobji smo uspeli realizirati več kot 90 projektnih idej in z doseženimi rezultati dokazali, da lahko z ustrezno animacijo na terenu, svetovanjem, podporo in nudenjem pomoči pri pripravi poročil ter zahtevkov ustvarjamo zgodbe, ki so nas zaznamovale kot primer dobre prakse v Sloveniji.« Zato so na PRC

po njenih besedah veseli, »da smo bili s strani ministra prepoznani kot člen, ki lahko pri vzpostavitvi ekološke regije odigra svojo vlogo.« Slednjo vodja LAS Dolina Soče vidi predvsem pri promoviranju dejavnosti in povezovanju potencialnih deležnikov, s čimer so se strinjali tudi na ministrstvu. »In prav priprava projekta sodelovanja s sosednjimi lokalnimi akcijskimi skupinami bo zagotovo ena od naših naslednjih aktivnosti, kateri se bomo morali posvetiti,« je še dejala.

Ob koncu sestanka so se vsi sestankujoči strinjali, da je takšna poteza za regijo lahko odlična priložnost z več vidikov, saj dviguje ugled in izboljšuje kakovost ter poslovne priložnosti na področju kmetijstva, butičnih produktov, hkrati pa bogati ponudbo podeželja in za nameček skrbi za ohranjanje okolja za zanamce.

Obisk ribogojnice Faronika

Zadnji del obiska je kmetijski minister namenil ogledu **Ribogojnice Faronika**, ki upravlja tri akvakulturne obrate v Tolminskem ribiškem okolišju. Tu se je sestel z direktorjem **Tomom Sotenškom**, ki je goste seznanil z aktualnim stanjem v ribogojstvu. Slednje se je prav tako kot številne druge panoge zaradi epidemije znašlo v težavah. Eden od razlogov se med drugim skriva v nezmožnosti prodajanja rib javnim zavodom. Minister Podgoršek si je po srečanju ogledal njihov največji obrat na Tolminki, kjer poleg avtohtonih ribjih vrst (soška postrv in jadranski lipan) vzrejajo tudi šarenko in zlatovčico – nekatere za poribljavanje, druge za prehrano.

Treba bo stakniti glave

V marcu je strokovni tim Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica – svetovalne službe Tolmin **Bogdan Črv, Jana Čuk in Jani Mlekuž** v sodelovanju s **Petrom Domevščkom**, strokovnim sodelavcem za razvoj podeželja na PRC, in **Klemnom Mlečnikom**, predsednikom Združenja ekoloških kmetov Severne Primorske, na pristojno ministrstvo posredoval priporočila ter predloge za kmetijsko politiko, ki bo v prihodnje še bolj naklonjena vzpostavitvi EKOregij. Podpisniki so namreč mnenja, da gre za nujne ukrepe, ki jih je treba uresničiti, če želimo v slovenskem prostoru imeti ekološko naravnane regije.

Poleg tega LAS Dolina Soče načr-

tuje sestanek z vsemi ključnimi odločevalci in v nadaljevanju tudi z zainteresiranimi kmeti, ki bi lahko na območju LAS pripomogli k hitrejši vzpostavitvi »ekodoline«. Ta bi se lahko kasneje, če bi kmetje izkazali tovrstno zanimanje, povezala s sosednjimi območji (**LAS s CILJem** in **LAS v objemu sonca**), s čimer bi se morda že v novem programskem obdobju uresničila zamisel o prvi EKOregiji na naših tleh.

Tatjana Šalej Faletič

Vir:

- VOLARIČ KARLO, Tanja. Minister za kmetijstvo podpira uvedbo ekološke regije v Posočju. Občina Tolmin. Objavljeno na spletni povezavi: <https://bit.ly/39UG9xp>
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Minister dr. Podgoršek v Goriški regiji o razvojnih načrtih v regiji ter posledicah epidemije covid-19. MKGP. Objavljeno na spletni povezavi: <https://bit.ly/3rG9dyX>

za ta korak odločila, ker se zaveda neizkoriščenega potenciala ribiškega turizma na Kanalskem. Zato je iskala sinergijske učinke med ribištvom in turizmom – s poudarkom na ohranjanju ter spodbujanju trajnostnega razvoja. Hkrati je v sodelovanju s projektnim partnerjem **Turističnim društvom** (TD) **Kanal ob Soči** in zunanjim izvajalcem **Ribiško društvo Soča** iz Nove Gorice s promocijo ribištva poskrbela za dodatno popes-tritev turistične ponudbe. Z zastavljenimi projektnimi dejavnostmi se tako občina kot TD trudita okrepiti lokalno identiteto in prebivalcem skušata ponuditi nove poslovne priložnosti.

»V sklopu projekta smo do konca leta 2020 uredili ribiško razstavo v kleti Gotske hiše, pripravili zgibanke o ribolovu, v Kanalu in Desklah pa

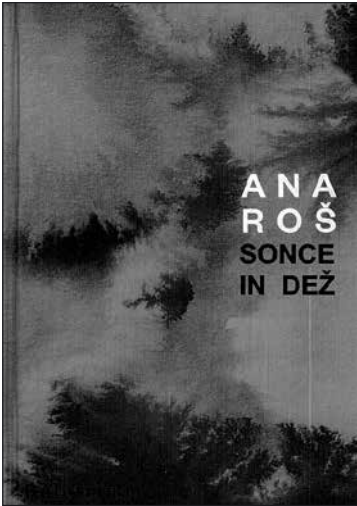
NOVA RIBIŠKA RAZSTAVA, ki je nastala v sklopu projekta Promocija ribištva na Kanalskem (ProRibKA), je na ogled v kletnih prostorih kanalske Gotske hiše. Foto: Vita Matjac

ZAKLJUČENA PRVA FAZA PROMOCIJE RIBIŠTVA NA KANALSKEM

Konec januarja se je zaključila prva faza še enega v vrsti številnih projektov, ki so bili izbrani v okviru javnih pozivov lokalne akcijske skupine **LAS Dolina Soče**. Gre za projekt z naslovom **Promocija ribištva na Kanalskem** (ProRibKA), ki je bil sofinanciran s pomočjo nepovratnih sredstev Republike Slovenije in Evropske unije iz **Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo**. Prijaviteljica projekta **Občina Kanal ob Soči** se je

postavili tudi dve informacijski tabli o ribolovu, ki pričata o ribjih vrstah ter reki Soči,« je pojasnila strokovna sodelavka v TIC Kanal **Nika Testen** iz Občine Kanal ob Soči. Povedala je še, da letos načrtujejo organizacijo treh dogodkov – dan odprtih vrat, ribiški praznik in zaključni dogodek s predstavitevjo rezultatov projekta. Poleg tega pa imajo po njenih besedah v načrtu tudi izdelavo kratkega promocijskega filma, »s katerim želimo približati ribolov širši javnosti in predstaviti ribje vrste v Soči.«

Tatjana Šalej Faletič

Sonce in dež

Verjetno ga ni Posočana, ki ne bi slišal zgodbe o uspehih najboljših svetovne kuharske mojstrice, »ene najplivnejših in navdihujočih talentov globalne kulinarčne scene« **Ane Roš**. Ti so se v preteklih letih kar vrstili, od lanskega leta pa se lahko kot edina v Sloveniji pohvali tudi z

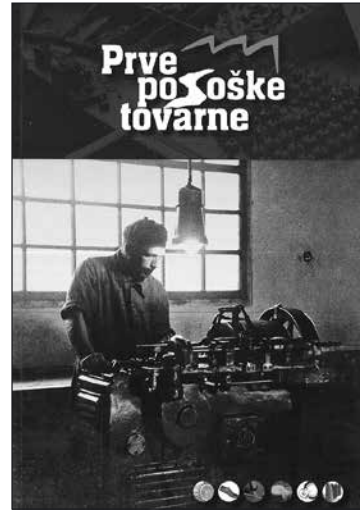
dvema Michelinovima zvezdicama. Svojo zgodbo je predstavila v knjižnem prvencu skozi osebne eseje in spominske utrinke, ki jih dopolnjujejo zapisi novinarka **Kaje Sajovic**. Besedila še dodatno obogatijo fotografije **Susan Gabrijan**, na koncu knjige pa z bralci deli vrsto svojih receptov. Skozi zanimive zgodbe predstavi tudi pokrajino in ljudi, pri katerih najde najboljše sestavine za svoje jedi.

Knjigi je najprej izšla v angleškem jeziku z naslovom »Sun and rain« pri založbi **Phaidon**, nato pa v slovenščini kot *Sonce in dež* pri **Beletrini**.

NASLOV: Sonce in dež. AVTORICI: **Ana Roš** in **Kaja Sajovic**. ZALOŽBA: Beletrina. KRAJ IZDAJE: Ljubljana. LETO IZDAJE: 2020. ŠTEVILO STRANI: 252. NAKLADA: 3.500. FORMAT: 21 cm × 29,5 cm. VEZAVA: trda.

Prve posoške tovarne

Lani je **Tolminski muzej** pripravil obsežno razstavo o posoški industriji, katere zametki sežejo v čas pred prvo

svetovno vojno. Prava industrializacija pa je naše kraje »zajela šele po koncu druge svetovne vojne oziroma po priključitvi Primorske k Jugoslaviji«. Z njo je prišlo tudi novo življenje. Tovarne so namreč postale »stebri splošnega gospodarskega in družbenega življenja.«

Ob razstavi je muzej izdal tudi ka-

talog, v katerem je prvič na enem mestu predstavljenih 17 posoških podjetij. Predstavljene so prelomnice v tem polstoletnem obdobju, v nadaljevanju pa podjetja z bogatim arhivskim in slikovnim gradivom po panogah: lesna, čevljarstva, kemična industrija, apnarstvo in opekarstvo, živilska, kovinska, elektro ter tekstilna industrija.

NASLOV: Prve posoške tovarne. Industrializacija Gornjega Posočja 1947–2000. Uredila: **Karla Kofol**. IZDAL IN ZALOŽIL: Tolminski muzej. KRAJ IZDAJE: Tolmin. LETO IZDAJE: 2020. ŠTEVILO STRANI: 200. NAKLADA: 400. FORMAT: 22 cm × 29,5 cm. VEZAVA: mehka.

TIK

Podjetje **TIK** je 14. februarja 2021 praznovalo 70 let obstoja. To so obležili tudi z jubilejno publikacijo, ki predstavlja najpomembnejše mejnike v zgodovini. V njej lahko beremo, da je bilo leta 1951 z odlokom ustanov-

Utrinki

TUDI TOLMINSKA IZPOSTAVA JSKD ZAČASNO NA SPLETU

Tolmin – Javni sklad za kulturne dejavnosti Območna izpostava (JSKD OI) Tolmin pripravlja izobraževanja za člane kulturnih društev in širšo javnost. Ukrepi, povezani s koronavirusno epidemijo, so popolnoma spremenili že zastavljen načrt; poleg izobraževanj so bila odpovedana tudi vsa srečanja. Kljub vsemu pa nam je uspelo izpeljati kar nekaj od načrtovanega programa. Ker so skupine začasno prekinile z delovanjem, so se za izobraževanja prek spleta odločali le redki (izvedli smo vokalno tehniko z **Martino Burger** in delo na gledališki predstavi z **Gorazdom Jakomini-jem**), saj tako delo zahteva precej samoiniciativnosti vseh članov.

Drugače je s predavanji za posameznike. Za to obliko izobraževanj je čas pravzaprav idealen. Decembra je bila polna delavnica Osnove gledališča z **Majo Gal Štromar**, kjer smo na treh srečanjih prek Zomma spoznali osnovne pristope pri oblikovanju gledališke predstave. Nad pričakovani je bil odziv na delavnico Gibalnice s **Katjo Gruber**, ki je predstavila kratke pesmi in ritmična besedila za delo z najmlajšimi. Na literarnem področju smo razpisali dve srečanja, eno z **Gabrielom Babnik** z naslovom Res-

nično v literaturi ali kateri je moj prvi spomin in drugo o osnovah haiku poezije z **Davidom Bandljem**. Pravkar poteka cikel predavanj iz Umetnostne zgodovine z **Natašo Kovšca**, v dogovoru pa je tudi predavanje na temo letošnje JSKD razstave Videz tipnega. V kratkem bo razpisana folklorna delavnica.

Program oblikujemo sproti, glede na ukrepe. Informacije lahko dobite na naši spletni strani in družbenem omrežju Facebook, lahko pa vas sproti ob-

veščamo tudi prek e-pošte (pišite nam na e-naslov oi.tolmin@jskd.si). Takoj ko bodo razmere dopuščale, vas bomo povabili na razstavo Prešeren v popularni glasbi, na predstavitev zbirke z razstavo izbranih del ob zaključku literarnega in fotografskega natečaja, ki sta bila razpisana ob obletnicah rojstva ter smrti **Franceta Bevka** in **Cirila Kosmača** ter na predstavitev notne zbirke priredb **Metoda Bajta** Moje nade.

Silva Seljak, vodja JSKD OI Tolmin

JSKD OI TOLMIN JE ORGANIZIRAL GLEDALIŠKO DELAVNICO Z MAJO GAL ŠTROMAR. Na njej so udeleženci spoznali osnovne pristope pri oblikovanju gledališke predstave. Foto: arhiv JSKD OI Tolmin

ljeno podjetje, da bi zagotovili delovna mesta v domačem kraju in tako zaustavili odseljevanje v večja mesta. »Prvo leto delovanja je podjetje izdelovalo le igle za šivalne stroje.« Že takoj zatem se je program širil, zametki razvoja opreme in izdelkov medicinskega programa pa se kažejo že konec 50. let.

V jubilejni brošuri bralca popeljejo čez sedem desetletji vzponov in padcev, razvoja, širitve, optimizacije in uspehov, za katere so bili tudi nagrajeni. Predstavljeni so dosežki in priznanja zadnji let, njihova vizija in poslanstvo – znanje za življenje že od 1951.

NASLOV: TIK. Z vami že sedemdeset let. IZDAL: TIK d.o.o. LETO IZDAJE: 2021. ŠTEVILO STRANI: 32. NAKLADA: 3.000. FORMAT: 29,5 cm × 21 cm. VEZAVA: mehka.

Knjižno polico napolnila: **Mateja Kutin**

PREDSTAVITEV POVOJNEGA POSOŠKEGA GOSPODARSTVA

Tolminski muzej je lani zaključil s postavitvijo obsežne zgodovinske razstave, ki govori o industrializaciji Zgornjega Posočja med letoma 1947 in 2000. Na tem območju, ki sicer ne velja za izrazito industrijsko, so se namreč po koncu druge svetovne vojne razvile vse glavne industrijske panoge: lesna, katere zemetki segajo še v čas pred prvo svetovno vojno, kemična, čevljarska in živilska, ki so tako kot lesna pri svojem delu uporabljale predvsem lokalne surovine, ter najmlajši tekstilna in kovinska industrija, ki sta surovine za svojo dejavnost kupovali po vsej Jugoslaviji ter izven njenih meja. Na razstavi in v obsežnem razstavnem katalogu je prvič

V TOLMINSKEM MUZEJU SI LAHKO DO SREDINE JUNIJA OGLEDATE RAZSTAVO O INDUSTRIALIZACIJI ZGORNJEGA POSOČJA. Zbirajo pa že gradivo za predstavitev razvoja drugih vej gospodarstva, ki so prav tako pomembno zaznamovale naše kraje in ljudi: prometa, trgovine, gostinstva in turizma, gradbeništva, kmetijstva in gozdarstva. Veseli bodo tudi vaše pomoči in sodelovanja.

DESIGN + PRINT + WEB

poslovne tiskovine | celostne podobe | spletne strani | letaki
zjibanke | katalogi | zborniki | knjige | plakati | nalepke | table
digitalni in ofsetni tisk | velikoformatni tisk ...

SPOMLADI JE PRAVI ČAS ZA NOV IZGLED.

Oglasite se, če bi se radi predstavili z osveženo podobo,
prenovili spletno stran, natisnili plakat, letak, knjigo ...

intermedija@siol.net
041 335 667 | 041 382 885

na enem mestu predstavljenih 17 posoških podjetij, ki so kot samostojni obrati ali podružnice tovarn, ki so imele sedež izven nekdanje občine Tolmin, nudile ali še nudijo zaposlitev več generacijam.

Industrija je v dotlej gospodarsko slabo razvite in predvsem v kmetijstvo usmerjene kraje današnjih občin Bovec, Kobarid ter Tolmin prinesla številna nova delovna mesta in omogočila dodaten zaslužek ne le moškim, ampak tudi ženskam. Izseljevanje v tujino in večja industrijska središča se je počasi zaustavilo, življenjski standard pa je rasel vzporedno z rastjo proizvodnje v tovarnah. Industrija je postala steber splošnega gospodarskega in družbenega razvoja. Omogočila in poganjala je razvoj komunalne infrastrukture in prometnih povezav, narekovala prenovo ter širitev naselij, vplivala na izobrazbeno in starostno strukturo prebivalstva. Z dvigom kupne moči prebivalstva je pospešila razvoj trgovine, gostinstva in drugih služnostnih dejavnosti ter pomembno prispevala k razvoju kulturnih in športnih dejavnosti.

Razstavo, ki bo v prostorih Tolminskega muzeja na ogled do sredine junija, tolminski muzealci posvečamo vsem,

ki so z odrekanjem, zagnanostjo in inovativnostjo omogočili rojstvo, zagon ter preživetje posoških tovarn in tudi v najtežjih časih niso obupali. S tem pa proučevanje povojnega posoškega gospodarstva še ni zaključeno. Počasi že zbiramo gradivo tudi za druge veje gospodarstva, ki so prav tako pomembno zaznamovale kraje ob Soči in njihove ljudi. Z naslednjo razstavo, ki bo predvidoma na ogled prihodnje leto, nameravamo predstaviti razvoj prometa, trgovine, gostinstva in turizma, kasneje pa spregovoriti še o gradbeništvu, kmetijstvu in gozdarstvu. Pri tem računamo tudi na vašo pomoč in sodelovanje. Vabimo vas, da nam pomagata dopolniti našo muzejsko zbirko s svojimi predmeti, fotografijami ali drugim gradivom ter tako prispevate k ohranitvi tega sicer dokaj zapostavljenega dela naše kulturne dediščine. Mogoče ste bili zaposleni v katerem od teh sektorjev in bi bili pripravljeni z nami deliti spomine na pretekle čase. Veseli bomo vsake vaše pomoči in sodelovanja, še prej pa vas vabimo na ogled razstave o razvoju posoškega povojnega gospodarstva.

Besedilo in foto: Karla Kofol,
etnologinja, Tolminski muzej

JAVNI RAZPIS za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za POSPEŠEVANJE RAZVOJA MALEGA GOSPODARSTVA v občini Tolmin v letu 2021

Občina Tolmin je 26. februarja objavila *Javni razpis za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Tolmin v letu 2021.* Za ta namen je v proračunu namenjenih 60.000 evrov.

Razpisna dokumentacija je skupaj s prijavnimi obrazci in seznamom zahtevanih prilog dostopna na spletni strani www.tolmin.si, v tiskani obliki pa jo lahko v času uradnih ur prevzamete tudi v tajništvu Občine Tolmin (Ulica padlih borcev 2, Tolmin). Zadnji rok za prijavo se izteče 19. novembra 2021 ob 11. uri (velja pravilo dospelja).

JAVNI RAZPIS o dodeljevanju pomoči za OHRANJANJE IN SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA v občini Tolmin v letu 2021

Občina Tolmin je 19. marca objavila *Javni razpis o dodeljevanju pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in gozdarstva v občini Tolmin v letu 2021.* Za ta namen je v proračunu namenjenih 47.000 evrov. Razpisna dokumentacija je skupaj s prijavnimi obrazci in seznamom zahtevanih prilog dostopna na spletni strani www.tolmin.si, v tiskani obliki pa jo lahko v času uradnih ur prevzamete tudi v tajništvu občine (Ulica padlih borcev 2, Tolmin). Zadnji rok za prijavo se izteče 16. aprila 2021 ob 11. uri (velja pravilo prihoda).

Občina Tolmin

Utrinki

SPLETNA MALA HIŠA NE POZNA ZIMSKEGA SPANJA

Tolmin – V okviru dejavnosti Male hiše smo tudi v času epidemije vseskozi iskali poti za možnosti priložnostnega druženja, pogovore in izvajanja kakovostnih vsebin, s katerimi smo osnovnošolskim otrokom popestrili dni, ki so jih preživljali doma. Srečanja na daljavo neprekinjeno izvajamo že od novembra.

V vmesnem obdobju smo spoznali, da se veliko vsebin lahko izvaja tudi na ta način. Tako smo skupaj z otroki na daljavo ustvarjali ptičje krmilnice, praznične venčke, prek potopisnega predavanja odpotovali v Peru, se igrali različne igre (tombolo, skrivalnice,

pantomimo), izvedli dogodek Mala hiša ima talente, kjer so se otroci predstavili s plesnimi, pevskimi in glasbenimi nastopi, recitacijami avtorskih pesmi in haikujev. Ob vsem tem pa smo s skupnimi vadbami za celo telo in jogo skrbeli za svoje zdravje.

Ob svetovnem dnevu otroka je dejavnost izvajala Junior ambasadorica UNICEF, osmošolka **Julija**. Po predstavitvi Konvencije o otrokovih pravicah smo razmišljali o tem, v kakšnem svetu želimo živeti. Ugotovili smo, da si želimo živeti v svetu brez bolezni in virusov, v svetu, kjer bi bili vsi otroci varni, v svetu, kjer bi šola potekala v živo ter v svetu, kjer bi bili otroci (večkrat) slišani in kjer bi tudi mnenje otrok štel. Poleg tega smo ugotovili, da

smo za kakovost življenja odgovorni tudi sami ter da za to, da bi bil svet bolj prijazen, sami lahko naredimo veliko. K temu lahko pripomremo že tako, da pomagamo sočloveku, smo spoštljivi, začnemo izražati svoja mnenja, se priključimo prostovoljcem, živimo naravi bolj prijazno, pazimo na to, koliko odpadkov ustvarimo ...

Kljub možnosti druženja, ki ga ponuja sodobna tehnologija, pa vseeno držimo pesti, da bomo lahko čim prej odprli vrata Male hiše, kjer nas bodo otroci lahko obiskali po opravljenih šolskih obveznostih.

Besedilo in foto: Marina Laharnar,
vodja mladinskih programov, Zavod KŠM Tolmin

SREČANJA NA DALJAVO, ki potekajo v okviru dejavnosti Male hiše, se neprekinjeno izvajajo že od novembra.

PREVERILI POTREBE, ŽELJE, IDEJE IN MOŽNOSTI SODELOVANJA

Tolmin – Na Posoškem razvojnem centru (PRC) je bil v februarju na pobudo direktorjev dveh javnih zavodov, ki delujeta na območju Zgornjega Posočja, sklican operativni sestanek novega vodstva in dveh ekip zaposlenih. Tako **Viljam Kvalič**, direktor Javnega zavoda (JZ) Turizem Dolina Soče, kot **Simon Škvor**, direktor PRC, si želita sprotnega in še bolj pogobljenega tvornega sodelovanja.

Da je bil sestanek informativne narave, je potrdil novi direktor JZ Dolina Soče, ki je ob tem pojasnil, da so »želeli preveriti različne potrebe, želje, ideje in pa tudi možnosti sodelovanja. Obdobje še ene finančne perspektive se je zaključilo. Zdaj pa je na nas, da postavimo temelje za naslednjih nekaj let.« Direktor PRC je poudaril, da se številne vsebine in projekti, ki jih PRC izvaja, »že zdaj prepletajo s področjem turizma, zato je sodelovanje teh dveh institucij nujno. Kolegom iz zavoda za turizem smo najprej predstavili tista delovna področja, za katere menimo, da obstajajo obojestranski skupni interesi za sodelovanje in skupno razvojno vizijo. Ta bo prišla prav tako enim kot drugim pri pripravi strateških usmeritev in nastavkov za konkretne projekte, ki bi se lahko izvajali v naslednji finančni perspektivi.«

Miro Kristan, vodja Organizacijske enote za okolje, prostor in podeželje na PRC, je kot prvi predstavil dejavnosti na področju trajnostne mobilnosti – predvsem tisti del, ki se navezuje na izboljšanje ponudbe jav-

OPERATIVNI SESTANEK EKIP ZAPOSLENIH NA DVEH JAVNIH ZAVODIH, ki delujeta na območju Zgornjega Posočja in se v mnogih točkah lahko dopolnjujeta, je stekel na pobudo obeh direktorjev in bo odslej predstavljal stalnico medsebojnega tvornega sodelovanja.

nega prevoza. »Gre za sistem, ki temelji na bohinjski progi, linijskih avtobusnih prevozih in številnih dodatnih sezonskih linijah predvsem v podporo obiskovalcem doline Soče.« Po njegovem mnenju mora javni prevoz postati osnovni standard, na katerem sloni ostala ponudba – sploh glede na zeleno orientacijo destinacije.

Vesna Kozar, ki na PRC deluje na področju podjetništva, je spregovorila o evropskih projektih, vezanih na ohranitev kulturne dediščine in spodbujanje kolesarjenja. Povedala je, da se je PRC v februarju prijavil tudi na razpis v okviru EU-programa COSME, ki podpira inovacije in digitalizacijo v turizmu. »Prijavljen projekt s kratico DE-FOULT TRAVEL ima za cilj izdelati digitalno platformo, kjer bi lahko turistični ponudniki in uporabniki sledili kriterijem, zahtevanim za pridobitev ozi-

roma ohranitev okoljskega certifikata v turizmu.« Ali bo oddana vloga odobrena, naj bi bilo po njenih besedah znano v avgustu.

Govora pa je bilo tudi o predvidenih smernicah v novi finančni perspektivi 2021–2027 in izvajanju projektov pod okriljem lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče, v katere je zavod za turizem že aktivno vpet. »Njihova angažiranost se kaže skozi izvajanje aktivnosti na enajstih projektih, kjer uspešno pridobivajo nepovratna sredstva iz različnih evropskih skladov. Ena od pomembnih projektnih dejavnosti, ki se trenutno izvaja na območju LAS, je zagotovo vzpostavitev sistema kolektivne blagovne znamke iz doline Soče,« je po sestanku pojasnila **Greta Černilogar**, vodja LAS Dolina Soče.

Gostom so ob tem predstavili tudi drugi razsežnosti, s katerimi se sre-

čujejo na PRC. Kot je dejala Kozarjeva, se na podjetniško SPOT-točko, ki prav tako deluje na PRC, obrača vse več sobodajalcev iz naše doline, ki si želijo prek različnih nacionalnih in drugih razpisov priti do nepovratnih sredstev za vzpostavitev oziroma izboljšanje namestitvenih kapacitet. Ker pa merila teh razpisov v zadnjih letih »sobodajalcev ne upoštevajo kot upravičence za prijavo na razpis, ti vedno znova izpadajo iz candidature. Poleg tega je tudi pridobivanje nepovratnih sredstev in ugodnih kreditov s subvencionirano obrestno mero za vse začetnike v turistični dejavnosti močno oteženo,« je še opozorila.

Po sestanku je novi direktor JZ Dolina Soče na vprašanje, ali si je znal predstavljati, kakšne dejavnosti vse se odvijajo na PRC, odgovoril: »Ne. Sigurno ne. Ko gledaš s stališča zunanega opazovalca na poslovanje neke organizacije, je to čisto drugačno. Tako da šele zdaj počasi odkrivam te nove plasti. Se mi zdi zelo pohvalno, da imamo tako organizacijo. To nam priznajo tudi kolegi iz drugih regij Slovenije in širše.« Po njegovi oceni je takšna razvojna komisija za Soško dolino zelo pomembna, ker je potenciala za nadaljnji razvoj še veliko. Dejal je še, da si v njihovem zavodu želijo čim več skupnega projektnega sodelovanja. »Mi lahko poskrbimo za turistični del, Posoški razvojni center pa lahko povezuje tudi druge deležnike in dejavnike znotraj doline ter širše,« je prepričan Kvalič, ki med drugim stavi tudi na dobro sodelovanje s kolegi iz Gorenjske, sploh kadar je govora o Skupnosti Julijskih Alp.

Besedilo in foto: Tatjana Šalej Faletič

Utrinki

DOLINA SOČE MED DESETIMI NAJBOLJŠIMI EVROPSKIMI DESTINACIJAMI

V začetku leta je popotniška spletna stran Najboljše evropske destinacije (»Best Destinations in Europe«), namenjena promociji kulture in turizma v Evropi, predstavila seznam destinacij, ki so se potegovale za naziv najboljših evropskih destinacij v letu 2021, ki jih je vredno obiskati. Med 20 kandidatkami je bila Dolina Soče edina slovenska destinacija. Po koncu glasovanja, ko je bilo med 20. januarjem in 10. februarjem oddanih več sto tisoč glasov iz več kot 190 držav, je bruseljska organizacija razglasila rezultate. Naša dolina se je zavihnila na zavidljivo deveto mesto. Na prvem mestu najdemo Brago, tako imenovani portugalski Rim, na drugem itali-

DOLINA SOČE JE MED NAJBOLJŠIMI EVROPSKIMI DESTINACIJAMI 2021 – Naša dolina je raj za aktivne počitnice v naravi, ponaša se z eno najlepših rek, ponuja skrite koticke, ozke soteske, številne slapove, bogato tradicijo in dediščino, izjemno gastronomijo ... **Foto: Jošt Gantar (arhiv TDS)**

janski Rim, tretji pa je hrvaški Cavtat. Dolina Soče je bila pred leti že prepoznana po trajnostnem turizmu, Evropska komisija pa ji je podelila naziv Evropske destinacije odličnosti. Kot so zapisali na spletni strani Turizma Dolina Soče, »je odlična destinacija za doživetja v naravi, je dežela žive vode in nosilka zlatega znaka Slovenija Green Destination.« Uvrstitev na seznam najboljših destinacij v Evropi je dodatna potrditev in promocija med popotniki, še zlasti med ljubitelji narave.

Mateja Kutin